

Republika Hrvatska
Županijski sud u Splitu
Centar sudske prakse
i
Odjel za praćenje i proučavanje sudske prakse

ZBIRKA SENTENCI
s nomenklaturom prava

2

2021.

Sadržaj

Kazala	VII
<i>Abecedno stvarno kazalo.....</i>	<i>VIII</i>
Građansko i trgovačko pravo.....	VIII
<i>Abecedno stvarno kazalo.....</i>	<i>XIV</i>
Kazneno pravo.....	XIV
<i>Abecedno zakonsko kazalo.....</i>	<i>XV</i>
Građansko i trgovačko pravo.....	XV
Kazneno pravo.....	XXVI
Sentence.....	XXVII
<u>0 > Stvarno pravo.....</u>	<u>1</u>
Stvarno pravo > Posjed > Zaštita posjeda > Sudska zaštita > Rokovi i postupak za smetanje posjeda > Vrste i sadržaj tužbe	1
Stvarno pravo > Posjed > Zaštita posjeda > Sudska zaštita > Rokovi i postupak za smetanje posjeda > Vrste i sadržaj tužbe	2
Stvarno pravo > Posjed > Zaštita posjeda > Sudska zaštita > Ostalo > Smetanje na javnom dobru.....	3
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Oblici prava vlasništva > Suvlasništvo > Dioba > Razvrgnuće suvlasničke zajednice putem suda	4
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Oblici prava vlasništva > Zajedničko (skupno) vlasništvo > Oblici zajedničkog vlasništva > Zajednička imovina bračnih i izvanbračnih drugova.....	5
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Oblici prava vlasništva > Vlasništvo posebnog dijela zgrade (etažno vlasništvo) > Izvršavanje ovlasti glede posebnog dijela > Troškovi održavanja posebnog dijela.....	6
Stvarno pravo > Pravo vlasništva > Oblici prava vlasništva > Vlasništvo posebnog dijela zgrade (etažno vlasništvo) > Izvršavanje ovlasti glede cijele nekretnine > Zajednička pričuva.....	7
Stvarno pravo > Pravo služnosti > Osobne služnosti > Vrste > Pravo stanovanja.....	8
Stvarno pravo > Ostalo > Društveno vlasništvo > Pretvorba, privatizacija > Pojedini slučajev > Posebni dijelovi zgrade	10
<u>1 > Obvezno pravo.....</u>	<u>12</u>
Obvezno pravo > Vrste obveza > Novčane obveze > Zatezne kamate > Pravo vjerovnika na zateznu kamatu.....	12
Obvezno pravo > Prestanak obveza > Zastara > Vrijeme potrebno za zastaru > Tražbine naknade štete > Tražbine naknade štete uzrokovane kaznenim djelom.....	13
Obvezno pravo > Ugovorni obvezni odnosi > Nevaljanost ugovora > Ništetni ugovori > Isticanje ništetnosti	14

Obvezno pravo > Ugovori > Ugovori o uporabi i korištenju stvari > Ugovor o najmu > Najam stana sa zaštićenom najamninom > Sklapanje ugovora > sudska zaštita > Presuda koja nadomješta ugovor	15
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Odgovornost za drugoga > Odgovornost za objavljenu informaciju > Odgovornost nakladnika > Pretpostavke odgovornosti	16
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Popravljanje imovinske i neimovinske štete > Popravljanje štete > Popravljanje imovinske štete > Naknada u novcu > Pojedini slučajevi naknade imovinske štete > Fondovima socijalnog osiguranja.....	18
Obvezno pravo > Prouzročenje štete > Odgovornost po osnovi krivnje > Popravljanje imovinske i neimovinske štete > Popravljanje štete > Popravljanje neimovinske štete > Pravična novčana naknada > Zbog povrede prava osobnosti.....	19
<u>1 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo.....</u>	<u>22</u>
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Općenito > Sadržaj obiteljskog prava > Učinci izvanbračne zajednice žene i muškarca.....	22
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Odnosi roditelja i djece > Prava i dužnosti u odnosima roditelja i djece > Odgovornost, dužnost i prava roditelja > Način na koji se roditelji skrbe o djetetu.....	24
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Odnosi roditelja i djece > Prava i dužnosti u odnosima roditelja i djece > Mjere za zaštitu prava i dobiti djeteta	26
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Uzdržavanje > Općenito > Osobe između kojih postoji dužnost i pravo na uzdržavanje.....	28
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Uzdržavanje > Uzdržavanje djece, roditelja i drugih srodnika > Uzdržavanje maloljetne djece	29
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Uzdržavanje > Uzdržavanje bračnog druga > Trajanje i prestanak obveze uzdržavanja.....	30
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Imovinski odnosi > Imovinski odnosi bračnih drugova > Bračna stečevina	31
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Imovinski odnosi > Imovinski odnosi izvanbračnih drugova.....	32
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Općenito > Odluka o troškovima postupka u statusnim stvarima ..	33
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Posebni izvanparnični postupci > Mjesna nadležnost sudova > Promjena okolnosti na kojima se temelji mjesna nadležnost.....	35
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Posebni postupci ovrhe i osiguranja.....	36
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Obiteljsko pravo > Postupak pred sudom > Posebni postupci ovrhe i osiguranja.....	37
Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Nasljeđivanje na temelju zakona > Nužni nasljednici > Pojam nužnog i raspoloživog dijela > Izračunavanje nužnog i raspoloživog dijela.....	38

Obiteljsko pravo i nasljedno pravo > Nasljedno pravo > Postupak u nasljednim stvarima > Postupak za ostavinsku raspravu > Ostavinska rasprava > Upućivanje na parnicu ili upravni postupak > Tko se upućuje na parnicu ili upravni postupak.....	39
<u>5 > Radno pravo</u>	40
Radno pravo > Ugovor o radu > Prestanak ugovora o radu > Načini prestanka ugovora o radu > Sporazum radnika i poslodavca.....	40
Radno pravo > Ugovor o radu > Prestanak ugovora o radu > Načini prestanka ugovora o radu > Otkaz > Sudski raskid ugovora o radu	41
Radno pravo > Zaštita radnika > Zaštita života, zdravlja, privatnosti dostojanstva radnika, zaštita dostojanstva radnika > Zaštita dostojanstva radnika.....	42
Radno pravo > Zaštita radnika > Zaštita života, zdravlja, privatnosti dostojanstva radnika, zaštita dostojanstva radnika > Zaštita dostojanstva radnika.....	43
Radno pravo > Ostvarivanje prava i obveza iz radnog odnosa > Menadžerski ugovor	44
<u>7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji</u>	45
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneno pravo > Kazneno djelo > Posebni dio > Kaznena djela protiv javnog reda	45
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > maloljetnici > Odredbe o izvršenju sankcija > Odgojne mjere	46
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Općenito > Nezakoniti dokazi.....	47
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Prethodni postupak > Postupak po pravnim lijekovima > Redoviti pravni lijekovi > Žalba protiv prvostupanjske presude > Osnove zbog kojih se presuda može pobijati > Bitne povrede odredaba kaznenog postupka > Apsolutno bitne povrede.....	48
Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji > Kazneno pravo i kazneni postupak > Kazneni postupak > Postupak po pravnim lijekovima > Redoviti pravni lijekovi > Žalba protiv prvostupanjske presude > Osnove zbog kojih se presuda može pobijati > Povreda kaznenog zakona.....	49
<u>8 > Građansko procesno pravo</u>	50
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Sudovi > Nadležnost sudova.....	50
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Sudovi > Nadležnost sudova > Apsolutna nadležnost > Nadležnost u sporovima s međunarodnim elementom (međunarodna nadležnost) > Izričite odredbe o međunarodnoj nadležnosti	51

Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Zastupnici stranaka > Zakonski zastupnici > Privremeni zastupnik	52
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Zastupnici stranaka > Zakonski zastupnici > Privremeni zastupnik	53
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Zastupnici stranaka > Punomoćnici > Prestanak punomoći	54
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnične radnje > Parnične radnje suda > Dostavljanje.....	55
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnične radnje > Parnične radnje suda > Dostavljanje > Način dostavljanja > Elektroničkim putem	56
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Koji se parnični troškovi naknađuju.....	57
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Ostala pravila o naknadi parničnih troškova	58
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Ostala pravila o naknadi parničnih troškova	59
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Odlučivanje o naknadi parničnih troškova..	61
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Općenito o parničnom postupku > Parnični troškovi > Odlučivanje o naknadi parničnih troškova..	62
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba	63
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Tužba > Vrste tužbi > Kondemnatorna.....	65
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Sadržaj tužbe > Povlačenje tužbe.....	66
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Sudjelovanje trećih osoba u parnici > Sudjelovanje umješaa.....	67
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Prekid, zastoje, obustava i mirovanje postupka > Prekid postupka.....	68
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Prekid, zastoje, obustava i mirovanje postupka > Prekid postupka.....	69
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Prekid, zastoje, obustava i mirovanje postupka > Prekid postupka > Po sili zakona	70
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Pripremanje glavne rasprave > Pripremno ročište	72
Građansko procesno pravo > Parnični postupak > Postupak pred prvostupanjskim sudom > Presuda > Pravomoćnost presude > Učinci.....	73

Građansko procesno pravo > Izvanparnični postupak > Općenito > Odgovarajuća primjena propisa parničnog postupka.....	73
Građansko procesno pravo > Izvanparnični postupak > Pojedini izvanparnični postupci > Priznanje i ovrha stranih odluka > Priznanje i ovrha stranih sudskih odluka > Pretpostavke za priznanje ovrhe > Pravomoćnost odluke > Isključiva nadležnost tijela Republike Hrvatske.....	75
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Pokretanje postupka	76
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Sredstva i predmet ovrhe i osiguranja > Predmet ovrhe i osiguranja > Predlaganje novog sredstva i predmeta ovrhe.....	77
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Pravni lijekovi > Žalba protiv rješenja	78
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Općenito o ovršnom postupku i postupku osiguranja > Određena postupovna pitanja > Pravni lijekovi > Prigovor protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave	79
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Ovršna i vjerodostojna isprava > Prijenos tražbine ili obveza	81
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Ovršna i vjerodostojna isprava > Prijenos tražbine ili obveza	82
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Ovršna i vjerodostojna isprava > Potvrda o ovršnosti > Ukidanje	83
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Prijedlog za ovrhu > Sadržaj prijedloga.....	84
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Rješenje > Kojim se prijedlog za ovrhu odbacuje.....	86
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Rješenje > Kojim se prijedlog za ovrhu odbacuje.....	86
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Pravni lijekovi stranaka protiv rješenja o ovrsi > Pravni lijekovi protiv rješenja o ovrsi na temelju ovršne isprave.....	87
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Odgoda ovrhe > Na prijedlog ovršenika.....	88
Građansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Odgoda ovrhe > Na prijedlog ovršenika > Razlozi za odgodu.....	90

<ul style="list-style-type: none"> Gradansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Predlaganje i određivanje ovrhe > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Odgoda ovrhe > Na prijedlog ovršenika > Razlozi za odgodu..... 	91
<ul style="list-style-type: none"> Gradansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Obustava ovrhe 	92
<ul style="list-style-type: none"> Gradansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Općenito > Odgoda, obustava i dovršetak ovrhe > Obustava ovrhe 	94
<ul style="list-style-type: none"> Gradansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na nekretnini > Općenito > Nekretnina kao predmet ovrhe 	95
<ul style="list-style-type: none"> Gradansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na nekretnini > Općenito > Nekretnina kao predmet ovrhe > Razgledanje i osiguranje nekretnine 	96
<ul style="list-style-type: none"> Gradansko procesno pravo > Ovršni postupak i postupak osiguranja > Ovrha > Ovrha radi naplate novčane tražbine > Ovrha na novčanim sredstvima ovršenika > Općenito > Ovršne radnje > Provedba ovrhe od strane financijske agencije > Postupak i način izvršenja osnove za plaćanje 	97
<ul style="list-style-type: none"> Gradansko procesno pravo > Stečajni postupak > Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka > Osnovne pravne posljedice > Ograničenja u odnosu na stečajne vjerovnike > Skupna šteta 	99

Kazala

ABECEDNO STVARNO KAZALO

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO

D

DISKRIMINACIJA

- onemogućavanje zbog postojanja stepenica, ulaska u trgovinu osobi koja se kreće u invalidskim kolicima predstavlja diskriminaciju po osnovu invaliditeta - 16

I

IZVANPARNIČNI POSTUPAK

- nema nadležnosti izvanparničnog suda po zahtjevu za utvrđenje ništetnosti rješenja centra za socijalnu skrb - 41

- u postupku radi razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina radi se o jedinstvenom i nužnom suparničarstvu - 59

- u postupku radi razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina nema mjesta određivanju skrbnika ostavine - 62

- nema mjesta priznanju strane odluke - rješenja o nasljeđivanju jer je za raspravu nepokretne imovine stranog državljanina koja se nalazi u RH isključivo nadležan sud RH - 63

K

KAMATE

- za vrijeme trajanja posebnih okolnosti (interventne mjere) ne teku zatezne kamate - 10

L

LIŠENJE/VRAĆANJE POSLOVNE SPOSOBNOSTI

- u postupku lišenja/vraćanja poslovne sposobnosti sud se može oglasiti mjesno nenadležnim po službenoj dužnosti - 26

- pravni interes Pravobranitelja za osobe s invaliditetom za miješanje proizlazi iz zakonskih ovlasti - 56

M

MEDIJI

- odgovornost nakladnika za štetu zbog objavljene informacije - uzročno-posljedična veza - 14

MIROVINSKO OSIGURANJE

- stjecanje prava na mirovinu temeljem izvanbračne zajednice - 17

N

NAJAM

- pri ocjeni pretpostavki za sklapanje ugovora o najmu stana s zaštićenom najamninom, znatne imovinske prilike najomprimca stvaraju neravnotežu u pravima stranaka na sklapanje ugovora - 13

NASLJEDNO PRAVO

- pri ocjeni postojanja povrede nužnog nasljednog dijela ne uračunavaju se teretna raspolaganja pa tako ni raspolaganje ugovorom o dosmrtnom uzdržavanju - 29

- manje vjerojatno je pravo treće osobe koja tvrdi da je izvanbračni drug od prava zakonskog nasljednika - 30

- dostava poziva stranom državljaninu u ostavinskom postupku mora se izvršiti u skladu s Uredbom br. 1393/2007 od 13.11.2007. - 46

O

OBITELJSKO PRAVO

- uz prijedlog za samostalno ostvarivanje roditeljske skrbi u odnosu na samostalno ishodenje putne isprave za dijete nije potrebno podnijeti i izvješće o obveznom savjetovanju jer se ne radi o bitnim osobnim pravima djeteta - 18

- mjera izdvajanja djece iz obitelji i pitanje razumne ravnoteže između zaštite prava i dobrobiti djece i prava roditelja na ostvarivanje skrbi za djecu - 19

- majka mal. djeteta koja je plaćala uzdržavanje umjesto oca mal. djeteta ne može osnovano zahtijevati naknadu tih troškova od bake i djeda mal. djeteta po ocu već samo do oca mal. djeteta - 20

- ne može se roditelj osloboditi od obveze uzdržavanja mal. djeteta iako sukladno sudskoj odluci ne ostvaruje osobne odnose s djetetom - 21

- priznato mirovanje obveza na studiju zbog odrađivanja staža koji nije povezan sa studijem ne podrazumijeva da se time redovito i uredno ispunjavaju studentske obveze - 22

- bračna stečevina - sudjelovanje u otplati stana dovodi do obveznopravnog a ne stvarnopravnog zahtjeva - 23

- pravo na otkup nadstojničkog stana osobno je imovinsko pravo - 24
- u sporu radi utvrđenja bračne stečevine odluka o trošku postupka ima se donijeti prema općim pravilima sadržanim u ZPP-u - 25
- u postupku radi određivanja privremene mjera s kojim će roditeljem dijete stanovati razlozi žurne zaštite dobrobiti i interesa mal. djeteta od obiteljskog nasilja pretežniji su od prava roditelja na saslušanje - 27
- odnos privremene mjere o stanovanju djece s majkom i zabrane približavanja izrečene ocu u kaznenom postupku - 28
- nadležnost suda RH za odlučivanje o imovini bračnih drugova koja se nalazi u RH ovisi o pristanku bračnog druga - 42
- u situaciji kada je ovršenik mal. osoba koja nema zakonskog zastupnika istome treba postaviti privremenog zastupnika a ne imenovati posebnog skrbnika - 44
- planom o zajedničkoj skrbi roditelji se mogu sporazumjeti i o obvezi uzdržavanja koja nije ovršna - 70

OBVEZNI ODNOSI

- za utvrđenje ništetnosti ugovora nije potrebno dokazivati pravni interes - 12

ODGOVORNOST ZA ŠTETU

- HZMO je ovlašten zahtijevati naknadu štete (s naslova isplaćenih novčanih davanja na teret mirovinskog osiguranja) u punom iznosu - 15

OVRŠNI POSTUPAK

- na postupke ovrhe i osiguranja primjenjuje se OZ koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja prijedloga - 64
- dopušteno je ponovno određivanje ovrhe na pokretninama kada je prethodno vođen postupak ovrhe na pokretninama obustavljen - 65
- kada prvostupanjski sud ocijeni da prijedlog za proglašenje pljenidbe i prijenosa nije dopušten dužan je predmet uputiti drugostupanjskom sudu na odlučivanje - 66
- nije dopušteno podnošenje prijedloga za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim kada je izvansudska ovrha pokrenuta temeljem rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave kojeg je donio javni bilježnik - 67
- u slučaju prijenosa tražbine na novog ovrhovoditelja nužno je dostaviti ugovor o cesiji - 68
- u slučaju prijenosa tražbine na novog ovrhovoditelja nije potreban pristanak ovršenika - 69
- odvjetnik ne može zahtijevati da se njemu isplate troškovi iz ovršne isprave koji su dosuđeni stranci a ne njemu - 71
- neotklonjiv je stranački nedostatak kada je ovrhovoditelj prestao postojati prije pokretanja ovršnog postupka - 72
- javni bilježnik je dužan proslijediti predmet sudu kada je ovršni prijedlog podnesen protiv osobe koja ima prebivalište/boravište izvan RH - 73
- prvostupanjski sud nema remonstrativno ovlaštenje protiv svojeg rješenja o odbijanju prijedloga za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim - 74
- odgoda ovrhe u situaciji kada je podnesena tužba za utvrđenje ništetnosti ugovora o hipotekarnom kreditu - 75, 76, 77

- prijenosom tražbine ovrhovoditelj je izgubio materijalnoppravnu legitimaciju ostvarivati prisilnu naplatu te tražbine - 78
- rješenjem o obustavi ovrhe i ukidanju svih provedenih radnji ujedno je obustavljen i postupak izricanja sudskih penala - 79
- kada je predmet dražbe poljoprivredno zemljište na kojem se nalazi poljoprivredno gospodarstvo kupac ne može biti strana osoba koja je ovrhovoditelj - 80
- razgledavanje nekretnine nije radnja bez koje se ovršni postupak ne bi mogao provesti - 81
- eventualno nepostupanje FINE po osnovi za plaćanje povlači njenu odgovornost za nastalu štetu - 82

P

PARNIČNI POSTUPAK

- sud je dužan upozoriti tužitelja na zakonske posljedice nepredujmljivanja troškova postavljanja privremenog zastupnika tuženiku - 43
- odbačaj žalbe kao nedopuštene jer punomoćnica umrle stranke nije dostavila punomoć nasljednika - 45
- kada je punomoćniku dostava poziva za ročište izvršena sukladno općem propisu a ne u elektronskom obliku, takvo postupanje nema značenje ni posljedice onemogućavanja stranci da raspravlja pred sudom - 47
- odvjetnik nije dužan putovati javnim prijevozom ali ima pravo na troškove putovanja samo u visini iznosa karte javnog prijevoza - 48
- time što zahtjevu tužitelja nije udovoljeno prije pokretanja postupka ne znači da je samim tim tuženik dao povoda za tužbu - 49
- nije potrebno popisati poduzete pravne radnje kada stranci pripada jednokratna nagrada za zastupanje - 51
- postoji obveza naknade troškova tužitelja tuženiku kada je do povlačenja tužbe došlo nakon više mjeseci od udovoljenja tužbenom zahtjevu - 52
- nema uvjeta za podnošenje kondemnatorne tužbe kada tužitelj već raspolaže ovršnom ispravom - 54
- nakon podnošenja pisanog odgovora na tužbu ne može doći do povlačenja tužbe bez obavijesti tuženika - 55
- novelirani članak 213. ZPP (ZID ZPP 70/19) primjenjuje se na sve postupke u tijeku - 57
- rješenje o odbacivanju tužbe zbog presuđene stvari ne može se donijeti prije zakazivanja pripremnog ročišta - 60

POSJED

- tužbeni zahtjev - zemljišnoknjižna oznaka nekretnine - 1
- sudska zaštita - dopuštena ako tužitelj uz deklaratorni može postaviti barem jedan kondemnatorni tužbeni zahtjev: zahtjev za uspostavom ranijeg posjedovnog stanja ili za zabranu smetanja ubuduće - 2
- sudska zaštita - javno dobro - nerazvrstana cesta - 3

POTROŠAČKO KREDITIRANJE

- smatra se da je tužena udovoljila tužbenom zahtjevu kada je među strankama sklopljen Aneks ugovora o kreditu - 50

PREDSTEČAJNA NAGODBA

- odbačaj tužbe kao posljedica nepravovremenog prijavljivanja tražbine i nesudjelovanja u postupku predstečajne nagodbe - 53

R

RADNO PRAVO

- nakon otkaza ugovora o radu stranke se mogu sporazumjeti o novčanim potraživanjima koja su posljedica otkaza - 31

- ugovor o radu ne može se raskinuti prije nego što je ijedna ugovorna strana za to uopće iskazala volju - 32

- stres podrazumijeva dugotrajniju izloženost u radnom okruženju lošoj komunikaciji i lošim međuljudskim odnosima, koju izloženost radnik doživljava kao intenzivni pritisak koji u konačnici dovodi do pogoršanja njegovog zdravstvenog stanja - 33

- okolnost što radnik nije napredovao a po vlastitoj prosudbi je trebao, sama po sebi ne predstavlja diskriminirajuće ponašanje - 34

- kod menadžerskog ugovora stranke su slobodne ugovoriti mogućnost i pretpostavke za jednostrani raskid ugovora - 35

S

SLUŽNOST

- bračna stečevina daje pravo supružnicima na stanovanje (kao vlasničko ovlaštenje) pa se na takvoj nekretnini ne može uspostaviti osobna služnost stanovanja - 8

STEČAJ

- prekluzivni je rok za nastavak postupka po prijedlogu stečajnih vjerovnika - 83

STEČAJ POTROŠAČA

- nije ispunjen uvjet za prekid postupka kada je istovremeno otvoren i zatvoren jednostavni postupak stečaja potrošača - 58

SUDSKE PRISTOJBE

- pravomoćno rješenje o sudskoj pristojbi ne može se mijenjati zbog greške suda - 61

V

VLASNIŠTVO

- kod razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina stvarnopravni učinci prestanka suvlasništva i stjecanja prava vlasništva ne nastupaju samom presudom već ista predstavlja samo pravni temelj za njih dok će učinci nastupiti tek provedbom u zemljišnoj knjizi - 4
- ne postoji obveza izdavanja tabularne isprave kada se radi o stjecanju prava vlasništva na temelju zakona - bračna stečevina - 5
- solidarna je odgovornost suvlasnika određenog posebnog dijela zgrade pružatelju komunalnih usluga - 6
- postoji obveza plaćanja zajedničke pričuve od strane presumiranog vlasnika - 7
- moguće je utvrđivati suvlasničke dijelove u odnosu na nekretninu kao cjelinu i bez prethodnog etažiranja ako je isto stečeno po propisima prije ZV-a - 9

Z

ZASTARA

- prekid zastare zbog vođenja kaznenog postupka - 11

ABECEDNO STVARNO KAZALO

KAZNENO PRAVO

A

APSOLUTNO BITNE POVREDE ODREDABA KAZNENOG POSTUPKA

- izreka presude je nerazumljiva kada je sud izrekao djelomičnu uvjetnu osudu ali je propustio odrediti rok provjeravanja za uvjetovani dio kazne - 39

K

KAZNENA DJELA PROTIV JAVNOG REDA

- prijevoz mladih punoljetnika-migranata u tovarnom prostoru vozila, bez sjedala i sigurnosnih pojaseva i ventilacije na iznimno kratkoj relaciji ne sadrži onaj stupanj nečovječnosti i ponižavanja kako to propisuje odredba čl. 326. st. 2. u vezi st. 1. KZ/11 - 36

KAZNENI POSTUPAK

- ne radi se o tajnom snimanju kada je pored kamere za snimanje istaknut natpis kako je prostor pod videonadzorom - 38

O

ODGOJNE MJERE

- za provedbu odgojne mjere pojačane brige i nadzora potrebna je potpora obitelji maloljetnika - 37

P

POVREDA KAZNENOG ZAKONA

- sud je ostvario povredu zakona kada je prekoračio ovlast koju ima po zakonu i to na štetu optuženika - 40

ABECEDNO ZAKONSKO KAZALO

GRAĐANSKO I TRGOVAČKO PRAVO

(Abecedno zakonsko kazalo jedinstveno je za sva područja prava i složeno je po abecedi prema pravnim propisima koji su primjenjivani u pojedinim odlukama. U kazalu su, pored naziva propisa, redovito označeni samo oni članci, odnosno odredbe koje se spominju u odluci, odnosno pravnom stajalištu. Sve sentence označene su brojevima od 1 do 83 Brojevi koji u ovom kazalu slijede iza članka određenog propisa označavaju redni broj sentence.)

B

BRANITELJI

- *Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihove obitelji*
(NN 174/04, 92/05, 2/07, 107/07, 65/09 i 137/09)

Članak 40. - 17

C

CESTE

- *Zakon o cestama*
(NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14)

Članak 101. - 3

Članak 103. stavak 2. – 3

D

DIREKTIVE

- *Direktiva Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima*

Sentenca – 76, 77

Članak 7. stavak 1. - 75

DISKRIMINACIJA

- *Zakon o suzbijanju diskriminacije*
(NN 85/08 i 112/12)

Članak 1. stavak 1. - 16

Članak 2. - 16

Članak 16. stavak 1. - 16

Članak 17. stavak 1. - 16

Članak 21. stavak 1. – 16

- *Zakon o pravobranitelju za osobe s invaliditetom*
(NN 107/07)

K

KAZNENI ZAKON

- *Kazneni zakon*

Članak 129. stavak 3. u vezi sa stavkom 3. - 11

KOMUNALNO GOSPODARSTVO

- *Zakon o komunalnom gospodarstvu*

(*NN 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04. 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90(11), 144/12, 94/13, 153/13, 147/14 i 36/15*)

Članak 20. stavak 5. - 6

KONVENCIJE

- *Konvencija o pravima osoba s invaliditetom*

(*NN - MU 6/07*)

Članak 2. - 16

- *Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda*

(*NN 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/02, 1/06 i 2/10*)

Članak 6. – 27

Članak 8. stavak 2. - 19

M

MEDIJI

- *Zakon o medijima*

(*NN 59/04, 84/11 i 81/13*)

Članak 21. stavak 2. i 3. - 14

MIROVINSKO OSIGURANJE

- *Zakon o mirovinskom osiguranju*

(*NN 35/08*)

Članak 7. - 17

- *Zakon o mirovinskom osiguranju*

(*NN 157/13, 151/14, 33/15, 68/15, 93/15, 120/16, 18/18 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 48/18, 62/18, 115/18 i 102/19*)

Članak 161. stavak 1. i 2. - 15

- *Zakon o mirovinskom osiguranju*

(*NN 102/98, 71/99, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07, 79/07, 35/08, 94/09, 40/10, 121/10, 130/10 - službeni pročišćeni tekst, 139/10, 61/11, 114/11, 76/12, 112/13, 133/13 i 157/13*)

Članak 160. stavak 1. i 2. - 15

N

NAJAM STANOVA

- *Zakon o najmu stanova*
(*NN 91/96, 48/98, 66/98, 22/06, 68/18 i 105/20*)

Članak 30. stavak 1. i 2. - 13

Članak 31. stavak 2. - 13

Članak 33. stavak 3. - 13

NASLJEDNO PRAVO

- *Zakon o nasljeđivanju*
(*NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13 i 33/15*)

Članak 70. stavak 5. - 29

Članak 77. stavak 1. - 29

Članak 222. stavak 2. točka 2. - 29

Članak 234. - 29

- *Zakon o nasljeđivanju*
(*NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19*)

Članak 128. - 62

Članak 222. stavak 1. i 2. točka 1. u vezi s člankom 225. - 30

Članak 222. stavak 2. točka 1. - 30

O

OBITELJSKI ODNOSI

- *Zakon o braku i porodičnim odnosima*
(*NN 51/89*)

Članak 7. - 17

- *Zakon o braku i porodičnim odnosima*
(*NN 11/78, 45/89 i 59/90*)

Sentenca - 5

- *Zakon o braku i porodičnim odnosima*
(*NN 11/78, 27/78, 45/89, 59/90 i 25/94*)

Članak 293. - 24

- *Zakon o braku i porodičnim odnosima*
(*NN 11/78, 27/78, 45/89, 59/90, 25/94 i 162/98*)

Članak 277. - 8

- *Obiteljski zakon*
(*NN 162/98*)

Članak 3. - 17

- *Obiteljski zakon*
(*NN 103/15*)

Članak 11. - 17

- *Obiteljski zakon*
(*NN 103/15 i 98/19*)
Članak 35. - 23
Članak 36. - 23
Članak 36. stavak 1. – 8
Članak 106. - 70
Članak 108. stavak 1. - 18
Članak 108. stavak 3. - 70
Članak 109. stavak 1. - 18
Članak 190. - 22
Članak 285. - 22
Članak 288. stavak 1. - 21
Članak 290. stavak 1. i 6. - 22
Članak 366. - 25
Članak 481. točka 4. - 18
Članak 483. stavak 1. i 3. – 18
Članak 551. - 42

- *Obiteljski zakon*
(*NN 103/15, 98/19 i 47/20*)
Članak 5. - 27
Članak 93. - 19
Članak 94. - 19
Članak 128. - 19
Članak 240. stavak 1. točka 8. i stavak 6. - 44
Članak 287. - 20
Članak 288. - 20
Članak 435. - 26
Članak 439. - 19
Članak 485. do 489. – 19
Članak 531. stavak 1. - 27
Članak 536. stavak 1. – 28
Članak 536. stavak 6. – 27

OBVEZNI ODNOSI

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 91/06, 112/99 i 88/01*)

Članak 376. - 11
Članak 377. - 11

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 35/05, 41/08 i 78/15*)

Članak 327. - 12
Članak 328. – 12

- *Zakon o obveznim odnosima*
(*NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18*)

Sentenca - 35
Članak 19. stavak 1. i 2. - 16

ODVJETNIŠTVO

- *Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika*
(*NN 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15*)

Tbr.7. točka 8. - 51

OSIGURANJE

- *Zakon o obveznim osiguranjima u prometu*
(*NN 151/05, 36/09, i 75/09, 76/13 i 152/14*)

Članak 27. - 15

OVRŠNI POSTUPAK

- *Ovršni zakon*
(*NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05*)

Članak 5. stavak 3. - 65

- *Ovršni zakon*
(*NN 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08*)

Sentenca - 69

Članak 35. - 71

Članak 37. - 71

- *Ovršni zakon*
(*NN 112/12*)

Članak 23. stavak 4. - 54

Članak 29. stavak 1. - 54

- *Ovršni zakon*
(*NN 112/12 i 25/13*)

Članak 32. stavak 1. - 77

Članak 72. - 77

Članak 101. - 80

- *Ovršni zakon*
(*NN 112/12, 25/13 i 93/14*)

Članak 32. stavak 3. - 69

- *Ovršni zakon*
(*NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17*)

Članak 25. stavak 1. - 70

Članak 32. stavak 1. - 68

Članak 50. stavak 1. točka 9.-11. - 66

Članak 51. - 66

Članak 51. stavak 2. - 74

Članak 52. - 66

Članak 65. stavak 1. točka 4. - 76

Članak 210. stavak 1. - 66

- *Ovršni zakon*
(*NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20*)

Članak 14. stavak 2. - 81

Članak 21. stavak 1. - 72
Članak 41. - 79
Članak 65. stavak 1. – 75, 77
Članak 80. - 81
Članak 89. stavak 1. - 81
Članak 200. stavak 2. i 3. - 82
Članak 201. stavak 1. i 4. - 82
Članak 209. stavak 1. - 67
Članak 210. - 67
Članak 213. - 82
Članak 279. stavak 1. i 3. - 73
Članak 281. stavak 6. - 73
Članak 287. - 73

- *Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona
(NN 73/17)*

Članak 44. - 64
Članak 80.a – 64
Članak 80.b - 64

- *Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona
(NN 131/20)*

Članak 14. - 73
Članak 15. – 73

- *Zakon o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja
posebnih okolnosti
(NN 53/20)*

Članak 3. - 10
Članak 7. – 10
Članak 8. stavak 1. - 10

- *Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima
(NN 91/10 i 112/12)*

Članak 5. stavak 1. - 82
Članak 6. stavak 2. - 82
Članak 9. stavak 1. – 82

- *Pravilnik o načinu i postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima
(NN 6/13)*

Članak 5. stavak 1. – 82

- *Odluka o produženju roka trajanja posebnih okolnosti
(NN 83/20)*

Sentenca - 10

P

PARNIČNI POSTUPAK

- *Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11,*

148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 16. stavak 1. i 2. - 41
Članak 16. stavak 3. - 42
Članak 21. stavak 1. - 68
Članak 47. - 26
Članak 77. stavak 1. - 72
Članak 80. stavak 1. - 44
Članak 82. - 44
Članak 83. stavak 5. - 72
Članak 84. - 44
Članak 84. stavak 5. - 43
Članak 95. stavak 1. točka 3. - 71
Članak 109. - 43, 68
Članak 111. stavak 1. i 3. - 45
Članak 133. stavak 1. i 5. - 47
Članak 154. stavak 1. - 25
Članak 155. stavak 2. - 51
Članak 157. - 25, 49
Članak 158. - 52
Članak 158. stavak 1. - 52
Članak 158. stavak 2. - 50
Članak 161. stavak 1. - 52
Članak 164. stavak 1. i 2. - 51
Članak 185. - 44
Članak 193. stavak 1. i 2. - 55
Članak 201. - 59
Članak 207. stavak 1. i 2. - 56
Članak 212. stavak 1. točka 1. do 5. - 59
Članak 212. stavak 1. točka 5. - 58
Članak 213. - 57
Članak 215. stavak 1. - 59
Članak 215. stavak 4. - 57
Članak 230. - 3
Članak 278. stavak 1. - 60
Članak 280. - 60
Članak 288. stavak 1. - 60
Članak 288. stavak 2. - 54
Članak 288.a stavak 5. - 55
Članak 354. stavak 1. - 60
Članak 354. stavak 2. točka 6. - 47
Članak 358. stavak 1. i 3. - 45
Članak 365. - 41
Članak 367. stavak 1. - 45
Članak 373.a stavak 3. - 14
Članak 380. točka 3. - 55
Članak 441. - 1

- *Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o parničnom postupku*
(*NN 70/19*)

Članak 117. - 57

POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

- *Zakon o poljoprivrednom zemljištu*
(NN 20/18, 115/18 i 98/19)

Članak 2. stavak 1. i 2. - 80

POTROŠAČKO KREDITIRANJE

- *Zakon o potrošačkom kreditiranju*
(NN 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 9/15, 78/15, 102/15 i 52/16)

Sentenca - 50

- *Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o potrošačkom kreditiranju*
(NN 102/15)

Sentenca - 50

PREDSTEČAJNI POSTUPAK

- *Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi*
(NN 108/12, 144/12, 81/13 i 78/15)

Članak 60. stavak 3. - 53

Članak 71. stavak 1. - 53

Članak 81. stavak 2. i 3. - 53

R

RADNO PRAVO

- *Zakon o radu*
(NN 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/01, 114/03, 137/04 - pročišćeni tekst, 68/05 -
Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)

Članak 116. stavak 2. - 32

- *Zakon o radu*
(NN 149/09 i 61/11)

Članak 5. stavak 2. - 34

Članak 130. - 34

- *Zakon o radu*
(NN 93/14)

Članak 134. - 34

- *Zakon o radu*
(NN 93/14 i 127/17)

Članak 9. stavak 2. i 3. - 31

- *Zakon o radu*
(NN 93/14, 127/17 i 98/19)

Članak 4. stavak 3. i 4. - 35

- *Zakon o zaštiti na radu*
(NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18)

Članak 3. stavak 1. točka 28. - 33

S

STAMBENI ODNOSI

- *Zakon o stambenim odnosima*

(*NN 51/81, 42/86, 37/88, 47/89, 22/90, 22/92, 58/93, 70/93 i 14/94*)

Članak 67. - 24

- *Zakon o stambenim odnosima*

(*NN 51/85, 42/86, 37/88, 47/89, 12/90, 22/90, 51/90, 22/92, 58/93, 70/93, 91/96 i 99/96*)

Članak 59. stavak 1. - 23

Članak 64. stavak 1. točka 2. – 23

- *Zakon o prodaji stanova namijenjenih za nadstojnika stambene zgrade*

(*NN 22/06*)

Članak 2. stavak 1. i 3. – 24

Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo

(*NN 51/85, 42/86, 37/88, 47/89, 12/90, 22/90, 51/90, 22/92, 58/93, 70/93, 91/96 i 99/96*)

Članak 6. – 23

SUDSKE PRISTOJBE

- *Zakon o sudskim pristojbama*

(*NN 118/18*)

Članak 7. stavak 3. - 61

SUDOVI

- *Zakon o sudovima*

(*NN 28/13, 148/13, 33/15, 82/15 i 82/16*)

Članak 11. stavak 4. - 48

STEČAJ

- *Stečajni zakon*

(*NN 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12*)

Članak 101. stavak 4. - 83

- *Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona*

(*NN 133/12*)

Članak 64. - 83

SUKOB ZAKONA

- *Zakon o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja*

(*SL SFRJ 43/82 i 72/82, NN 53/91, 88/01 i 101/17*)

Članak 72. stavak 1. - 63

Članak 86. - 63

Članak 87. - 63

Članak 89. stavak 1. i 2. - 63

Članak 92. stavak 3. – 63

- *Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemlja u određenim odnosima (NN 53/91 i 88/01)*

Članak 59. stavak 2. – 42

- *Zakon o međunarodnom privatnom pravu (NN 101/17)*

Članak 67. - 63

Članak 69. stavak 1. - 63

Članak 78. stavak 1. - 63

T

TRGOVAČKA DRUŠTVA

- *Zakon o trgovačkim društvima*

(*NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19*)

Sentenca - 35

U

UREDBE

- *Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvanjudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima*

Sentenca - 46

V

VLASNIŠTVO I DRUGA STVARNA PRAVA

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*

(*NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09*)

Članak 38. stavak 2. - 6

Članak 47. do 56. - 62

Članak 70. - 6

Članak 84. - 6

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*

(*NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14*)

Članak 16. stavak 1. - 1

Članak 21. stavak 1. - 1

Članak 22. stavak 1. – 1, 2

Članak 22. stavak 2. i 3. - 2

Članak 27. - 3

Članak 48.-52. - 59
Članak 56. stavak 1. – 4
Članak 67. - 9
Članak 72. stavak 1. - 9
Članak 73. stavak 1. i 2. - 9
Članak 74. - 9
Članak 85. stavak 2. – 7
Članak 89. stavak 1. – 7
Članak 90. stavak 2. – 7
Članak 370. stavak 4. i 5. - 9
Članak 370.-373. - 9

- *Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima*
(*NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06,146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15*)

Članak 30. - 8
Članak 174. stavak 1. – 8
Članak 199. stavak 1. - 8
Članak 218. stavak 2. - 8

KAZNENO PRAVO

K

KAZNENI POSTUPAK

- *Zakon o kaznenom postupku*

(*NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 i 126/19*)

Članak 10. - 38

Članak 468. stavak 1. točka 11. - 39

Članak 469. stavak 5. - 40

KAZNENI ZAKON

- *Kazneni zakon*

(*NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21*)

Članak 57. - 39

Članak 57. stavak 2. - 40

Članak 326. stavak 1. - 36

S

SUDOVI

- *Zakon o sudovima za mladež*

(*NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15 i 126/19*)

Članak 11. - 37

Članak 15. - 37

Članak 16. - 37

Članak 18. stavak 2. - 37

Sentence

Sentence

0 > Stvarno pravo

1

018.21

STVARNO PRAVO > POSJED > ZAŠTITA POSJEDA > SUDSKA ZAŠTITA > ROKOVI I POSTUPAK ZA SMETANJE POSJEDA > VRSTE I SADRŽAJ TUŽBE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 16. stavak 1.

Članak 21. stavak 1.

Članak 22. stavak 2. i 3.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 441.

U tužbi radi smetanja posjeda prava služnosti (prolaza) zemljišnoknjižna oznaka nekretnine koja je predmet spora, čiji identitet je među strankama nesporan, ne predstavlja bitni sastojak izreke rješenja o pružanju posjedovne zaštite.

„Predmet spora i u ovom žalbenom stadiju postupka je tužiteljičin zahtjev za posjedovnom zaštitom i to zaštitom posjeda prava stvarne služnosti na poslužnoj nekretnini označenoj kao čest. zem. 4215/2 k.o. M. i čest. zem. 4215/2 k.o. M., omogućavanjem prolaska pješice dijelom betonske i utabane staze, onim dijelom nekretnina označenim u vještačenju vještaka mjeritelja dipl. ing. M. V. likom A,B,C,D,E,F,G,H,I,J,K,L,M,N,O,P,Q,R,S,T,U,V,W,X,Y,A, površine 59 m².

Člankom 16. stavkom 1. ZVDSP-a propisano je da kad posjednik jedne nekretnine jednostrano učini glede nekretnine koju drugi posjeduje nešto što taj ne bi trebao trpjeti, a taj to ipak otrpi, posjednik prve nekretnine je time u korist te nekretnine, kao povlasne, izvorno stekao posjed prava stvarne služnosti na drugoj nekretnini kao poslužnoj. U smislu članka 29. stavak 2. istog Zakona posjed prava ne prestaje samim neizvršavanjem sadržaja prava stvarne služnosti dok ga njegov posjednik može izvršavati ako to želi, ali prestaje kad posjednik poslužne nekretnine prestane činiti što je dotada činio, prestane trpjeti da se i dalje izvršava sadržaj prava služnosti na njegovoj nekretnini, odnosno prestane propuštati što je do tada propuštao, ako posjednik prava ne ostvari zaštitu svoga posjeda.

Člankom 441. ZPP-a propisano je:

Raspravljanje o tužbi zbog smetanja posjeda ograničit će se samo na raspravljanje i dokazivanje činjenica posljednjeg stanja posjeda i nastalog smetanja. Isključeno je raspravljanje o pravu na posjed, o pravnoj osnovi, savjesnosti ili nesavjesnosti posjeda ili o zahtjevima za naknadu štete.

Dakle, čin smetanja posjeda je takav čin kojim se samovlasno mijenja postojeće posjedovno stanje, faktična vlast na stvari i to uznemiravanjem posjednika u posjedu ili oduzimanjem posjeda i samo u slučaju takvog smetanja posjednik ima pravo na posjedovnu zaštitu.

U ovom postupku radi smetanja posjeda prava služnosti raspravlja isključivo o stanju posjeda i nastalom smetanju, a isključeno je raspravljanje o samom pravu na posjed prava služnosti i o pravnoj osnovi, što može biti predmet odlučivanja u možebitnom nekom drugom sudskom postupku. Konačno, u pogledu žalbenih navoda koji se odnose na utvrđenje kako nekretnina koja je nedvojbeno u posjedu tužiteljice (označena kao kat. čest. zem. 4218 k.o. M.) ne postoji u katarskom operatu (već da postoji nekretnine označena kao čest. zem. 4218/1 k.o. M.) treba navesti kako se ne radi o bitnoj povredi odredaba postupka na koju ukazuje žalba, a navedena oznaka ne čini bitni sastojak odluke, s obzirom da je nekretnina koja je predmet spora dostatno identificirana, a takva identifikacija među strankama nije niti sporna.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1232/2021-2 od 25. kolovoza 2021.

2

018.21

STVARNO PRAVO > POSJED > ZAŠTITA POSJEDA > SUDSKA ZAŠTITA > ROKOVI I POSTUPAK ZA SMETANJE POSJEDA > VRSTE I SADRŽAJ TUŽBE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 22. stavak 1.

Tužba za smetanje posjeda ne bi bila dopuštena u okolnostima kada bi tužitelj bio u mogućnosti istaknuti samo deklaratorni zahtjev na utvrđenje posjeda i čina smetanja, dok bi takva zaštita bila dopuštena u okolnostima kada tužitelj uz deklaratorni zahtjev može osnovano postaviti barem jedan kondemnatorni zahtjev tj. zahtjev za uspostavom ranijeg posjedovnog stanja odnosno zabranu jednakih ili sličnih smetanja u budućnosti.

„Glede preostalih žalbenih navoda za kazati je kako u našem pravnom poretku posjed uživa jednaku zaštitu od uznemiravanja kao i od oduzimanja. Problem razlikovanja oduzimanja od uznemiravanja posjeda se javlja međutim, na razini zaštite prava vlasništva, a o čemu ovdje nije riječ.

Također je za istaći kako tužba zbog smetanja posjeda u smislu odredbe članka 22. stavka 1. ZV-a ne bi bila dopuštena u okolnostima kada bi tužitelj bio u mogućnosti istaknuti samo deklaratorni zahtjev na utvrđenje posjeda i čina smetanja, dok prema shvaćanju ovog suda takva zaštita je dopuštena u okolnostima kada je tužitelj uz taj deklaratorni zahtjev u mogućnosti osnovano postaviti barem jedan kondemnatorni zahtjev tj. zahtjev za uspostavom ranijeg posjedovnog stanja odnosno zabranu jednakih ili sličnih smetanja u budućnosti.“

STVARNO PRAVO > POSJED > ZAŠTITA POSJEDA > SUDSKA ZAŠTITA > OSTALO > SMETANJE NA JAVNOM DOBRU

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 230.

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 27.

Zakon o cestama

(NN 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14)

Članak 101.

Članak 103. stavak 2.

Predmetne stube nalaze se na javnoj površini koja predstavlja dio nerazvrstane ceste, a prema stajalištu sudske prakse, ako je određena nekretnina javno dobro u općoj uporabi isključeno je stjecanje posjeda pa i posjedovna zaštita na tom zemljištu.

„Međutim, prema stajalištu ovog suda, prvostupanjski sud je na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje pogrešno primijenio materijalno pravo kada je smatrao kako je prvotuženik postupio sukladno članku 27. ZVDSP-a, postupajući u okvirima dopuštene samopomoći za koju su bili ostvareni zakonski uvjeti, ali bi i pravilnom primjenom materijalnog prava trebalo jednako odlučiti o tužbenom zahtjevu. Naime, u postupku je nedvojbeno utvrđeno kako se predmetne stube nalaze na javnoj površini koja predstavlja dio nerazvrstane ceste, a prema stajalištu sudske prakse, ako je određena nekretnina javno dobro u općoj uporabi isključeno je stjecanje posjeda pa i posjedovna zaštita na tom zemljištu. (Pravno stajalište sjednice Građanskog odjela VS od 6. lipnja 1990.: Ako određeni put nedvojbeno jest javno dobro, isključeno je stjecanje posjeda, a time i posjedovna zaštita na takvu zemljištu. Ako je javni put prestao biti javno dobro odlukom nadležnog tijela ili ako je faktički izgubio svojstvo i svrhu javnog dobra (što se može zaključiti naročito iz trajanja mirnog posjeda), pružit će se posjedovna zaštita u parnici za smetanje posjeda).

U smislu odredbe članka 101. Zakona o cestama ("Narodne novine", broj 84/11, 22/13, 54/13, 148/13 i 92/14, dalje u tekstu: ZC) nerazvrstana cesta je javno dobro u općoj uporabi u vlasništvu jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi. Stavkom 2. tog članka propisano je kako se nerazvrstana cesta ne može otuđiti iz vlasništva jedinice lokalne

samouprave niti se na njoj mogu stjecati stvarna prava, osim prava služnosti i prava građenja radi građenja građevina sukladno odluci izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave, pod uvjetom da ne ometaju odvijanje prometa i održavanje nerazvrstane ceste. Konačno, iz članka 103. stavka 2. ZC-a proizlazi kako odluku o ukidanju statusa javnog dobra u općoj uporabi nerazvrstane ceste ili njezinog dijela donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave.

U konkretnom slučaju je rješenjem Gradskog ureda za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, Odjela komunalnog redarstva G. Z. od 10. listopada 2018. naloženo tužitelju ukloniti lanac koji je na dva mjesta postavljen na pokretne stube, na k.č.br. 2951 k.o. C., jer je komunalni redar dana 4. listopada 2018. utvrdio da je na pokretne stepenice postavljen lanac, a čime je zaposjednuta javnoprometna površina. To rješenje predstavlja javnu ispravu u smislu članka 230. ZPP-a koja isprava dokazuje istinitost onoga što se u njoj potvrđuje i tko tvrdi suprotno dužan je to dokazati, a niti jedan dokaz izveden u postupku ne upućuje na zaključak da se ne bi radilo o javnom dobru u općoj uporabi. Tužitelj je u tijeku postupka tvrdio kako predmetne stube nisu javnoprometna površina navodeći i da su one u tužiteljevu vlasništvu, a što ponavlja i u žalbi, međutim tužitelj nije dokazao takve navode, a pitanje prava vlasništva stuba, samo po sebi, nije odlučno u ovom postupku radi smetanja posjeda.

Dakle, tužitelj ne može s uspjehom u ovom parničnom postupku zahtijevati posjedovnu zaštitu jer je predmetna nekretnina (pa očito i pokretne stube koje se na njoj nalaze) javno dobro u općoj uporabi u smislu citiranih odredaba ZC-a (i u vlasništvu je jedinice lokalne samouprave na čijem se području nalazi), a inspekcijski nadzor nad nerazvrstanim cestama obavljaju komunalni redari sukladno posebnim propisima o komunalnom redarstvu. Tužitelj u postupku u bitnom tvrdi kako je čin smetanja posjeda izvršen upravo na pokretnim stubama, iako navodi, odnosno iako tužbenim zahtjevom zahtjeva i utvrđenje smetanja posjeda (cijelog) objekta I. C., koji objekt se nalazi na nekretninama označenima kao k.č.br. 3691/1 i 3690/2 k.o. G. Z., međutim u pogledu navoda o tuženikovu stupanju u posjed objekta I. C. i o stupanju u posjed navedenih nekretnina k.č.br. 3691/1 i 3690/2 k.o. G. Z., tužitelj nije predložio izvođenje bilo kakvih dokaza, a teret dokaza svih činjenica u tom pogledu leži na tužitelju.“

Županijski sud u Splitu, Gž-320/2020-2 od 20. srpnja 2021.

4

024.285

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > SUVLASNIŠTVO > DIOBA > RAZVRGNUĆE SUVLASNIČKE ZAJEDNICE PUTEV SUDA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14)

Članak 56. stavak 1.

Kod razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina stvarnopravni učinci prestanka suvlasništva i stjecanja prava vlasništva ne nastupaju samom presudom već ista predstavlja samo pravni temelj za njih, dok će navedeni učinci nastupiti tek provedbom u zemljišnoj knjizi.

„Prema odredbi članka 56. stavka 1. ZV razvrgnućem suvlasništva ne dira se u prava trećih osoba a ni u prava onih suvlasnika koji nisu sudjelovali u razvrgnuću. U tom smislu potrebno je u izreci presude bilo jasno odrediti brisanje kako sa imena stranaka osobno tako i njih kao sljednika upisanih suvlasnica (kćeri pok. D. P.), kao i visinu suvlasničkih dijelova, a što su tužitelji u ponovljenom postupku i učinili.

Ovdje je za otkloniti žalbene navode o nužnom suparničarstvu jer su tužitelji u ponovljenom postupku dokazali sljedništvo u odnosu na uknjižene suvlasnice M. P., T. V. i M. M., jer su iste isplaćene (o čemu su dale izjave) za svoje naslijeđene suvlasničke dijelove iza oca, pok. D. P., i jer su u tom pogledu tužitelji uredili svoj tužbeni zahtjev. Pritom, neosnovani su i žalbeni navodi o nedopuštenosti preinake tužbe jer se ne radi o preinaci tužbe već o uređenju tužbenog zahtjeva i jer je za predmetno uređenje postojao opravdan razlog kojim se otklonio nedostatak u stranačkoj sposobnosti.

Nadalje, kod razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina stvarnopravni učinci prestanka suvlasništva i stjecanja prava vlasništva ne nastupaju samom presudom već ista predstavlja samo pravni temelj za njih dok će navedeni učinci nastupiti tek provedbom u zemljišnoj knjizi, pa je u tom dijelu otkloniti žalbene navode u smislu da tuženik nije postavio tužbeni zahtjev obuhvaćen točkom IV. izreke presude jer je takva odluka nužan stvarnopravni učinak razvrgnuća.“

Županijski sud u Splitu, Gž-514/2021-4 od 13. svibnja 2021.

5

024.322

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > ZAJEDNIČKO (SKUPNO) VLASNIŠTVO > OBLICI ZAJEDNIČKOG VLASNIŠTVA > ZAJEDNIČKA IMOVINA BRAČNIH I IZVANBRAČNIH DRUGOVA

*Zakon o braku i porodičnim odnosima
(NN 11/78, 45/89 i 59/90)*

Ne postoji obveza tuženika na izdavanje tabularne isprave u slučaju kada se radi o stjecanju suvlasništva na temelju zakona, konkretno Zakona o braku i porodičnim odnosima, jer obveza izdavanja tabularne isprave postoji samo u slučaju kada ta obveza proizlazi iz pravnog posla.

„U provedenom dokaznom postupku prvostupanjski je sud utvrdio da su tužiteljica i 1. tuženik sklopili brak dana ... u S. i da je 1. tuženik upisan kao vlasnik predmetnih nekretnina, budući da je isti predmetne nekretnine kupio za vrijeme trajanja braka s tužiteljicom, pa s obzirom na priložene isprave kao i iskaze stranaka proizlazi da su stranke za vrijeme trajanja bračne zajednice stekli zajedničku imovinu i to predmetne nekretnine pa je utvrdio da je tužbeni zahtjev tužiteljice osnovan u tom dijelu.

U konkretnom slučaju tužiteljica je zatražila da joj 1. tuženik ispusti ispravu podobnu za uknjižbu prava vlasništva jer da će u protivnom istu zamijeniti presuda, te je u tom dijelu sud prvog stupnja odbio tužbeni zahtjev stoga što je izdavanje isprave podobne za uknjižbu prava vlasništva obveza koja je posljedica pravnog posla među strankama, a tužiteljica svoj zahtjev za utvrđenjem suvlasništva na predmetnim nekretninama ne temelji na pravnom poslu već na samom zakonu.

Po pravnom shvaćanju ovog drugostupanjskog suda ne postoji obveza tuženika na izdavanje tabularne isprave u slučaju kada se radi o stjecanju suvlasništva na temelju zakona

jer obveza izdavanja tabularne isprave postoji samo u slučaju kada ta obveza proizlazi iz pravnog posla, ali ne i kada tužiteljica utvrđenje prava (su)vlasništva temelji na zakonskom stjecanju - ex lege, u konkretnom slučaju na temelju odredbi Zakona o braku i porodičnim odnosima ("Narodne novine", broj 11/78, 45/89 i 59/90) što u konkretnom slučaju znači da ne postoji niti obveza tuženika na izdavanje tabularne isprave.

Naime, stranke se u konkretnom slučaju nisu nalazile ni u kakvom obvezno pravnom odnosu iz kojeg bi izviralo pravo tužiteljice da od tuženika zahtijeva činidbu - izdavanje tabularne isprave, zbog čega je zahtjev tužiteljice u tom dijelu trebalo odbiti (Rev-714/14 od 26. listopada 2016).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-350/2021-2 od 22. rujna 2021.

6

024.466

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO VLASNIŠTVO) > IZVRŠAVANJE OVLAŠTI GLEDE POSEBNOG DIJELA > TROŠKOVI ODRŽAVANJA POSEBNOG DIJELA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09)

Članak 38. stavak 2.

Članak 70.

Članak 84.

Zakon o komunalnom gospodarstvu

(NN 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04. 38/09, 79/09,153/09, 49/11, 84/11, 90(11, 144/12, 94/13, 153/13, 147/14 i 36/15)

Članak 20. stavak 5.

Suvlasnici odnosno zajednički vlasnici određenog posebnog dijela zgrade odgovaraju solidarno za obveze prema pružatelju komunalnih usluga sukladno odredbi članka 70. ZVDSP-a, za razliku od odredbe članka 84. ZVDSP-a, koja ne podrazumijeva solidarnu obvezu svakog samovlasnika posebnog dijela.

"Suprotno navodima žalbe, prvostupanjski sud je pravilno osnovom dostavljene dokumentacije spisa utvrdio da je dug prema tužitelju kao isporučitelju usluga u odnosu na predmetnu nekretninu anagrafske oznake, M., u iznosu od 1.104,69 kuna na ime potrošene vode u utuženom razdoblju, visina kojih troškova prema dostavljenoj analitičkoj kartici dugovanja tijekom postupka nije bila sporna, sukladno utvrđenoj cijeni usluga prema odredbi čl.20.st.5. Zakona o komunalnom gospodarstvu ("Narodne novine", broj 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04. 38/09, 79/09,153/09, 49/11, 84/11, 90(11, 144/12, 94/13, 153/13, 147/14, 36/15; dalje: ZKG).

S druge strane tuženik u svom prigovoru odnosno odgovoru na tužbu ne spori da je jedan od suvlasnika predmetne nekretnine, koje navode tužitelj nije osporio, pa u navedenim okolnostima sud nije bio dužan utvrđivati neprijeporne činjenice u smislu odredbe članka 221. stavka 1. ZPP-a.

Obveza tuženika, kao suvlasnika predmetne nekretnine, propisana je pak navedenom odredbom članka 20. stavka 5. ZKG-a.

Obveza suvlasnika za podmirenje troškova nekretnine ravna se prema odredbi članka 38. stavka 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09; dalje: ZV), prema kojoj svaki suvlasnik odgovora razmjerno svom suvlasničkom dijelu, ako se drugačije ne dogovore.

U konkretnom slučaju tužitelj ne tvrdi niti dokazuje da bi se u konkretnom slučaju radilo o troškovima posebnog dijela zgrade koji bi se ovisno o tomu je li suvlasništvo više osoba uspostavljeno na posebnom dijelu ili se pak radi o samovlasnicima svakog posebnog dijela pa se njihova obveza prema davatelju komunalnih usluga u vezi troškova nastalih uporabom posebnog dijela nekretnine, ravnali po odredbama članka 70. ZV-a odnosno odredbama članka 84. ZV-a.

Naime, odredbom članka 70. ZV-a je propisano da ako bi na bilo kojem temelju odgovarajući suvlasnički dio nekretnine zajedno s vlasništvom određenoga posebnoga dijela stekle dvije ili više osoba kao suvlasnici ili zajednički vlasnici, sva će prava i dužnosti u svezi s vlasništvom toga posebnoga dijela nekretnine oni moći izvršavati samo solidarno, pa će se u odnosu prema trećima i prema ostalim suvlasnicima iste nekretnine uzimati da su jedna osoba, kako glede upravljanja cijelom nekretninom, tako i svih ostalih prava i obveza iz ove glave zakona.

Dakle, prednjom odredbom propisana solidarnost dužnika odnosi se samo za slučaj većeg broja ovlaštenika, suvlasnika ili zajedničara, istog posebnog dijela nekretnine (npr. dvojica ili više suvlasnika istog stana kao posebnog dijela stambene zgrade) za razliku od odredbe članka 84. ZV-a, koja ne podrazumijeva solidarnost obveze svakog samovlasnika posebnog dijela.

Solidarnost dužnika se ne predmnijeva, osim u slučaju obveza nastalih trgovačkim ugovorima (članak 42. Zakona o obveznim odnosima – „Narodne novine“, broj Zakona o obveznim odnosima - "Narodne novine", broj 35/05 i 41/08,) o kakvom ugovoru ovdje nije riječ, pa nema solidarnosti tamo gdje nije ugovorena ili propisana zakonom.“

Županijski sud u Splitu, Gž-15/2019-2 od 29. lipnja 2020.

7

024.474

STVARNO PRAVO > PRAVO VLASNIŠTVA > OBLICI PRAVA VLASNIŠTVA > VLASNIŠTVO POSEBNOG DIJELA ZGRADE (ETAŽNO VLASNIŠTVO) > IZVRŠAVANJE OVLAŠTI GLEDE CIJELE NEKRETNINE > ZAJEDNIČKA PRIČUVA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 107/07, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 85. stavak 2.

Članak 89. stavak 1.

Članak 90. stavak 2.

Pogrešno prvostupanjski sud smatra da tuženica nije obveznik plaćanja pričuve s obzirom da iz činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi kako ista sporni

stan koristi za stanovanje ponašajući se kao presumirana vlasnica i u potpunosti konzumirajući vlasničkopravna ovlaštenja.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 6.631,24 kuna na ime neplaćenih doprinosa zajedničke pričuve za stambeni prostor na adresi u B. na B., za razdoblje od 16. veljače 2014. do 15. listopada 2017.

Odredba članka 85. stavak 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima („Narodne novine“, broj 91/96, 68/98, 137/99, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 107/07, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14, dalje: ZV) propisuje da su suvlasnici dužni sudjelovati u upravljanju nekretninom, odrediti osobu koja će obavljati poslove zajedničkog upravitelja i osnovati zajedničku pričuvu, dok odredba članka 89. stavak 1. ZV propisuje da troškove za održavanje i za poboljšavanje nekretnine i doprinose za zajedničku pričuvu radi pokrića takvih troškova snose svi suvlasnici nekretnine razmjerno svojim suvlasničkim dijelovima, ako nije drugačije određeno. Sukladno odredbi članku 90. stavak 2. ZV, zajedničku pričuvu tvore novčani doprinosi koje su suvlasnici uplatili na temelju odluke donesene većinom suvlasničkih dijelova, dok odredba stavka 3. istog članka propisuje da zajedničkom pričuvom upravljaju suvlasnici, odnosno upravitelj nekretnine kao imovinom odvojenom od imovine bilo kojeg suvlasnika, uloženom na način da donese plodove.

U konkretnom slučaju, prvostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo kada je ukinuo platni nalog kad je smatrao da ne postoji obaveza tuženice za plaćanje doprinosa na ime zajedničke pričuve za stambeni prostor na adresi u B. na B., za razdoblje od 16. veljače 2014. do 15. listopada 2017.

Osnovano žalitelj navodi da je gornji zaključak prvostupanjskog suda suprotan sadržaju spisa predmeta. Naime, iz utvrđenja prvostupanjskog suda i spisa predmeta proizlazi da je tuženica potpisala Međuvlasnički ugovor u kojem je navedena kao suvlasnica te se upravo potpisom legitimirala kao suvlasnica, da već više od 30 godina živi u predmetnom stanu te da vodi postupak radi utvrđenja prava vlasništva, te očito sebe smatra presumiranom vlasnicom predmetnog stana.

U citiranim okolnostima, pogrešno je prvostupanjski sud smatrao da tuženica nije obveznik plaćanja pričuve s obzirom da iz činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda proizlazi kako ista sporni stan koristi za stanovanje ponašajući se kao presumirana vlasnica i u potpunosti konzumirajući vlasničkopravna ovlaštenja.“

Županijski sud u Splitu, Gž-217/2021-2 od 29. listopada 2021.

8

035.23

STVARNO PRAVO > PRAVO SLUŽNOSTI > OSOBNE SLUŽNOSTI > VRSTE > PRAVO STANOVANJA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14 i 81/15)

Članak 30.

Članak 174. stavak 1.

Članak 199. stavak 1.

Članak 218. stavak 2.

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 36. stavak 1.

*Zakon o braku i porodičnim odnosima
(NN 11/78, 27/78, 45/89, 59/90, 25/94 i 162/98)*

Članak 277.

Pravo osobne služnosti osniva se samo na temelju pravnog posla (ugovora ili oporuke), a ne i na temelju sudske odluke. Nekretnina u zajedničkom vlasništvu (ZBPO) ili u suvlasništvu (ObZ) bračnih drugova (bračna stečevina) daje pravo supružnicima na stanovanje (kao vlasničko ovlaštenje), pa se na takvoj pokretnini ne može (i nije potrebno) uspostaviti osobnu služnosti prava stanovanja.

„Pravilno je prvostupajski sud primijenio materijalno pravo kada je odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan iako se pri tom pozvao na pogrešne razloge.

Naime, postavljenim tužbenim zahtjevom je zatraženo da se na teret prava vlasništva čest. zem. 15/3 k.o. T., ukupne površine 531 m², u naravi kuća površine 100 m² i dvor površine 431 m², osnuje osobna služnost – pravo stanovanja u obiteljskom domu u korist tužiteljice ad l. M. P., s mlt. tužiteljem J. P.

Pojam služnosti definiran je odredbom članka 174. stavka 1. ZV-a prema kojoj je služnost ograničeno stvarno pravo na nečijoj stvari koje ovlašćuje svojega nositelja da se na određeni način služi tom stvari (poslužna stvar) ma čija ona bila, a njezin svagdašnji vlasnik je dužan to trpjeti ili pak zbog toga glede nje nešto propuštati.

Prema odredbi članka 199. stavka 1. ZV-a osobna služnost je stvarno pravo koje ovlašćuje pojedinačno određenu osobu da se na određeni način služi tuđom stvari (poslužna stvar), čiji svagdašnji vlasnik to mora trpjeti, dok je stavkom 2. istoga članka propisano da su osobne služnosti: pravo plodouživanja, pravo uporabe i pravo stanovanja.

Dakle, sukladno citiranim zakonskim odredbama, sve služnosti, pa tako i osobne su stvarna prava na tuđoj stvari, što znači na stvari koja je u vlasništvu neke osobe različite od ovlaštenika služnosti.

Služnost se ne može osnovati na vlastitoj stvari, jer na sve ono na što ovlaštenik služnosti ima pravo glede poslužne stvari, ima pravo i vlasnik, i još više od toga, i to temeljem svojih vlasničkih ovlaštenja u smislu odredbe članka 30. ZV-a.

Iz pravilnih utvrđenja prvostupajnskog suda proizlazi da je predmetna nekretnina bračna stečevina stranaka.

Bračna stečevina je prema odredbi članka 36. stavka 1. ObZ-a imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine. Jednako tako, prema odredbi članka 277. Zakona o braku i porodičnim odnosima („Narodne novine“, broj 11/78, 27/78, 45/89, 59/90, 25/94 i 162/98, dalje samo: ZBPO) zajednička imovina bračnih drugova je imovina koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili potječe iz te imovine.

Dakle, pravnim institutom bračne stečevine (u regulativi ObZ), koji je stupio na mjesto instituta zajedničke imovine (u regulativi ZBPO) obuhvaćen je isti sadržaj (imovine koju su bračni drugovi stekli radom za vrijeme trajanja bračne zajednice ili koja potječe iz te imovine). Promjena je u obliku vlasništva koje zakon na tako stečenoj imovini priznaje bračnim drugovima. Prema ZBPO bračni drugovi su na zajedničkoj imovini imali pravo zajedničkog vlasništva (u kojem njihovi udjeli u toj imovini nisu bili određeni, iako su

odredivi i utvrđuju se prema kriteriju doprinosa bračnog druga u stjecanju te imovine prema okolnostima svakog pojedinog slučaja), dok prema ObZ bračni drugovi na bračnoj stečevini imaju pravo suvlasništva u jednakim dijelovima (gdje je irelevantan doprinos bračnog druga, ako to bračnim ugovorom nije drukčije uređeno).

U konkretnom se slučaju stjecanje bračne stečevine odvijalo u vrijeme važenja dva različita pravna režima koji su na različite načine normirali institut bračne stečevine i to ZBPO prema kojem se doprinos određivao uvažavanjem visine svih primanja, pomoći jednog bračnog druga drugome, radom u domaćinstvu i obitelji, brizi oko odgoja i podizanja djece te i uvažavanjem svakog drugog oblika rada i suradnje u upravljanju, održavanju i povećanju zajedničke imovine i ObZ-a prema kojem vrijedi presumpcija da su bračni drugovi u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini ako nisu drugačije ugovorili. Nije prijeporno da među strankama još nije izvršena dioba bračne stečevine, niti su utvrđeni idealni udjeli svakog od bračnih drugova u toj imovini.

Međutim, neovisno o tome je li nekretnina u zajedničkom vlasništvu ili suvlasništvu stranaka, pravo tužiteljice na korištenje predmetne nekretnine izvire iz njezinih vlasničkih ovlaštenja, pa joj za isto nije potrebna uspostava stvarne služnosti na toj nekretnini, niti je ona moguća, jer se ne radi o stvari koja je u vlasništvu treće osobe.

Nadalje, odredbom članka 218. stavka 2. ZV-a propisano je da se pravo osobne služnosti u korist određene osobe na teret određene stvari kao poslužne osniva na temelju pravnog posla vlasnika poslužne nekretnine. Iz navedenog slijedi da osobne služnosti nastaju samo na temelju pravnog posla- ugovora ili oporuke.

Stoga, neovisno o svemu naprijed iznesenom tužiteljica ne može s uspjehom zahtijevati da se pravo osobne služnosti stanovanja osnuje odlukom suda.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-137/2020-4 od 7. listopada 2021.

9

091.211

STVARNO PRAVO > OSTALO > DRUŠTVENO VLASNIŠTVO > PRETVORBA, PRIVATIZACIJA > POJEDINI SLUČAJEV > POSEBNI DIJELOVI ZGRADE

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 90/10, 143/12 i 152/14)

Članak 67.

Članak 72. stavak 1.

Članak 73. stavak 1. i 2.

Članak 74.

Članak 370. stavak 4. i 5.

Članak 370.-373.

Glede utvrđenja suvlasničkih dijelova u odnosu na nekretninu kao cjelinu bilo je moguće prihvatiti tužbeni zahtjev tužitelja, pod pretpostavkom da se radi o nekretnini stečenoj prema prijašnjim propisima, a sukladno nalazu i mišljenju vještaka građevinske struke, uz primjenu odredaba članka 370. stavka 4. i 5. ZV-a za koju provedbu u zemljišne knjige preduvjet nije bilo prethodno etažiranje zgrade.

„Pogrešno, međutim, sud prvog stupnja drži kako je osnovom nalaza i mišljenja

sudskog vještaka za geodeziju P. Č., a prema kojem je utvrđeno da predmetna nekretnina na terenu predstavlja samostojeću stambenu kuću s okućnicom, vrt te dio asfaltiranog puta ukupne površine 1137 m², a tlocrtna površina kuće izgrađene na kat. čest. 3183 k.o. D. P. je 124 m², bio ovlašten tužiteljima uz isključivo vlasništvo stana na prvom katu priznati i suvlasništvo pripadajućeg dijela zemljišta i onog koje je nužno i to baš u dijelu koji odgovara 124/1137 s obzirom na tlocrtnu površinu stana na prvom katu površine 124 m², a uvažavajući ukupnu površinu čestice i činjenicu da tužitelji tijekom postupka nisu isticali da bi im pripadalo zemljište izvan povezanosti tog zemljišta s izgrađenim I. katom ove kuće.

Utoliko je i pogrešan zaključak suda prvog stupnja da je imajući na umu izgrađenost objekta i površinu cijele čestice, cijeneći sve okolnosti takvog stanja nekretnine i poštujući načelo jedinstva nekretnine, mogao samostalno odrediti upravo ovakav suvlasnički dio jer je to onaj realni dio nekretnine koji je sadržan i zahtjevu tužitelja, zbog čega za više zatraženi dio do 1/2 dijela cijele nekretnine tužbeni zahtjev odbio kao neosnovan.

Naime, ocjenjuje se potrebnim ukazati da se vlasništvo posebnog dijela nekretnine uspostavlja upisom u zemljišnu knjigu kao pravo povezano s određenim suvlasničkim dijelom te nekretnine (članak 72. stavak 1. ZV-a). Da bi se proveo upis vlasništva posebnog dijela nekretnine, potrebno je uz prijedlog za upis priložiti ispravu kojom je nadležna upravna vlast potvrdila da je određeni stan ili druga prostorija u određenoj zgradi na određenoj zemljišnoj čestici samostalna uporabna cjelina u smislu odredbe članka 67. ZV-a (u izvorniku ili ovjerenom prijepisu) te pravomoćnu sudsku odluku kojom je sud utvrdio korisnu vrijednost stana na kojem se uspostavlja vlasništvo posebnog dijela te korisnih vrijednosti svih stanova i ostalih prostorija cijele nekretnine u skladu s odredbom članka 74. ZV-a.

Naime, prijedlogu za upis mora biti priložena pisana suglasnost svih suvlasnika nekretnine da pristaju na uspostavu vlasništva posebnog dijela nekretnine (članak 73. stavak 1. ZV-a), koja se mora dati u ispravi koja ispunjava sve pretpostavke za valjanost tabularne isprave za uknjižbu, a ako je tko od suvlasnika neosnovano uskratilo dati suglasnost, njegovu suglasnost zamijenit će pravomoćna sudska odluka (članak 73. stavak 2. ZV-a).

U konkretnom slučaju iz stanja spisa proizlazi je kako je predmetni stan izgrađen sukladno prethodno realiziranom sporazumu unutar obitelji stranaka kada je s gradnjom kuće otpočeto još koncem 1980-tih godina, pa su za uspostavu jedinstva nekretnine i posebnih dijelova zgrade te rješavanja pitanja povezivanja etažnog vlasništva sa suvlasništvom, bile mjerodavne prijelazne i završne odredbe ZV-a (članci 370. do 373.). Naime, u skladu sa pravnim shvaćanjem Ustavnog suda RH izraženog u odluci od 7. ožujka 2012. po brojem: U-III-3190/2011 može se provesti i uknjižba u zemljišnim knjigama, neovisno što nije provedeno etažiranje zgrade, jer se na takve situacije primjenjuje odredba stavka 5. članka 370. stavka 5. ZV-a, prema kojoj osobe koje su po prijašnjim propisima imale valjan pravni temelj za stjecanje vlasništva stana odnosno drugog posebnog dijela nekretnine, ovlaštene su na tom temelju steći taj stan odnosno drugi posebni dio zgrade zajedno s odgovarajućim suvlasničkim dijelom cijele nekretnine, čija će se veličina utvrditi prema odredbama stavka 4. tog članka, odnosno odgovarajućom primjenom pravila ovog Zakona o veličini odgovarajućeg suvlasničkog dijela nekretnine koji ovlašćuje suvlasnika da ima u svom vlasništvu posebni dio zgrade, a do tada djeluje presumpcija da suvlasnički dijelovi suvlasnika jednaki, sve dok se oni drukčije ne dogovore.

S obzirom na postavljeni tužbeni zahtjev glede utvrđenja suvlasničkih dijelova u odnosu na nekretninu kao cjelinu bilo je moguće pod pretpostavkom da se radi o nekretnini stečenoj prema prijašnjim propisima, a sukladno nalazu i mišljenju vještaka građevinske struke, prihvatiti tužbeni zahtjev tužitelja uz primjenu citiranih odredaba ZV-a za koju provedbu u zemljišne knjige preduvjet nije bilo prethodno etažiranje zgrade.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1897/2020-2 od 24. lipnja 2021.

1 > Obvezno pravo

10

121.83

OBVEZNO PRAVO > VRSTE OBVEZA > NOVČANE OBVEZE > ZATEZNE KAMATE > PRAVO VJEROVNIKA NA ZATEZNU KAMATU

*Zakon o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti
(NN 53/20)*

Članak 3.

Članak 7.

Članak 8. stavak 1.

*Odluka o produženju roka trajanja posebnih okolnosti
(NN 83/20)*

Za vrijeme trajanja posebnih okolnosti u razdoblju od 1. svibnja do 18. listopada 2020., sukladno odredbi članka 8. stavka 1. Zakonom o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti, tužitelj ne može osnovano zahtijevati isplatu zakonskih zatezних kamata na dosuđeni iznos glavnice.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja da mu tuženik isplati iznos od 2.699,64 kuna s pripadajućim zakonskim zatezним kamatama za razdoblje od siječnja do prosinca 2019. godine s osnova neplaćenih računa za objedinjene troškove stanovanja koji uključuju naknadu za odvoz komunalnog otpada i naknadu za hladnu vodu.

Prvostupanjski sud je pogrešno primijenio materijalno pravo na štetu tuženika kada istog obvezao da tužitelju na dosuđeni novčani iznos podmiri zakonske zatezne kamate u razdoblju od 1. svibnja 2020. do 18. listopada 2020., što s pravom u žalbi ističe tuženik.

Naime, Zakonom o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti ("Narodne novine", broj 53/20), koji je stupio na snagu 1. svibnja 2020., člankom 3. propisano je da se za vrijeme trajanja posebnih okolnosti u smislu toga Zakona zastaje s postupanjem u svim ovršnim postupcima. Člankom 7. propisano je da za vrijeme trajanja posebnih okolnosti u smislu toga Zakona ne teku zatezne kamate. Sukladno odredbama članka 8. navedenog Zakona trajanje posebnih okolnosti utvrđeno je od dana stupanja na snagu tog Zakona (1. svibnja 2020.) do isteka roka od tri mjeseca nakon njegovog stupanja na snagu.

Odlukom o produženju roka trajanja posebnih okolnosti ("Narodne novine" broj: 83/20), produžen je rok trajanja posebnih okolnosti propisan člankom 8. stavkom 1. Zakona o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti do zaključno s 18. listopada 2020.

Iz sadržaja spisa predmeta proizlazi da je predmetni postupak započeo podnošenjem prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave javnom bilježniku dana 3. veljače 2020., da je rješenje o ovrši na temelju vjerodostojne isprave doneseno 3. veljače 2020., kao i da je nakon izjavljenog prigovora tuženika, kao ovršenika, prvostupanjski sud dana 7. prosinca

2020. donio rješenje kojim je stavio izvan snage citirano rješenje o ovrsi u dijelu u kojem je određena ovrha, te odlučio postupak nastaviti kao u povodu prigovora protiv platnog naloga.

Dakle, u razdoblju trajanja posebnih okolnosti predmetni postupak vodio se kao ovršni postupak, radi čega su se na isti primjenjivale odredbe spomenutog Zakona o interventnim mjerama u ovršnim i stečajnim postupcima za vrijeme trajanja posebnih okolnosti.

Stoga, primjenom odredaba članka 7. spomenutog Zakona, za vrijeme trajanja posebnih okolnosti u razdoblju od 1. svibnja 2020. do 18. listopada 2020., prema pravnom stajalištu ovog suda tužitelj ne može osnovano od tuženika zahtijevati isplatu zakonskih zateznih kamata na dosuđeni iznos, na koji se odnosi platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1368/2021-2 od 11. studenog 2021.

11

155.264

OBVEZNO PRAVO > PRESTANAK OBVEZA > ZASTARA > VRIJEME POTREBNO ZA ZASTARU > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE > TRAŽBINE NAKNADE ŠTETE UZROKOVANE KAZNENIM DJELOM

Zakon o obveznim odnosima

(NN 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 91/06, 112/99 i 88/01), koji se primjenjuje temeljem odredaba iz članka 1163. ZOO-a - NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Članak 376.

Članak 377.

Kazneni zakon

Članak 129. stavak 3. u vezi sa stavkom 3.

U okolnostima kada činjenični opis kaznenog djela za koje je tuženik proglašen krivim pravomoćnom sudskom odlukom, u potpunosti odgovara činjeničnom supstratu na kojem su zasnovani odštetni zahtjevi tužiteljice, kako glede naknade nematerijalne, tako i naknade materijalne štete iz svih osnova, a kako je kazneno djelo prijetnje, za počinjenje kojeg je tuženik pravomoćno osuđen, teže kazneno djelo u odnosu na kazneno djelo nanošenja lakih tjelesnih povreda, u kojem je na osobit način to blaže kazneno djelo i sadržano, pokretanjem i vođenjem kaznenog postupka protiv tuženika radi kaznenog djela prijetnje iz članka 129. stavka 3. u svezi sa stavkom 2. KZ-a, prekinuto je zastarijevanje svih zahtjeva tužiteljice radi naknade štete utemeljenih na predmetnom štetnom događaju.

„Protivno žalbenim prigovorima tuženika, s pravom je prvostupanjski sud otklonio osnovanost istaknutog prigovora zastare tužiteljčinog potraživanja, pozivajući se na odredbe članka 376. i članka 377. ZOO-a i to stoga što je tužiteljica odštetnim zahtjevima istaknutim u tužbi od 22. studenog 2007. zatražila naknadu štete unutar propisanog zakonskog roka određenog za zastaru kaznenog gonjenja.

Naime, prema pravnom stajalištu ovoga suda, u okolnostima kada činjenični opis kaznenog djela za koje je tuženik proglašen krivim pravomoćnom sudskom odlukom, u potpunosti odgovara činjeničnom supstratu na kojem su zasnovani odštetni zahtjevi tužiteljice, kako glede naknade nematerijalne, tako i naknade materijalne štete iz svih osnova,

a kako je kazneno djelo prijetnje, za počinjenje kojeg je tuženik pravomoćno osuđen, teže kazneno djelo u odnosu na kazneno djelo nanošenja lakih tjelesnih povreda, u kojem je na osobit način to blaže kazneno djelo i sadržano, pokretanjem i vođenjem kaznenog postupka protiv tuženika radi kaznenog djela prijetnje iz članka 129. stavka 3. u svezi sa stavkom 2. KZ-a, prekinuto je zastarijevanje svih zahtjeva tužiteljice radi naknade štete utemeljenih na predmetnom štetnom događaju.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1009/2021-2 od 15. rujna 2021.

12

164.17

OBVEZNO PRAVO > UGOVORNI OBVEZNI ODNOSI > NEVALJANOST UGOVORA > NIŠTETNI UGOVORI > ISTICANJE NIŠTETNOSTI

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08 i 78/15)*

Članak 327.

Članak 328.

Na isticanje zahtjeva radi utvrđenja ništetnosti ugovora dostatan je stupanj (pravne) zainteresiranosti, a što je svakako niži stupanj od pravnog interesa.

„Stoga, tuženik žalbenim razlozima nije doveo u sumnju zakonitost i pravilnost pobijane presude kojom je tužbeni zahtjev tužitelja prihvaćen u cijelosti.

Vezano za istaknuti prigovor tuženika o nedostatku aktivne legitimacije tužitelja, tuženiku valja odgovoriti sljedeće:

U smislu odredaba iz članka 327. ZOO-a, koje propisuju isticanje ništetnosti, na ništetnost sud pazi po službenoj dužnosti i na nju se može pozivati svaka zainteresirana osoba, time da pravo zahtijevati utvrđenje ništetnosti ima i državni odvjetnik, a pravo na isticanje ništetnosti se ne gasi (članak 328. ZOO-a).

U ovom slučaju tužitelj pod 1. A. d.d. Z. je ugovorna strana Ugovora o ustupu tražbine na koji je upravljen zahtjev radi utvrđenja ništetnosti pa nema dvojbe da je ovaj tužitelj upravo iz tog razloga legitimiran podnijeti takav zahtjev, dok je tužitelj pod 2. F. g. d.d., Z., kao društvo na koje su prenesene, među ostalim, sve tražbine tužitelja pod 1. itekako zainteresirana pravna osoba koja ima, ne samo ekonomski, nego i pravni interes da se pravni posao koji se odnosi na tražbinu tužitelja pod 1., kao nezakoniti pravni posao utvrdi ništetnim.

U spomenutim okolnostima, kako je na isticanje zahtjeva radi utvrđenja ništetnosti Ugovora dostatan stupanj (pravne) zainteresiranosti, što je svakako niži stupanj od pravnog interesa, suprotno paušalnim prigovorima tuženika, pravilno je prvostupanjski sud ocijenio da su, kako tužitelj pod 1. tako i tužitelj pod 2., aktivno legitimirani u ovome postupku te pravilno materijalno-pravni prigovor tuženika o nedostatku aktivne legitimacije tužitelja ocijenio neosnovanim.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-815/2021-2 od 19. svibnja 2021.

OBVEZNO PRAVO > UGOVORI > UGOVORI O UPORABI I KORIŠTENJU STVARI > UGOVOR O NAJMU > NAJAM STANA SA ZAŠTIĆENOM NAJAMNINOM > SKLAPANJE UGOVORA > SUDSKA ZAŠTITA > PRESUDA KOJA NADOMJEŠTA UGOVOR

*Zakon o najmu stanova
(NN 91/96, 48/98, 66/98, 22/06, 68/18 i 105/20)*

Članak 30. stavak 1. i 2.

Članak 31. stavak 2.

Članak 33. stavak 3.

Ugovor o plaćanju zaštićene najamnine za najmoprimca, čije su platežne mogućnosti i imovinske prilike više nego solidne, predstavljao bi neravnotežu između prava vlasništva najmodavca i prava najmoprimca na sklapanje ugovora o najmu predmetnog stana.

„Predmet je postupka zahtjev tužitelja – protutuženika koji se legitimirao kao raniji nositelj stanarskog prava na stanu u S., K. V. 15/1 (ranije P. 21/I), smještenog na prvom katu zgrade, stan broj 2, površine 119,71 m², označene kao čest. zgr. 3075, kat. čest. 59621 k.o. S., postavljen u skladu s odredbom članka 33. stavka 3. Zakona o najmu stanova ("Narodne novine", broj 91/96, 48/98, 66/98, 22/06, 68/18, 105/20, dalje: ZNS) za donošenje presude koja zamjenjuje ugovor o najmu stana sa zaštićenom najamninom kojim se kao članovi njegovog obiteljskog domaćinstava imaju upisati supruga B. i kćer A., budući da vlasnici stana tuženici - protutužitelji pod 1) i 2) nisu s tužiteljem – protutuženikom zaključili takav ugovor nakon primitka zahtjeva za sklapanje ugovora o najmu stana. Predmet je postupka i zahtjev tuženika - protutužitelja protiv tužitelja – protutuženika na iseljenje i predaju predmetnog stana slobodnog od osoba i stvari tuženicima - protutužiteljima koji smatraju da je tužitelj -protutuženik u vrijeme stupanja na snagu ZNS imao u vlasništvu useljivu kuću zbog koje okolnosti mu ne pripada pravo na zaštićenu najamninu.

Između stranaka nije bilo sporno da je tužitelj - protutuženik na dan stupanja na snagu ZNS (5. studenoga 1996.) bio nositelj stanarskog prava na predmetnom stanu te da mu je stoga, temeljem odredbe članka 30. stavaka 1. i 2. ZNS tim danom prestalo stanarsko pravo te je stekao prava i obveze najmoprimaca. Međutim, u postupku je bilo sporno je li tužitelj - protutuženik u vrijeme stupanja na snagu ZNS imao u izvanknjižnom vlasništvu useljivu kuću o kojoj činjenici, temeljem odredbe članka 31. stavka 2. ZNS, ovisi njegovo pravo kao najmoprimca na zaštićenu najamninu.

Sud prvog stupnja je ocijenio da rezultati uviđaja na licu mjesta potvrđuju zaključak da se radi o nekretnini koja nije podobna za stanovanje najmoprimca i njegove obitelji iz razloga što je riječ o nekretnini koja nije originalno namijenjena za boravak tijekom cijele godine, koja nije opremljena osnovnim preduvjetima za normalan život, tekućom vodom i kanalizacijom te je k tome neuvjetna jer nije na adekvatan način održavana, derutna je, zapuštena i ne predstavlja stan u smislu odredbe članka 31. stavka 2. ZNS. Stoga je sud zaključio da tužitelj - protutuženik ima pravo na zaštićenu najamninu čiju je visinu utvrdio u iznosu od 312,87 kuna, dok nema obvezu plaćati slobodno ugovorenu najamninu čiju je visinu utvrdio u iznosu od 1.795,65 kuna na temelju kriterija iz Odluke Vlade Republike Hrvatske utvrđivanjem visine slobodno ugovorene najamnine ("Narodne novine", broj 120/00).

S pravom tuženici - protutužitelji osporavaju pravilnost ovakvog zaključka suda prvog stupnja. Naime, prilikom tumačenja odredba članka 31. stavka 2. točke 2. ZNS potrebno je imati na umu da pojam useljive kuće ili stana u smislu navedene odredbe, ne treba tumačiti kao realnu mogućnost vlasnika da u toj kući ili stanu zadovoljava svoje stambene potrebe. Postavljanje kriterija vlasništva useljive kuće ili stana kao zapreke za pravo na zaštićenu najamninu, u smislu navedene odredbe, rezultat je stajališta da vlasništvo useljive kuće ili stana daje pouzdanu osnovu za zaključak o solidnom imovinskom stanju najmoprimca koji u takvoj situaciji ne bi imao pravo na zaštićenu najamninu, a imajući na umu da je smisao zaštićene najamnine rješavanje stambenog problema samo za one najmoprimce čije imovinsko stanje ne omogućuje rješavanje njihovih stambenih problema na neki drugi način, npr. kupnjom ili izgradnjom stambenog prostora odnosno putem najma sa slobodno ugovorenim najamninom (ovakvo je pravno shvaćanje zauzeto i u odluci Vrhovnog suda Rev x 191/2013-2 od 27. lipnja 2013).

Pritom valja imati na umu da nije nužno da kuća koju najmoprimac ima u vlasništvu zadovoljava sve njegove stambene potrebe, već je odlučno da vlasništvo kuće najmoprimca uz ostale platne mogućnosti njegova obiteljskog domaćinstva upućuju na solidnost imovinskog stanja najmoprimca koja ukazuje na to da takav najmoprimac nema pravo biti posebno zaštićen. U konkretnom slučaju, s obzirom na naprijed navedeno, žalbeni sud ocjenjuje da su platne mogućnosti tužitelja - protutuženika i njegova obiteljskog domaćinstva vrlo solidne i ne predstavljaju dostatnu osnovu na temelju koje bi tužitelj - protutuženik kao najmoprimac trebao biti posebno zaštićen kroz plaćanje zaštićene najamnine. S obzirom na svoje platne mogućnosti i ukupno imovinsko stanje, žalbeni sud ocjenjuje da je sud prvog stupnja pogrešno ocijenio da tužitelj - protutuženik ima pravo na zaključenje ugovora o najmu sa zaštićenom najamninom jer je prema ocjeni žalbenog suda on u mogućnosti plaćati slobodno ugovorenu najamninu čiju je visinu sud utvrdio, a koje utvrđenje žalbenim navodima nije ni dovedeno u sumnju.

Naime, u opisanim okolnostima konkretnog slučaja ugovaranje plaćanja zaštićene najamnine za predmetni stan predstavljalo bi neravnotežu između prava vlasništva najmodavca s jedne strane i prava najmoprimca na sklapanje ugovora o najmu stana te se time ne bi uspostavila pravična ravnoteža između tih dvaju prava. Štoviše, prema ocjeni žalbenog suda, ugovaranje zaštićene najamnine u ovim bi okolnostima bilo nepravično kod činjenice da tužitelj - protutuženik i njegova supruga ostvaruju redovita primanja, njegova kći ima mogućnost također ostvarivati primanja jer se ne školuje redovito nakon završetka srednjoškolskog obrazovanja, tužitelj - protutuženik ima vrijednu nekretninu koja mu omogućuje ostvarivanje prava na doma, dok s druge strane obitelj stanuje u stanu tuženika - protutužitelja površine od 119,71 m² koja površina nadilazi potrebe tročlane obitelji.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1071/2020-3 od 15. travnja 2021.

14

191.141.1

*OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE
> ODGOVORNOST ZA DRUGOGA > ODGOVORNOST ZA OBJAVLJENU INFORMACIJU
> ODGOVORNOST NAKLADNIKA > PRETPOSTAVKE ODGOVORNOSTI*

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19)

Članak 373.a stavak 3.

Zakon o medijima
(NN 59/04, 84/11 i 81/13)

Članak 21. stavak 2. i 3.

Ako je negativna, i to sadržajno ista ili srodna, promidžba u odnosu na tužitelja postojala znatno ranije od one koja je mogla biti izazvana objavom informacije u spornim priložima koje je objavio tuženik, za cijeliti je da tužitelj u postupku nije dokazao uzročno-posljedičnu vezu između objave spornih informacija i novčane imovinske štete koju potražuje.

„Kad se uzme u obzir vrijeme zaključenja naprijed navedenih ugovora (2006. i 2007.) na kojima tužitelj temelji zahtjev za naknadu imovinske štete i tvrdnje tužitelja da blaćenje, sramoćenje i stvaranja negativne slike o njemu počelo sedam godina prije objave spornih emisija čiji je nakladnik tuženik, zaključiti je da je tužitelj zaključio ove ugovore u vrijeme kada je već u domaćem javnom prostoru postojalo stvaranje negativne slike o njemu privatno. Takva slika o osobi tužitelja, ako je i bila negativna, nije međutim bila zapreka tužitelju za pobjedu u natjecanju Dora na kojem se bira hrvatski predstavnik za pjesmu Eurovizije održanom u ožujku 2007., kao ni za nastup na tom prestižnom natjecanju.

Osim toga, ni sam tužitelj i ne navodi u čemu bi objava informacija baš u emisijama tuženika, kod nesporne činjenice da su i drugi mediji objavljivali ove informacije i da prema tužiteljevima tvrdnjama blaćenje traje godinama, upravo dovela do novčane imovinske štete zbog izgubljene zarade ako je negativna, i to sadržajno ista ili srodna, promidžba u odnosu na njega postojala znatno ranije od one koja je mogla biti izazvana objavom informacija u spornim priložima koje je objavio tuženik. Imajući na umu sve naprijed navedeno, žalbeni sud ocjenjuje da tužitelj u postupku nije dokazao uzročno-posljedičnu vezu između objave spornih informacija i novčane imovinske štete koju potražuje.

S obzirom na naprijed utvrđene činjenice, žalbeni sud ocjenjuje da u okolnostima konkretnog slučaja nije ostvarena pretpostavka postojanja uzročno posljedične veza između objave spornih informacija u emisiji tuženika i štete koju tužitelj trpi zbog izgubljene zarade jer iz naprijed utvrđenih činjenica proizlazi da je šteta mogla nastati i bez radnje tuženika u vidu objave informacija o tužitelju. U takvim okolnostima nisu ostvarene pretpostavke tuženikove odgovornosti za novčanu imovinsku štetu. Naime, uzročnost je jedna od pet pretpostavki odštetne odgovornosti koje je nužno u svakom pojedinom postupku utvrditi kumulativno, što znači da izostanak i samo jedne od tih pretpostavki ima za posljedicu odbijanje tužbenog zahtjeva.

Stoga je pravilnom primjenom materijalnog prava tužbeni zahtjev po osnovi naknade novčane imovinske štete valjalo odbiti temeljem odredbe članka 21. stavka 2. i 3. ZM, a kako sud prvog stupnja to nije učinio žalbu je tuženika u tom dijelu valjalo uvažiti i preinačiti pobijanu presudu u dosuđujućem dijelu novčane imovinske štete te taj dio tužbenog zahtjeva odbiti kao neosnovan, temeljem odredbe članka 373.a stavka 3. ZPP.“

Županijski sud u Splitu, Gž-463/2021-2 od 18. lipnja 2021.

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE ŠTETE > NAKNADA U NOVCU > POJEDINI SLUČAJEVI NAKNADE IMOVINSKE ŠTETE > FONDOVIMA SOCIJALNOG OSIGURANJA

Zakon o mirovinskom osiguranju

(NN 157/13, 151/14, 33/15, 68/15, 93/15, 120/16, 18/18 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 48/18, 62/18, 115/18 i 102/19)

Članak 161. stavak 1. i 2.

Zakon o mirovinskom osiguranju

(NN 102/98, 71/99, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07, 79/07, 35/08, 94/09, 40/10, 121/10, 130/10 - službeni pročišćeni tekst, 139/10, 61/11, 114/11, 76/12, 112/13, 133/13 i 157/13)

Članak 160. stavak 1. i 2.

Zakon o obveznim osiguranjima u prometu

(NN 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14)

Članak 27.

Stupanjem na snagu Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 157/13, 151/14, 33/15, 68/15, 93/15, 120/16, 18/18 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 48/18, 62/18, 115/18 i 102/19) i to baš odredbom članka 161. stavka 1. i 2. uvedena je izmjena prema kojoj je HZMO ovlašten zahtijevati naknadu štete u punom iznosu.

„Prvostupanjski je sud prihvatio tužbeni zahtjev i obvezao tuženika na isplatu ukupnog iznosa isplaćene mirovine, pozivom na odredbe članka 161. Zakona o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 157/13, 151/14, 33/15, 68/15, 93/15, 120/16, 18/18 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 48/18, 62/18, 115/18 I 102/19; dalje u tekstu: ZOMO), koji se primjenjuje od 1. siječnja 2014.

Tuženik je isticao u tijeku postupka, a iste navode ističe i u žalbi, kako je njegova odgovornost tužitelju za štetu ograničena, odnosno da je obvezan platiti samo razmjerni dio mirovine, sukladno odredbi članka 27. Zakona o obveznim osiguranjima u prometu ("Narodne novine", broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14; dalje u tekstu: ZOOP).

Odredbom članka 160. stavka 1.-2. Zakona o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 102/98, 71/99, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07, 79/07, 35/08, 94/09, 40/10, 121/10, 130/10 - službeni pročišćeni tekst, 139/10, 61/11, 114/11, 76/12, 112/13, 133/13 i 157/13; dalje u tekstu: ZOMO/98), koji je bio na snazi do 31. prosinca 2013., bilo je propisano da Zavod ima pravo zahtijevati naknadu štete u slučajevima predviđenim u tom Zakonu, a koju štetu predstavljaju novčana davanja na teret mirovinskog osiguranja. Naknada stvarne štete, koju Zavod ima pravo zahtijevati, obuhvaća troškove i svote davanja koje se isplaćuju iz mirovinskog osiguranja i to: novčana davanja isplaćena na osnovi priznatog prava na mirovinu u razmjernoj

svoti, te troškove profesionalne rehabilitacije kao i novčane naknade u svezi s korištenjem tog prava.

Stupanjem na snagu ZOMO, i to baš odredbom članka 161. stavka 1. i 2. ZOMO-a, uvedena je izmjena prema kojoj je Zavod ovlašten zahtijevati naknadu štete u punom iznosu. Navedene odredbe glase: Zavod ima pravo zahtijevati naknadu štete za novčana davanja koja se isplaćuju na teret mirovinskog osiguranja sve dok traje isplata tih davanja i iako su ta davanja osigurana u mirovinskom osiguranju. Naknada stvarne štete, koju Zavod ima pravo zahtijevati u slučajevima iz toga Zakona, obuhvaća ukupne svote davanja i troškove koji se isplaćuju iz mirovinskog osiguranja: 1. novčana davanja isplaćena na osnovi priznatog prava na invalidsku mirovinu u punom iznosu sve dok traje isplata invalidske mirovine, bez obzira na to je li osiguranik ispunio uvjete za ostvarivanje prava na prijevremenu ili starosnu mirovinu 2. novčana davanja isplaćena na osnovi priznatog prava na obiteljsku mirovinu u punom iznosu sve dok traje isplata obiteljske mirovine bez obzira na to bi li umrli osiguranik, da je živ, ispunio uvjete za ostvarivanje prava na prijevremenu ili starosnu mirovinu 3. novčana davanja na osnovi priznatog prava na naknadu zbog tjelesnog oštećenja 4. troškove profesionalne rehabilitacije, kao i novčane naknade u vezi s korištenjem tog prava.

Zbog stupanja na snagu odredbe članka 161. stavka 2. ZOMO-a, bio je podnesen prijedlog za ocjenu ustavnosti navedene odredbe s Ustavom Republike Hrvatske. Taj prijedlog Ustavni sud nije prihvatio, već je u svojoj odluci U-I/856/2016 od 7. veljače 2017. godine, izrazio stajalište da se upravo tom odredbom ZOMO-a osigurava pažljivo postupanje sa sredstvima Zavoda, bez nepotrebnih rashoda, odnosno troškova mirovinskog osiguranja, što je i u općem interesu, odnosno u interesu svih sadašnjih i budućih korisnika prava iz mirovinskog osiguranja. Nadalje, u istoj je odluci navedeno kako je uravnoteženje sustava, tj. prihoda i rashoda bio razlog zbog kojeg je zakonodavac propisao pravo Zavod, a na naknadu štete u punom iznosu.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1356/2020-2 od 11. svibnja 2021.

16

191.202.31

OBVEZNO PRAVO > PROUZROČENJE ŠTETE > ODGOVORNOST PO OSNOVI KRIVNJE > POPRAVLJANJE IMOVINSKE I NEIMOVINSKE ŠTETE > POPRAVLJANJE ŠTETE > POPRAVLJANJE NEIMOVINSKE ŠTETE > PRAVIČNA NOVČANA NAKNADA > ZBOG POVREDE PRAVA OSOBNOSTI

*Zakon o suzbijanju diskriminacije
(NN 85/08 i 112/12)*

Članak 1. stavak 1.

Članak 2.

Članak 16. stavak 1.

Članak 17. stavak 1.

Članak 21. stavak 1.

*Konvencija o pravima osoba s invaliditetom
(NN - MU 6/07)*

Članak 2.

*Zakon o obveznim odnosima
(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)*

Članak 19. stavak 1. i 2.

U slučaju kada je invalidnoj osobi koja se kreće uz pomoć invalidskih kolica zbog postojanja stepenica onemogućen ulazak u trgovinu, trgovačko društvo, koje u toj trgovini obavlja svoju djelatnost snosi odgovornost za naknadu neimovinske štete za diskriminaciju po osnovi invaliditeta.

„Predmet spora je zahtjev tužitelja na utvrđenje da je tuženik propustio provesti mjere razumne prilagodbe poslovnog prostora -bombonijere kretanju osoba s invaliditetom osobito onih koji se kreću uz pomoć električnih invalidskih kolica, a posljedica nepoduzimanja tih mjere je izravna višestruka produljena ponovljena teška diskriminacija tužitelja po osnovi invaliditeta. Nadalje, zahtjevom traži da se naloži tuženiku u roku od 15 dana od pravomoćnosti presude ukloniti na ulazu u taj prostor arhitektonsku barijeru u formi stepenica koja osobama s invaliditetom onemogućuju ulazak u trgovinu, te da instalira obavezne elemente pristupačnosti za svladavanje visinskih razlika. Potražuje i naknadu neimovinske štete u iznosu od 70.000,00 kuna s pripadajućim zateznim kamatama radi povrede prava osobnosti.

Prema odredbi članka 2. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom („Narodne novine“ Međunarodni dio, broj 6/07) diskriminacija na osnovi invaliditeta označava svako razlikovanje, isključivanje ili ograničavanje na osnovi invaliditeta koje ima svrhu ili učinak sprečavanja ili poništavanja priznavanja, uživanja ili korištenja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda na političkom, ekonomskom, socijalnom, kulturnom, društvenom i svakom drugom području, na ravnopravnoj osnovi s drugima. Ona uključuje sve oblike diskriminacije, uključujući i uskraćivanje razumne prilagodbe time da razumna prilagodba znači potrebnu i prikladnu preinaku i podešavanja, koja ne predstavljaju nerazmjerno ili neprimjereno opterećenje, da bi se tamo gdje je to potrebno osobama s invaliditetom osiguralo uživanje ili korištenje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda na ravnopravnoj osnovi s drugima.

Odredbom stavka 1. članka 1. Zakona o suzbijanju diskriminacije („Narodne novine“, broj 85/08, 112/12, dalje: ZSD) određuje se zaštita od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije, dok se stavkom 2. istog članka diskriminacijom u smislu Zakona smatra stavljanje u nepovoljniji položaj bilo koje osobe po osnovi iz stavka 1. istog članka. Člankom 2. istog Zakona propisano je da je izravna diskriminacija postupanje uvjetovano nekim od osnova iz članka 1. stavka 1. Zakona kojim se osoba stavlja ili je bila stavljena ili bi mogla biti stavljena u nepovoljniji položaj od druge osobe u usporedivoj situaciji.

Diskriminacijom u smislu ZSD-a smatrat će se i propust da se osobama s invaliditetom, sukladno njihovim specifičnim potrebama, omogući: korištenje javno dostupnih resursa, sudjelovanje u javnom i društvenom životu, pristup radnom mjestu i odgovarajući uvjeti rada, prilagodbom infrastrukture i prostora, korištenjem opreme i na drugi način koji nije nerazmjeran teret za onoga tko je to dužan omogućiti (članak 4. stavak 2. ZSD-a).

Shodno članku 6. ZSD-a težim oblikom diskriminacije smatrat će se diskriminacija počinjena prema određenoj osobi po više osnova iz članka 1. stavka 1. ovoga Zakona (višestruka diskriminacija), diskriminacija počinjena više puta (ponovljena diskriminacija), koja je počinjena kroz dulje vrijeme (produljena diskriminacija) ili koja posljedicama posebno teško pogađa žrtvu diskriminacije.

Prvostupanjski sud je djelomično prihvatio tužbeni zahtjev u dijelu utvrđenja diskriminacije, kao i u dijelu zahtjeva za naknadu neimovinske štete radi povrede prava osobnosti u iznosu od 50.000,00 kuna, dok je zahtjev odbio u odnosu na nalog da se ukloni arhitektonska barijera u formi stepenica, te instaliraju obvezni elementi pristupačnosti, kao i za više traženo na ime neimovinske štete zbog povrede prava osobnosti.

U provedenom postupku je utvrđeno da je tužitelj osoba s invaliditetom sa 100%-tnim oštećenjem i da se kreće uz pomoć električnih invalidskih kolica, te da ne može pristupiti u spornu trgovinu tuženika, jer pri ulazu u trgovinu postoje stepenice koje osobe s invaliditetom ne mogu premostiti krećući se uz pomoć invalidskih kolica na elektromotorni pogon, i to zbog mogućnosti da se kolica prevrnu prilikom prelaska preko stepenica.

Temeljem tako utvrđenog činjeničnog stanja pravilno prvostupanjski sud cijeni kako je tužitelj učinio vjerojatnim da je došlo do diskriminacije te da je povrijeđeno tužiteljevo pravo na jednako postupanja (članak 20. ZSD-a) s tim da se u konkretnom slučaju radi o građevini za koju nije određen obvezni element pristupačnosti pa se ne mogu naložiti radnje kojima se nalaže instalacija obveznih elemenata pristupačnosti za svladavanje visinske razlike, dok otklanjanje diskriminacije na način koji bi mjerodavni propisi dopuštali nije zatražen.

Pritom sud prvog stupnja pravilno ističe da sukladno odredbi članka 6. stavak 2. Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti („Narodne novine“, broj 78/14 i 153/13, dalje: Pravilnik) i ako tim Pravilnikom za određenu građevinu nije određen obvezni element pristupačnosti, tehničko rješenje građevine ipak mora udovoljavati uvjetima uporabe pomagala među koja se ubrajaju i invalidska kolica, jer je u suprotnom pristup zgradi (pa time i predmetnoj trgovini) onemogućen invalidnim osobama koje se kreću uz pomoć invalidskih kolica zbog postojanja stepenica na ulazu pa, posljedično, postoji stavljanje takvih osoba u nepovoljniji položaj po osnovi invalidnosti budući da takve osobe ne mogu samostalno, krećući se uz pomoć svog pomagala za pokretljivost ući u zgradu odnosno trgovinu, a takvo što nije slučaj kod osoba koje nisu invalidi ni po kojoj (fizičkoj) osnovi.

Nadalje, ispravno prvostupanjski sud zaključuje kako svrha i smisao zabrane diskriminacije se očituje već u samoj mogućnosti osobe koja čak i u rijetkim prilikama kani pristupiti takvoj trgovini da joj takav pristup bude omogućen pod jednakim uvjetima koji postoje u odnosu na osobe kod kojih nije prisutna invalidnost, te čak i da, kao invalidna osoba, tužitelj nikada i ne pomisli pristupiti ovoj trgovini samo postojanje fizičke barijere u ostvarivanju takvog pristupa i njegova svijest o postanju takve barijere, kako za njega samoga, tako i za druge invalidne osobe, po redovnom i očekivanom tijeku stvari može prouzročiti povredu prava osobnosti (prava na dostojanstvo) koju ima na umu odredba članka 19. stavak 1. i 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, dalje: ZOO).“

Županijski sud u Splitu, Gž-845/2021-2 od 8. srpnja 2021.

4 > Obiteljsko pravo i nasljedno pravo

17

410.15

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > OPĆENITO > SADRŽAJ OBITELJSKOG PRAVA > UČINCI IZVANBRAČNE ZAJEDNICE ŽENE I MUŠKARCA

*Zakon o braku i porodičnim odnosima
(NN 51/89)*

Članak 7.

*Obiteljski zakon
(NN 162/98)*

Članak 3.

*Obiteljski zakon
(NN 103/15)*

Članak 11.

*Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihove obitelji
(NN 174/04, 92/05, 2/07, 107/07, 65/09 i 137/09)*

Članak 40.

*Zakon o mirovinskom osiguranju
(NN 35/08)*

Članak 7.

Odredbe Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 35/08) vezano uz stjecanja prava na obiteljsku mirovinsku temeljem izvanbračne zajednice predstavljaju lex specialis u odnosu na Zakon o braku i porodičnim odnosima, te Obiteljski zakon, radi čega je prijedlog predlagateljice koja je s osiguranikom HZMO-a, živjela u izvanbračnoj zajednici u razdoblju od 1986. godine do njegove smrti 3. listopada 1991. (u kojoj je rođeno maloljetno dijete) za utvrđenje postojanja izvanbračne zajednice odbijen.

„Predmet postupka čini zahtjev predlagateljice u odnosu na protustranku Zavod, radi utvrđenja izvanbračne zajednice ovdje predlagateljice i sada pok. D. K. rođenog ..., a umrlog u B. N. Sud prvog stupnja smatrao je da iz iskaza predlagateljice i saslušanih svjedoka

proizlazi da je zajednica života predlagateljice i D. K. trajala od ... do Sud je prihvatio iskaz predlagateljice da je u tom razdoblju živjela sa svojim zaručnikom D. K. u kući njegovih roditelja, jer je to potvrdila i majka pok. D. K., L. K. Uvjerljivim je ocijenio iskaz ove svjedokinje da se njen sin i predlagateljica nisu stigli vjenčati jer je započeo rat. Nadalje, da je obitelj živjela u B. N. u V. i da je notorno da su ratni događaji u tom području započeli već u svibnju 1991.. Predlagateljica je bila trudna, pa da je u dogovoru sa zaručnikom, koji je bio na ratištu otišla u B. gdje je i rodila njihovu kći ... O izvanbračnoj zajednici predlagateljice i D. K. neposredna saznanja ima i svjedokinja S. B., čiji je iskaz sud ocijenio okolnosnim i uvjerljivim, te podudarnim iskazima kako predlagateljice, tako i svjedokinje L. K.

Nadalje, prvostupanjski sud utvrđuje da je u vrijeme zajednice života predlagateljice i D. K. bio na snazi Zakon o braku i porodičnim odnosima (NN 51/89 u daljnjem tekstu: ZBPO) koji u članku 7. navodi: "Izvanbračna zajednica žene i muškarca stvara obavezu međusobnog uzdržavanja i druga imovinska prava i obaveze pod uvjetima određenim ovim Zakonom". Taj Zakon ne definira trajanje izvanbračne zajednice kao ni Obiteljski zakon („Narodne novine“, broj 162/1998), koji u čl. 3. navodi da se odredbe ovoga Zakona o učincima izvanbračne zajednice primjenjuju na životnu zajednicu neudane žene i neoženjenog muškarca. Sada važeći Obiteljski zakon („Narodne novine“, broj 103/15) u članku 11. da propisuje da se odredbe tog Zakona o učincima izvanbračne zajednice primjenjuju na životnu zajednicu neudane žene i neoženjenog muškarca koja traje najmanje tri godine, a kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete ili ako je nastavljena sklapanjem braka.

Protustranka smatra da bi predlagateljica stekla pravo na obiteljsku mirovinu pod uvjetom da je izvanbračna zajednica postojala najranije na dan ... ili kasnije i da je trajala najmanje tri godine, jer da je institut izvanbračne zajednice u područje mirovinskog osiguranja uveden tek od Nadalje, da je predlagateljica kao udovica stradalog hrvatskog branitelja i Domovinskog rata ostvarila pravo na isplatu obiteljske invalidnine temeljem Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihove obitelji ("Narodne novine", broj 174/04, 92/05, 2/07, 107/07, 65/09, 137/09).

Dakle, na temelju provedenih dokaza sud prvog stupnja je smatrao da je predlagateljica živjela u izvanbračnoj zajednici sa pok. D. K. koja je u svemu izjednačena sa bračnom zajednicom, iako ta zajednica nije trajala tri godine ili dulje. Međutim, da to nije prepreka za ovakvo utvrđenje s obzirom da ZBPO koji je tada bio na snazi, nije niti propisivao bilo kakav rok. Posebno je sud cijenio činjenicu da je u toj izvanbračnoj zajednici predlagateljica ostala trudna i rodila zajedničku kći, a priznanje očinstva je dala majka pok. D. K. s obzirom na činjenicu da je on poginuo ubrzo nakon što je trudna predlagateljica morala pobjeći iz V. u izbjeglištvo.

Gore navedeni zaključak prvostupanjskog suda ne prihvaća ovaj žalbeni sud, jer je žalbenim prigovorima protustranke dovedena u sumnju zakonitost i pravilnost pobijanog rješenja.

Naime, po stavu ovog suda neosnovano je pozivanje prvostupanjskog suda na Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji ("Narodne novine", broj 121/17), jer je člankom 40. istog Zakona navedeno da se na konkretan slučaj ima primijeniti Zakon o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 35/08, u daljnjem tekstu: ZMO/08). Naime, prijelaznom odredbom citiranog članka 7. ZMO/08 propisano je: pravo na obiteljsku mirovinu može ostvariti osoba ako izvanbračna zajednica postoji na dan stupanja na snagu ovog Zakona a trajala je najmanje tri godine. Slijedom navedenog od stupanja na snagu ZMO/08 u domaćem je pravnom poretku priznato pravo na obiteljsku mirovinu i izvanbračnim drugovima osiguranika odnosno korisnika mirovina, pod uvjetom da je izvanbračna zajednica trajala tri godine do smrti osiguranika, odnosno korisnika, a da je smrt osiguranika odnosno korisnika, nastupila dana ... ili kasnije, i da je postojanje te zajednice dokazano u izvanparničnom postupku.

Dakle, u vrijeme podnošenja prijedloga u hrvatskom pravnom poretku to pravo nije bilo priznato izvanbračnim drugovima niti je izvanbračna zajednica u području mirovinskog osiguranja bila proglašena zabranjenom odnosno diskriminatornom osnovom koja bi dovela do zaštite koju jamči članak 14. stavak 1. Ustava. Posebno je ukazati da se prvostupanjski sud poziva na "pravednost" u konkretnom slučaju, što se ne može primijeniti u ovom slučaju jer su u takvom položaju sve izvanbračne zajednice u Republici Hrvatskoj, gdje je osiguranik preminuo prije nego li je uveden institut izvanbračne zajednice za potrebe ostvarivanja prava na mirovinu i mirovinsko osiguranje, o čemu je upravo u konkretnom slučaju riječ (tako i Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci broj U-3/798/2006 od 22. prosinca 2009.). Nadalje, pozivanje prvostupanjskog suda na odredbe ZBPO-a odnosno sada važećeg Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, 98/19 i 47/20, dalje u tekstu: ObZ) odnosno pozivanje na izvanbračnu zajednicu koju uređuju odredbe tih Zakona nije osnovano, jer je u konkretnom slučaju primijeniti citirane odredbe ZMO/08 kao *lex specialis* u odnosu na odredbe ZBPO-a odnosno ObZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-264/2021-2 od 31. svibnja 2021.

18

412.236

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > ODGOVORNOST, DUŽNOST I PRAVA RODITELJA > NAČIN NA KOJI SE RODITELJI SKRBE O DJETETU

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 108. stavak 1.

Članak 109. stavak 1.

Članak 481. točka 4.

Članak 483. stavak 1. i 3.

U postupku radi samostalnog ishoda putne isprave za mal. dijete (kao samostalnog ostvarivanja roditeljske skrbi u tom dijelu) prihvaćen je prijedlog oca kao predlagatelja neovisno o tome što nije podnio izvješće o obveznom savjetovanju u smislu odredbe članka 324. ObZ-a jer je ocijenjeno da nije riječ o bitnim osobnim pravima djeteta, a okolnosti konkretnog slučaja to opravdavaju (majka se nalazi u inozemstvu, a putna isprava za mal. dijete je istekla).

„S obzirom na ova činjenična utvrđenja, a pozivom na odredbu članka 108. stavak 1., 109. stavak 1. ObZ-a te članak 1. Zakona o putnoj ispravi ("Narodne novine", broj 42/20), sud prvog stupnja je zaključio kako je u ovoj fazi postupka bitan prvenstveni interes djeteta, a koji interes su sudovi dužni štiti temeljem članka 5. ObZ-a, pa je meritorno odlučeno o prijedlogu predlagatelja.

Naime, tijekom trajanja postupka sud je utvrdio kako predlagatelj nije podnio zahtjev za obvezno savjetovanje jer navedeno to nije ni tvrdio, a niti proizlazi iz izvješća CZSS VG. Međutim, da stranke i u okviru sudskog postupka, ako među njima postoji dobra volja za suradnjom, mogu jedna drugoj dati suglasnost za izvršavanje određenih sadržaja roditeljske skrbi koji bi bili u interesu njihovog zajedničkog djeteta. U tom smislu sud je smatrao kako je,

upravo zbog te mogućnosti koju roditelji imaju, a u kombinaciji sa trajanjem ovog postupka te činjenicom da je riječ o odlučivanju o samo jednom segmentu roditeljske skrbi i to izdavanju putne isprave, što je jedno od osnovnih prava svih građana Republike Hrvatske pa tako i mlt. K., u najboljem interesu djeteta donijeti odluku kojom će odlučiti o zahtjevu predlagatelja umjesto stroge primjene procesnih odredaba ObZ-a.

Sud nadalje nalazi kako je zahtjev predlagatelja osnovan upravo iz razloga što je već u trenutku donošenja ovog rješenja, putovnica mlt. K. istekla te bi ju trebalo produžiti. Očitovanje protustranke da je usmjereno na isticanje loše komunikacije među strankama unatoč tome što su sklopili Plan o roditeljskoj skrbi, ukazivanje na eventualne propuste u ostvarivanju osobnih odnosa nje i djeteta ili pak djeteta i djeda te sukobi koji su postojali ili još uvijek postoje među strankama. Međutim, u ovom postupku da se ne odlučuje se o svim sadržajima roditeljske skrbi kao ni o osobnim odnosima već samo o ishodu putne isprave. Iz tog razloga ukazano je protustranci da ako postoje poteškoće u poštovanju i ispunjenju onoga što je dogovoreno Planom o roditeljskoj skrbi, ista može pokrenuti odgovarajuće postupke za izmjenu istoga.

U odnosu na navod protustranke kako ista nema saznanja kamo bi otac mogao odvesti dijete, ističe se kako se ista nije odazvala sudu na pozive te je navela kako i nadalje boravi u SAD-u iako iz Plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi proizlazi da bi ista trebala boraviti na studijskoj godini u razdoblju od kolovoza 2018. do lipnja 2019. S obzirom da je od lipnja 2019. prošlo više od dvije godine, a da se protustranka inadalje nalazi u inozemstvu, a predlagatelj je cijelo vrijeme na adresi u V. M., sud njezin prigovor nije prihvatio kao osnovan. Naime, protustranka i sa CZSS VG da komunicira putem e-maila, a sa sudom isključivo putem punomoćnice iako je sud e-mailom kontaktirao protustranku. Stoga da su upravo to okolnosti zbog kojih sud nije prihvatio uvjet protustranke da ista daje suglasnost predlagatelju ako se istovremeno isto odobrenje za vršenje sadržaja te roditeljske skrbi dodjeli i njoj.

Ocjenjujući sve naprijed navedeno, a budući da majka nije dala izričitu pisanu suglasnost, sud je odredio da će dijete u dijelu podizanja izrađene osobne iskaznice zastupati otac, budući smatra da je to u najboljem interesu djeteta. Osim toga, sa podnesenim prijedlogom da je suglasan i CZSS VG koji je pri svom mišljenju ostao i tijekom postupka. Razlozi zbog kojih se majka protivila izdavanju putne isprave odnosno zbog kojih je uvjetovala svoju suglasnost da su usmjereni na općenitu lošu komunikaciju među strankama, ali ne i na konkretne razloge zbog kojih bi sud odbio zahtjev predlagatelja.

Gore navedena činjenična utvrđenja te pravni zaključak prvostupanjskog suda prihvaća u cijelosti i ovaj žalbeni sud.

Prema odredbi članka 481. točke 4. ObZ-a predlagatelj je uz prijedlog dužan podnijeti izvješće o obveznom savjetovanju iz čl. 324. ObZ-a. Temeljem članka 483. stavka 1 ObZ-a sud će pozvati predlagatelja koji nije podnio izvješće o obveznom savjetovanju da ga podnese te ako ovaj to ne učini u zadanom roku, smatrat će se da je prijedlog povučen, a sve temeljem odredbe članka 483. stavka 3. ObZ-a.

Sukladno članku 108. stavak 3. ObZ-a, odluke iz stavka 1. toga članka (odluke koje su bitne za dijete), mogu biti i druge odluke koje mogu znatno utjecati na život djeteta, kao što je ostvarivanje osobnih odnosa s djetetu bliskim osobama, izvanredni medicinski postupci ili liječenje te izbor škole za koje odluke se smatra da je drugi roditelj dao svoju suglasnost. Prema članku 2. istog članka, ako se bitne odluke odnose na osobna prava djeteta, prije pokretanja postupka iz stavak 1. toga članka, roditelji su dužni sudjelovati u postupku obaveznog savjetovanja sukladno članku 329. toga Zakona.

U konkretnoj situaciji, s obzirom da su stranke potpisale Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi prije odlaska protustranke u SAD (10.7.2018.), a uvidom u Plan se utvrđuje kako se ista obavezala prije odlaska u SAD predati predlagatelju zdravstvenu iskaznicu,

karton cijepljenja i djetetovu putovnicu i kako je nesporno utvrđeno da je valjanost putovnice istekla, po stavu ovog žalbenog suda, prihvatiti je zaključak predlagatelja kako je gore detaljno izloženo. Ovo posebno stoga što se u postupku ne odlučuje o svim sadržajima obiteljske skrbi, kao ni o bitnim osobnim pravima djeteta (članak 100. stavak 1. ObZ-a), već o ishodu putne isprave.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-475/2021-2 od 5. listopada 2021.

19

412.26

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > ODNOSI RODITELJA I DJECE > PRAVA I DUŽNOSTI U ODNOSIMA RODITELJA I DJECE > MJERE ZA ZAŠTITU PRAVA I DOBROBITI DJETETA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 93.
Članak 94.
Članak 128.
Članak 439.
Članak 485. do 489.

*Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
(NN – MU 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99, 14/02, 1/06 i 2/10)*

Članak 8. stavak 2.

Izdvajanje djece iz obitelji kroz oduzimanje roditeljima prava na stanovanje s djetetom, u okolnostima kada je već izrečena žurna mjera izdvajanja i smještaja maloljetne djece utemeljena na potrebi zaštite djece od obiteljskog nasilja njihovog oca i potrebe njihove majke za psihijatrijskim liječenjem duševne bolesti kojoj potrebi majka ne udovoljava, predstavlja razumnu ravnotežu između ograničenja prava roditelja na ostvarivanje skrbi o djetetu s jedne strane, i zaštite prava i dobrobiti djece s druge, a u skladu s odredbom članka 128.ObZ.

„Predmet je postupka odlučivanje o pravilnosti i zakonitosti mjere za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta, i to oduzimanjem prava roditeljima na stanovanje s njihovom maloljetnom djecom F. i A. K. i povjeravanjem svakodnevne skrbi o maloljetnoj djeci ustanovi socijalne skrbi. Riječ je o izvanparničnom postupku iz Dijela trećeg Glave 8. ObZ (odredbe članaka 485. do 489.). U općem dijelu ove Glave ObZ, i to u odredbi članka 439. propisano je da sud može donijeti odluku i bez održavanja rasprave ako ocijeni da rasprava nije potrebna, a sud je u pobijanom rješenju dao razloge zbog kojih je odlučio bez održavanja rasprave.

Izdvajanje djece iz obitelji kroz oduzimanje roditeljima prava na stanovanje s djetetom predstavlja ozbiljno miješanje u privatni život osobe i potencijalno može proizvesti ozbiljne posljedice. Ova je mjera, međutim, ponekad nužna radi zaštite djetetovog zdravlja i dobrobiti i njezinu nužnost sud koji je određuje uvijek mora opravdati u skladu s odredbom članka 8.

stavka 2. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99, 14/02, 1/06 i 2/10).

Prema shvaćanju ovog suda, sud je prvog stupnja pravilno ocijenio i valjano obrazložio da to u okolnostima konkretnog slučaja doista nije bilo opravdano zato što nije bilo u skladu s dobrobiti maloljetne djece. Naime, predmetna je mjera određena u okolnostima kada je već bila izrečena žurna mjera izdvajanja i smještaja maloljetne djece na vrijeme od trideset dana utemeljena na potrebi zaštite djece od obiteljskog nasilja njihovog oca i potrebe njihove majke za psihijatrijskim liječenjem duševne bolesti kojoj potrebi majka ne udovoljava. Majka djece je bila hospitalizirana na odjelu psihijatrije od 6. svibnja do 10. svibnja 2021. zbog duševne bolesti, a po otpustu iz bolnice ne obavlja liječničke kontrole kod psihijatra koje su joj ordinirane pri otpustu iz bolnice, već samostalno ordinira terapiju.

S druge strane, protiv prvoprotustranke I. K. je u siječnju 2021. podnesena kaznena prijava zbog obiteljskog nasilja na štetu drugoprotustranke M. V. P., njegove majke D. K. i kćerke K. K., kao i kaznena prijava zbog kaznenog djela prijetnje i povrede djetetovih prava na štetu kćerke K. K. i posinka P. P. time da mu je određena i mjera opreza zabrane približavanja od 100 metara, zabrana uspostavljanja izravne ili neizravne veze prema drugoprotustranci i posinku P. P. te njegovoj kćerki K. K., nakon čega se prvoprotustranka s troje djece odselila kod oca u Karlovac.

U opisanim je okolnostima sud prvog stupnja pravilno ocijenio da su najbolji interesi i dobrobit maloljetne djece ispred prava roditelja na pristup sudu i osiguranja jamstva za ostvarenje njihovih procesnih prava. To stoga što su razlozi žurne zaštite maloljetne djece od obiteljskog nasilja i nedovoljno prikladnog funkcioniranja majke uzrokovanog odbijanjem medicinski preporučenog liječenja duševne bolest pretežniji od prava roditelja kao stranke na saslušanje u tom postupku i što je sud kao tijelo koje vodi postupak u kojem se odlučuje o pravima djeteta u obvezi najprije štiti prava djeteta i njegovu dobrobit (članak 5. ObZ), a tek onda prava ostalih stranka. Stoga su razlozi koje je dao sud prvog stupnja za određivanje predmetne mjere bez održavanja ročišta dostatni, neovisno o tome što je riječ o izricanju ozbiljne mjere ograničavanja roditeljskih prava, pa u tom smislu nije ostvarena bitna povreda na koju ukazuju žalitelji.

To tim više što je predmetna mjera za zaštitu osobnih prava i dobrobiti djeteta oduzimanjem prava na stanovanje s djecom i povjeravanje svakodnevne skrbi o djeci privremenog karaktera. U tumačenju odredbe članka 155. stavka 1. i članka 158. ObZ, žalbeni sud ocjenjuje da je njezin cilj, s jedne strane, zaštita prava i dobrobiti djece čija je sigurnost u obitelji ugrožena, a, s druge, psihosocijalni rad s djecom i roditeljima uz podupiranje ostvarivanja osobnih odnosa roditelja i djece, s krajnjim ciljem povratka djece u obitelj. Ograničavanje roditelja u ostvarivanju roditeljske skrbi mora biti određeno samo u onoj mjeri koja je nužna da bi se dijete moglo iznova vratiti u svoju obiteljsku sredinu. Izricanjem ove mjere, a kako to proizlazi iz njezina naziva, roditelji nemaju samo pravo ostvarivati dio roditeljske skrbi koji se odnosi na pravo na stanovanje s djetetom i pravo na svakodnevnu skrb o djeci u određenom vremenskom razdoblju, dok roditeljska skrb obuhvaća i skrb o ostalim pravima djeteta iz članka 93. i 94. ObZ u čemu žalitelji u konkretnom slučaju nisu ograničeni.

Stoga u opisanim prilikama određena mjera upravo predstavlja razumnu ravnotežu između ograničenja prava roditelja na ostvarivanje skrbi o djetetu, s jedne strane, i zaštitite prava i dobrobiti djece, s druge, a u skladu s odredbom članka 128. ObZ. Zato u okolnostima konkretnog slučaja ova mjera, iako vrlo ozbiljna, ipak predstavlja prihvatljivu mjeru zadiranja u obiteljski život jer je nužna i jer se njezina svrha nije mogla uspješno obaviti poduzimanjem blažih mjera.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-463/2021-2 od 30. rujna 2021.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > OPĆENITO > OSOBE IZMEĐU KOJIH POSTOJI DUŽNOST I PRAVO NA UZDRŽAVANJE

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 287.

Članak 288.

Majka maloljetnog djeteta koja je plaćala za uzdržavanje maloljetnog djeteta umjesto oca kao obveznika uzdržavanja, ne može osnovano zahtijevati naknadu tih troškova od bake i djeda po ocu, nego isključivo od oca maloljetnog djeteta.

„Predmet ovog postupka je uzdržavanje – supsidijarni zahtjev maloljetnog tužitelja prema tuženoj – baki, majci oca maloljetnog tužitelja, te zahtjev tužiteljice pod 2. prema tuženoj s naslova isplate zaostalih uzdržavanja.

Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja sud prvog stupnja zaključuje da nije osnovan tužbeni zahtjev tužitelja pod 1. jer tijekom dokazanog postupka nisu sudu predloženi relevantni dokazi glede mogućnosti prisilne naplate naspram oca djeteta.

U odnosu na tužbeni zahtjev tužiteljice pod 2. sud prvog stupnja također zaključuje da ni taj zahtjev nije osnovan, jer prema odredbama Obiteljskog zakona djed i baka nisu u zakonskoj obvezi plaćanja zaostalog uzdržavanja.

Sa zaključkom suda prvog stupnja glede tužbenog zahtjeva tužiteljice pod 2. radi plaćanja zaostalog uzdržavanja suglasan je žalbeni sud.

Prema odredbi članka 288. stavak. 1. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, 98/19 i 47/20, dalje u tekstu: ObZ) roditelji su prvi dužni uzdržavati svoje maloljetno dijete, a prema stavku 2. citiranog članka ako roditelj ne uzdržava maloljetno dijete dužni su ga uzdržavati baka i djed po tom roditelju.

Člankom 287. ObZ-a određeno je da fizička ili pravna osoba koje nije bila dužna uzdržavati, a snosila je troškove uzdržavanja neke osobe može tužbom tražiti naknadu tih troškova od osobe koja je po ovom zakonu bila dužan uzdržavati ako su učinjeni troškovi bili opravdani. Stoga majka maloljetnog djeteta koja je plaćala za uzdržavanje maloljetnog djeteta umjesto oca kao obveznika uzdržavanja ne može osnovano zahtijevati naknadu tih troškova od bake i djeda po ocu, nego isključivo od oca maloljetnog djeteta.

Prema tome iz odredbi ObZ-a ne proizlazi zakonska obveza tužene radi plaćanja zaostalog uzdržavanja maloljetnog djeteta i u ovom dijelu žalba nije osnovana, pa je valjalo odlučiti kao u izreci – članak 368. stavak 1. Zakon o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19, dalje u tekstu: ZPP).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-514/2021-2 od 28. listopada 2021.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE DJECE, RODITELJA I DRUGIH SRODNIKA > UZDRŽAVANJE MALOLJETNE DJECE

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 288. stavak 1.

Time što u ovom trenutku možebitno ne viđa dijete ili što ima neke druge obveze, te ne ostvaruje osobne odnose s djetetom sukladno sudskoj odluci, tužena se ne može osloboditi obveze doprinositi za njegovo uzdržavanje.

„Predmet odlučivanja i u ovom žalbenom stadiju postupka je prvostupanjska odluka o doprinosu za uzdržavanje maloljetnog djeteta, L. L. rođene ..., a sukladno odredbama Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15 i 98/19, dalje: ObZ).

Člankom 288. stavak 1. ObZ propisano je kako su roditelji dužni prvi uzdržavati svoje maloljetno dijete, a radno sposoban roditelj ne može se osloboditi dužnosti uzdržavanja maloljetnog djeteta.

Također, prvostupanjski sud je pravilno utvrdio sve činjenice u pogledu imovinskih prilika stranaka i mogućnosti doprinosa za uzdržavanje kojeg je u obvezi podmirivati tužena kao majka, a u smislu citirane zakonske odredbe. Naime, majka je kao roditelj u obvezi iznaći sredstva i novčano doprinositi za uzdržavanje djeteta s kojim ne živi u obiteljskoj zajednici, radi se o osobi mlađe životne dobi koja sada ostvaruje određene prihode po osnovi naknada za vrijeme porodnih dopusta, a ima zakonske obveze uzdržavati druge osobe, još dvoje maloljetne djece te je u mogućnosti doprinositi za uzdržavanje svog djeteta mjesečnim iznosima koji su značajno i ispod minimalnih novčanih iznosa potrebnih za mjesečno uzdržavanje djece iste životne dobi, koje utvrđuje nadležno ministarstvo.

Glede žalbenih navoda tužene treba dodati i kako ovaj sud smatra da tužena u žalbi u bitnom osporava utvrđenja suda u pogledu njezinih mogućnosti za uzdržavanje, iako je prvostupanjski sud te činjenice u bitnom dijelu pravilno utvrdio. Osim toga, tužena neutemeljeno drži da ne bi bila u obvezi doprinositi za uzdržavanje svog djeteta jer ne ostvaruje osobne odnose s djetetom sukladno sudskoj odluci, budući da je tužena u obvezi doprinositi za uzdržavanje svog djeteta i te obveze ne može se osloboditi tim što u ovom trenutku možebitno ne viđa dijete ili što ima neke druge obveze pa i obveze uzdržavanja druge djece, kako to pravilno smatra i prvostupanjski sud.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-184/2021-2 od 9. travnja 2021.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > UZDRŽAVANJE > UZDRŽAVANJE BRAČNOG DRUGA > TRAJANJE I PRESTANAK OBVEZE UZDRŽAVANJA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 190.

Članak 285.

Članak 290. stavak 1. i 6.

Okolnost što je tuženiku priznato pravo na mirovanje obveza na studiju zbog odrađivanja staža koji nije povezan s njegovim školovanjem na fakultetu, ne znači da tuženik samim tim redovito i uredno ispunjava studentske obveze u smislu odredbe članka 190. ObZ-a.

„Predmet spora je tužiteljjev zahtjev radi utvrđenja prestanka obveze uzdržavanja tuženika, koja obveza je određena pravomoćnom presudom Općinskog suda u Zadru poslovni broj P-5221/2009 od 28. veljače 2012., sukladno članku 285. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 103/2015 i 98/2019, dalje: ObZ), a tužitelj u postupku tvrdi kako je tuženik punoljetan, zaposlen i više se ne školuje, odnosno da tuženik ne ispunjava redovito svoje fakultetske obveze.

Člankom 285. ObZ propisano je kako osoba koja prima i osoba koja daje uzdržavanje može tražiti da sud povisi ili snizi iznos uzdržavanje, odluči o prestanku uzdržavanja ili promijeni način uzdržavanja određen prijašnjom ovršnom ispravom ako su se okolnosti promijenile.

Člankom 290. stavak 1. ObZ propisano je:

"Roditelji su dužni uzdržavati punoljetno dijete koje se školuje u srednjoj školi, odnosno polazi sveučilišni ili stručni studij u skladu s posebnim propisima, odnosno program za osnovno obrazovanje ili program srednjoškolskog obrazovanja odraslih te redovito i uredno ispunjava svoje obveze, a najdulje do navršene dvadeset šeste godine života djeteta."

Iz članka 290. stavak 6. ObZ proizlazi kako se smatra da učenik, odnosno student redovito i uredno ispunjava svoje obveze i kada zbog opravdanih razloga (trudnoće, bolesti i sličnih razloga) nije uspio ispuniti obveze tekuće školske, odnosno akademske godine.

Prema shvaćanju ovog drugostupanjskog suda, u okolnostima kada je nedvojbeno utvrdio kako je tuženik preddiplomski sveučilišni studij Sveučilišta u Z. upisao akademske godine 2017/2018, a akademskih godina 2018/2019 i 2019/2020 mirovale su mu obveze na studiju te je tuženik bio zaposlen u T. plovidbi d.d. od 28. lipnja 2019. do 1. siječnja 2020. u svojstvu kadeta, te da je, prema podacima HZMO, tuženik od 19. srpnja 2020. prijavljen na mirovinsko osiguranje kao pomorac-član posade broda u međunarodnoj plovidbi, odnosno kako je u dva navrata po šest mjeseci tuženik "bio na brodu" kako bi stekao uvjete za polaganje poručničkog ispita i kada je tuženik položio ispite i obavio vježbe iz jedanaest predmeta i ostvario ukupno 31 ECTS bod, a do 8. srpnja 2019., dana podnošenja tužbe, položio svega jedan ispit, neutemeljen je zaključak suda prvog stupnja prema kojemu tuženik redovito i uredno ispunjava svoje studentske obveze u smislu citirane odredbe članka 190. ObZ. Naime, tuženik je u razdoblju od dvije godine (do dana podnošenja tužbe) položio svega jedan ispit na studiju, bio je i zaposlen nakon 28. lipnja 2019. i mirovale su mu obveze na

studiju jer je, kako to i sam navodi, odrađivao tzv. "kadeturu" na brodu i u tim okolnostima očito nije niti polazio sveučilišni studij. Činjenica što je tuženiku priznato pravo na mirovanje obveza na studiju zbog odrađivanja navedenog staža - "kadeture" (a što nije povezano s njegovim školovanjem na fakultetu), ne utječe na navedeni zaključak, odnosno ne znači i da tuženik redovito i uredno ispunjava svoje studentske obveze u smislu citirane odredbe članka 190. ObZ, kako to očito pogrješno drži prvostupanjski sud, a što s pravom ističe i tužitelj u žalbi.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-337/2021-2 od 15. srpnja 2021.

23

416.11

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI BRAČNIH DRUGOVA > BRAČNA STEČEVINA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 35.
Članak 36.

*Zakon o stambenim odnosima
(NN 51/85, 42/86, 37/88, 47/89, 12/90, 22/90, 51/90, 22/92, 58/93, 70/93, 91/96 i 99/96)*

Članak 59. stavak 1.
Članak 64. stavak 1. točka 2.

*Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo
(NN 51/85, 42/86, 37/88, 47/89, 12/90, 22/90, 51/90, 22/92, 58/93, 70/93, 91/96 i 99/96)*

Članak 6.

S obzirom na to da je stan koji je predmet postupka tuženik stekao temeljem prava na otkup stana sukladno odredbama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, to je pravo proisteklo iz stanarskog prava koje je stekao za vrijeme trajanja braka s bivšom suprugom, a ne sa tužiteljicom, predmetni stan ne predstavlja bračnu stečevinu stranaka.

„Predmet spora je zahtjev tužiteljice na utvrđenje da je s osnova bračne stečevine vlasnik predmetnog stana za 1/2 dijela cjeline, te da je tuženik dužan izdati tužiteljici tabularnu ispravu podobnu za prijenos njenog prava vlasništva za 1/2 dijela predmetne nekretnine.

Pravo na otkup stana za podnositelja nastalo na temelju Zakona u vrijeme dok je podnositelj bio nositelj stanarskog prava je po svojoj naravi bilo imovinsko pravo koje je za nositelje stanarskog prava nastalo na temelju Zakona u procesu pretvaranja društvenog vlasništva i koje je postojalo pored stanarskog prava. S obzirom da je pravo na otkup stana svojeg nositelja ovlašćivalo da otkup stan na kojem je imao stanarsko pravo i da na tom pravnom temelju stekne pravo vlasništva tog stana, pravo na otkup stana bilo je pravo

imovinske naravi, koje je ovlašćivalo na stvaranje imovinskog prava - prava vlasništva (Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-2357/2006 od 10. lipnja 2009.).

Nadalje, onog trenutka kada je tuženik podnio zahtjev za otkup stana isto se pretvorilo u imovinsko pravo, pa cijeneći okolnosti da za vrijeme trajanja bračne zajednice tužiteljica sudjelovala u otplati rata, to ista ima pravo, eventualno, postaviti obvezno-pravni zahtjev prema tuženiku.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-349/2021-2 od 30. rujna 2021.

24

416.2

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > IMOVINSKI ODNOSI > IMOVINSKI ODNOSI IZVANBRANČNIH DRUGOVA

*Zakon o braku i porodičnim odnosima
(NN 11/78, 27/78, 45/89, 59/90 i 25/94)*

Članak 293.

*Zakon o stambenim odnosima
(NN 51/81, 42/86, 37/88, 47/89, 22/90, 22/92, 58/93, 70/93 i 14/94)*

Članak 67.

*Zakon o prodaji stanova namijenjenih za nadstojnika stambene zgrade
(NN 22/06)*

Članak 2. stavak 1. i 3.

Imovinsko pravo na otkup nadstojničkog stana je osobno imovinsko pravo tuženika, koje je isti stekao radom kao nadstojnik i koji rad je obavljen prije zasnivanja bračne zajednice, pa stoga činjenica da je ugovor o kupoprodaji stana sklopljen kada je sud utvrdio da je između stranaka postojala izvanbračna zajednica, ne čini taj stan izvanbračnom stečevinom.

„Predmet spora je zahtjev tužiteljice na utvrđenje da je na temelju izvanbračne stečevine suvlasnica u 1/2 dijela nekretnine označene kao stan površine 58,13 m² u prizemlju stambene zgrade u Z., Ulica ..., sagrađene na kat. čest. 1731/4 k.o. Z. O., koji je neodvojivo povezan s odgovarajućim suvlasničkim dijelom zajedničkih dijelova zgrade i zemljišta koje joj pripadaju.

U provedenom dokaznom postupku prvostupanjski sud je utvrdio da je između tužiteljice i tuženika u razdoblju od 2000. do 2015. postojao visoki stupanj međusobne povezanosti, jer su živjeli skupa i zajednički snosili redovite troškove kućanstva, te su zajednički provodili slobodno vrijeme (ljetovali skupa u T., skupa provodili vikende u vikendici u L.) uz međusobnu emocionalnu i intimnu povezanost, a da takav način života je posljedica volje partnera da svoju zajednicu održe kao trajnu, pa sud zaključuje da je između tužiteljice i tuženika postojala izvanbračna zajednica koja proizvodi imovinsko-pravne učinke. Nadalje je sud prvog stupnja utvrdio da iz Ugovora o korištenju stana od 28. veljače 1992., te 30. ožujka 2003. proizlazi da je tuženik obavljao poslove nadstojnika u stambenoj

zgradi V., za što mu je na korištenje dan nadstojnički stan, koji je predmet ove parnice. Iz Ugovora o kupoprodaji stana od 22. studenog 2006. proizlazi da je tuženik s Gradom Z. sklopio Ugovor o kupoprodaji predmetnog stana i to na temelju odredbi Zakona o prodaji stanova namijenjenih za nadstojnika stambene zgrade ("Narodne novine", broj 22/06; dalje u tekstu: ZPSN) za iznos od 34.930,40 Eura, u 180 mjesečnih obroka od po 224,78 Eura.

Prema odredbi članka 2. stavak 1. ZPSN-a osoba koja se do 5. studenog 1996. na temelju valjane pravne osnove uselila u stan namijenjen za nadstojnika stambene zgrade i u njemu stalno stanuje, stupanjem na snagu tog Zakona stječe pravo na kupnju tog stana, a stavkom 3. je propisano da se valjanom pravnom osnovom za useljenje u nadstojnički stan smatra ugovor o obavljanju nadstojničkih poslova.

Iz navedene odredbe jasno proizlazi tko su ovlaštenici prava na otkup nadstojničkog stana, a to je osoba koja je sklopila ugovor o obavljanju nadstojničkih poslova (nadstojnik zgrade) i koja je na toj osnovi uselila u stan.

Imovina stečena radom muškarca i žene u izvanbračnoj zajednici koja je trajala dulje vremena smatra se njihovom zajedničkom imovinom i na diobu te imovine se odgovarajući primjenjuju odredbe o diobi zajedničke imovine bračnih drugova (članak 293. Zakona o braku i porodičnim odnosima – "Narodne novine", broj 11/78, 27/78, 45/89, 59/90 i 25/94; dalje u tekstu: ZBPO).

Imovinsko pravo na otkup nadstojničkog stana je osobno imovinsko pravo tuženika kojeg je isti stekao radom kao nadstojnik i koji rad je obavljen prije zasnivanja bračne zajednice. Naknadnim stupanjem na snagu ZPSN-a taj status nadstojnika na dan 5. studenog 1996. daje istom imovinsko pravo na otkup nadstojničkog stana, pa stoga činjenica da je ugovor o kupoprodaji stana sklopljen 22. studenog 2006. kada je sud utvrdio da je između stranaka postojala izvanbračna zajednica ne čini taj stan izvanbračnom stečevinom.

Nije u pravu tužiteljica kada se pokušavajući ostvariti pravo da je predmetni stan izvanbračna stečevina, poziva na odredbe Zakona o stambenim odnosima ("Narodne novine", broj 51/81, 42/86, 37/88, 47/89, 22/90, 22/92, 58/93, 70/93, 14/94; dalje u tekstu: ZSO) a koje su uređivale pitanje prelaska stanarskog prava na članove kućanstva, a po prestanku korištenja stana od strane dotadašnjeg nositelja stanarskog prava (članak 67. ZSO-a). Korištenje nadstojničkog stana je usko vezano uz izvršavanje sadržaja nadstojničkog posla u zgradi zbog čega se ugovor o korištenju takvog stana i prava koji iz njega proizlaze ne mogu izjednačiti sa sadržajem stanarskog prava kao prava sui generis. Ugovor o obavljanju nadstojničkih poslova je vezan za obavljanje konkretnih poslova u zgradi od strane nadstojnika i prestankom izvršavanja ugovorenih poslova od strane nadstojnika je prestalo njegovo pravo na korištenje nadstojničkog stana. Zato nema mogućnosti analognom primjenom odredbi bivšeg ZSO-a, a koje su regulirale stanarsko pravo, tumačiti odredbe ZPSN-a (Rev-1269/10 od 8. lipnja 2011.).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-392/2021-2 od 14. listopada 2021.

25

417.09

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > OPĆENITO > ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA U STATUSNIM STVARIMA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08 i 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 154. stavak 1.
Članka 157.

Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)

Članak 366.

U postupku radi utvrđenja bračne stečevine ne primjenjuju se odredbe članka 366. ObZ-a, koje reguliraju troškove postupka, jer se ne radi o postupku iz navedene zakonske odredbe u kojem sud o troškovima postupka odlučuje slobodno, već se odluka o trošku postupka ima donijeti prema općim odredbama o troškovima postupka propisanim ZPP-om.

„Prema stanju u spisu predmeta proizlaze slijedeća utvrđenja:

-kako je postupak pokrenut tužbom od 24. siječnja 2019. radi utvrđenja bračne stečevine,

-kako je tužena u odgovoru na tužbu od 4. rujna 2019. priznala tužbeni zahtjev i da je prvostupanjski sud održao ročište dana 13. studenoga 2019. na kojemu je, temeljem članka 331. ZPP-a, donio presudu na temelju priznanja,

- kako je tužitelj zatražio naknadu troška postupka navodeći da je tužena dala povod tužbi i kako mu je u obvezi naknaditi parnični trošak.

Temeljem ovakvih utvrđenja prvostupanjski sud je zaključio kako tužitelju ne pripada pravo na naknadu troška postupka te je, pozivom na odredbu članka 366. Obiteljskog zakona ("Narodne novine", broj 103/15, 98/19; dalje u tekstu: ObZ) odlučio kako svaka stranka snosi svoj trošak postupka.

Ispitujući pobijano rješenje u granicama žalbenih razloga te pazeći po službenoj dužnosti na određene bitne povrede odredaba postupka, ovaj drugostupanjski sud drži kako nije počinjena bitna povreda odredaba postupka iz članka 354. stavak 2. ZPP-a na koju sud pazi po službenoj dužnosti. Međutim, utemeljeno žalitelj ukazuje da u pobijanom rješenju nije pravilno utvrđeno činjenično stanje, a bez utvrđenja odlučnih činjenica nije moguće niti pravilno primijeniti materijalno pravo.

U smislu članka 154. stavak 1. ZPP-a stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna je protivnoj stranci i njezinu umješaču nadoknaditi troškove. Člankom 157. tog Zakona propisano je da ako tuženik nije dao povod za tužbu i ako je u odgovoru na tužbu odnosno u pripremnom ročištu, a ako se ne održava pripremno ročište – onda na glavnoj raspravi, prije nego što se upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, priznao tužbeni zahtjev, tužitelj će nadoknaditi tuženiku parnične troškove.

Prije svega valja navesti kako je prvostupanjski sud pogrješno donio pobijanu odluku pozivom na odredbu članka 366. ObZ-a jer se u konkretnom slučaju ne radi o statusnim stvarima, o roditeljskoj skrbi niti o kojem drugom postupku navedenom u stavku 1. tog članka i nema mjesta primjeni te zakonske odredbe, već se odluka o trošku postupka ima donijeti prema općim odredbama o troškovima postupka propisanim ZPP-om. Pobijanim rješenjem prvostupanjski sud nije uzeo u obzir da je predmetnom odlukom, zapravo, tužena izgubila parnicu, a rješenje i ne sadrži bilo kakvo utvrđenje o tomu je li tužena dala povod za tužbu. Bez utvrđenja tih činjenica, prema shvaćanju ovog suda, nije moguće donijeti zakonitu odluku o trošku, odnosno nije moguće ispitati je li pravilno primijenjeno materijalno pravo.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-267/2020-2 od 5. srpnja 2021.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > MJESNA NADLEŽNOST SUDOVA > PROMJENA OKOLNOSTI NA KOJIMA SE TEMELJI MJESNA NADLEŽNOST

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 435.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 47.

Sud se može oglasiti mjesno nenadležnim po službenoj dužnosti u postupku lišenja odnosno vraćanja poslovne sposobnosti jer se u konkretnom slučaju primjenjuje odredba članka 435. ObZ-a, koja predstavlja lex specialis i koja se može primijeniti u situaciji kada je pobijano rješenje doneseno odmah po pokretanju postupka.

„Sud prvog stupnja sukladno odredbi članka 435. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, 98/19 i 47/20, dalje u tekstu: ObZ) u svezi s člankom 47. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19, dalje u tekstu: ZPP) proglašava se mjesno nenadležnim jer prema navedenoj odredbi proizlazi ako se tijekom postupka promijene okolnosti na kojima se temelji mjesna nadležnost sud pred kojim je postupak pokrenut može predmet ustupiti sudu koji je postao mjesno nadležan ako je očito da će se tako lakše provesti postupak i ako je to potrebno radi zaštite osoba o kojima sud vodi osobitu brigu.

Iz spisa proizlazi da je protustranka smještena u Centru za rehabilitaciju N. u K., odnosno da nije na adresi prebivališta H. na S. (kako je naznačeno u prijedlogu za djelomično vraćanje poslovne sposobnosti).

Žalbeni navodi predlagatelja da smještaj protustranke u ustanovi socijalne skrbi u K., nije razlog za donošenje predmetnog rješenja, ne dovode u sumnju odluku suda prvog stupnja, jer u konkretnom slučaju radi se o boravku protustranke na novoj adresi koja se s obzirom na njeno zdravstveno stanje za sada zasigurno neće mijenjati (tako proizlazi iz spisa), a u tom slučaju lakše će se i provesti postupak u mjestu boravišta protustranke (kao Vrhovni sud Republike Hrvatske broj Gr 1 175/20 – priložen uz žalbu predlagatelja), neposrednim saslušanjem iste nego putem instituta pravne pomoći, kako to navodi žalitelj.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-405/2021-3 od 20. rujna 2021.

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI POSTUPCI OVRHE I OSIGURANJA

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/19 i 47/20)

Članak 5.

Članak 531. stavak 1.

Članak 536. stavak 6.

Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

(NN 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/02, 1/06 i 2/10)

Članak 6.

Razlozi žurne zaštite dobrobiti i interesa mal. djeteta od obiteljskog nasilja pretežniji su od prava roditelja kao stranke na saslušanje u postupku određivanja privremene mjere s kojim će roditeljem dijete stanovati. Stoga je sud prvog stupnja pravilno ocijenio da je u interesu mal. djeteta odrediti privremenu mjeru bez saslušanja stranaka pa nije ostvarena bitna povreda iz članka 354. stavka 2. točke 6. ZPP-a-

„Neutemeljeno žalitelj opisno ukazuje na bitnu postupovnu povredu iz članka 354. stavka 2. točke 6. ZPP koja uvijek postoji ako kojoj stranci nezakonitim postupanjem nije dana mogućnost da raspravlja pred sudom. Naime, žalitelj smatra da je sud počinio ovu bitnu povredu zbog toga što je odredio privremenu mjeru iako prije toga on nije dao "nikakvu izjavu o tome što ja o tome mislim".

Točno je da je odredbom članka 536. stavka 6. ObZ određeno da će sud u postupku određivanja privremene mjere s kojim će roditeljem dijete stanovati i o ostvarivanju osobnih odnosa s djetetom saslušati roditelje. Međutim, odredbom je članka 531. stavka 1. ObZ propisano da sud može o privremenoj mjeri o tome s kojim će roditeljem dijete stanovati i o ostvarivanju osobnih odnosa odlučiti bez rasprave. Cijeneći naprijed navedeno, žalbeni sud ocjenjuje da je odlučivanje o privremenoj mjeri bez rasprave, a što onda posljedično znači i bez saslušanja roditelja, opravdano ukoliko je to u skladu s djetetovom dobrobiti jer je načelo prvenstvene zaštite dobrobiti i prava djeteta ne samo konvencijsko pravo djeteta, već i pravo koje je sadržano u jednom od temeljnih načela obiteljskopravne zaštite (članak 5. ObZ).

Zahtjev pravičnosti suđenja u smislu odredbe članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine", - Međunarodni ugovori - broj 18/97, 6/99 - pročišćeni tekst, 8/99 - ispravak, 14/02, 1/06 i 2/10), kao i načelo jednakosti oružja koje izvire iz ovog zahtjeva, a na koje se žalitelj u žalbi poziva, načelno obuhvaća razumnu mogućnost obiju stranaka da izlože činjenice i podupru ih dokazima, i to u takvim uvjetima koji u pravilu ni jednu stranku ne stavljaju u bitno lošiji položaj u odnosu na suprotnu stranku. Pritom je ocjena o tome hoće li sud održati ročište u postupku određivanja spomenute privremene mjere doista diskrecijska jer zakon daje tu mogućnost, ali ne propisuje takvu obvezu. Zato je ta diskrecijska ocjena ograničena upravo načelom pravičnog i poštenog suđenja te procesne ravnopravnosti koja u načelu podrazumijeva jednak ili približno jednak tretman stranaka u postupku.

Međutim, kada je riječ o postupku radi određivanja privremene mjere o tome s kojim će roditeljem dijete stanovati i o ostvarivanju osobnih odnosa s djetetom utemeljenog na potrebi zaštite maloljetnog djeteta od obiteljskog nasilja zbog kojeg su maloljetno dijete i majka smješteni u sigurnu kuću, dok je nadležno državno odvjetništvo pokrenulo postupak protiv protivnika osiguranja kao oca i supruga zbog sumnji na počinjenje kaznenih djela nasilja u obitelji i povrede prava djeteta, tada je, po ocjeni žalbenog suda, u skladu s dobrobiti maloljetnog djeteta da se privremena mjera odredi bez rasprave, a to znači i bez saslušanja stranaka. To stoga što su razlozi žurne zaštite maloljetnog djeteta od obiteljskog nasilja pretežniji od prava roditelja kao stranke na saslušanje u tom postupku i što je sud kao tijelo koje vodi postupak u kojem se odlučuje o pravima djeteta u obvezi najprije štiti prava djeteta i njegovu dobrobit (članka 5. ObZ-a), a tek onda prava ostalih stranaka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-883/2020-5 od 4. svibnja 2021.

28

417.4

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > OBITELJSKO PRAVO > POSTUPAK PRED SUDOM > POSEBNI POSTUPCI OVRHE I OSIGURANJA

*Obiteljski zakon
(NN 103/15, 98/19 i 47/20)*

Članak 536. stavak 1.

Imajući u vidu visok stupanj poremećenosti bračnih i partnerskih odnosa stranaka, osobito, u okolnostima smještaja predlagateljice osiguranja i mal. djece u sigurnu kuću, kazneni postupak koji je u tijeku protiv predlagatelja osiguranja vezano za obiteljsko nasilje i izrečene mjere zabrane približavanja predlagateljici, sud je opravdano privremenom mjerom odlučio da će zajednička mal. djeca stranaka stanovati s majkom do donošenja pravomoćne odluke o roditeljskoj skrbi i razvodu braka stranaka.

„Prvostupanjski sud je odredio predloženu privremenu mjeru te odlučio da zajednička mal. djeca stranaka, mal. K., mal. A. i mal. F., stanuju s majkom na adresi u R., te je protivniku osiguranja kao ocu zabranio ostvarivanje osobnih odnosa s mal. djecom, ocjenjujući da su za donošenje navedene mjere ostvarene propisane zakonske pretpostavke, obzirom na nedostatak sporazuma roditelja i potrebu zaštite interesa, dobrobiti i zdravlja mal. djece.

Pri tome, prvostupanjski sud je odlučnu pravnu ocjenu o osnovanosti podnesenog prijedloga zasnovao na utvrđenju:

- da je protivniku osiguranja L. M. rješenjem Općinskog suda u Rijeci poslovni broj Kv-288/2020 od 5. lipnja 2020. produljena mjera opreza određena rješenjem Općinskog državnog odvjetništva u Puli-Pola broj KMP-DO-6/2019 od 21. siječnja 2019. i to, među ostalim, mjera opreza zabrane približavanja A. M. i mal. K., mal. A. i mal. F. M. na udaljenost bližoj od 100 m, kao i zabrana uspostavljanja i održavanja izravne ili neizravne veze s mal. djecom i njihovom majkom, i da je protiv protivnika osiguranja u tijeku kazneni postupak vezano za počinjenje kaznenih djela protiv braka, obitelji i djece, kao i da je predlagateljica osiguranja A. M. zajedno sa zajedničkom mal. djecom stanaka upravo zbog obiteljskog nasilja od strane protivnika osiguranja bila smještena na sigurnoj lokaciji,

temeljem njezinih navoda o višekratnom psihičkom i fizičkom zlostavljanju od strane supruga;

U smislu odredaba članka 536. stavka 1. ObZ-a, kojim je regulirano odlučivanje o privremenoj mjeri, ako u stvarima o osobnim pravima djeteta, koja se odnose na pitanje s kojim će roditeljem dijete stanovati i o ostvarivanju osobnih odnosa s djetetom, nije moguće postići sporazum, sud može po službenoj dužnosti ili na zahtjev djeteta ili roditelja o tome odlučiti privremenom mjerom.

U konkretnom slučaju, između predlagateljice osiguranja kao majke i protivnika osiguranja kao oca, nedvojbeno ne postoji sporazum o stanovanju mal. djece s jednim od roditelja nakon prekida njihove faktične bračne zajednice.

U tom kontekstu, imajući u vidu visoki stupanj poremećenosti bračnih i partnerskih odnosa stranaka, osobito, u okolnostima smještaja predlagateljice osiguranja i mal. djece u sigurnu kuću, kazneni postupak koji je u tijeku protiv protivnika osiguranja vezano za obiteljsko nasilje i izrečene mjere zabrane približavanja predlagateljici osiguranja i mal. djeci, protivno žalbenim prigovorima protivnika osiguranja, s pravom je prvostupanjski sud smatrao opravdanim privremenom mjerom odlučiti da će zajednička mal. djeca stranaka, mal. K., mal. A. i mal. F., stanovati s majkom, predlagateljicom osiguranja, do donošenja pravomoćne odluke o roditeljskoj skrbi i razvodu braka stranaka, što je u skladu i s prijedlogom i mišljenjem stručnih timova nadležnih timova Centara koji su aktivno uključeni u situaciju poremećenih odnosa stranaka, u funkciji zaštite zdravlja i najboljih interesa mal. djece.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr Ob-34/2021-2 od 5. svibnja 2021.

29

421.24

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > NASLJEĐIVANJE NA TEMELJU ZAKONA > NUŽNI NASLJEDNICI > POJAM NUŽNOG I RASPOLOŽIVOG DIJELA > IZRAČUNAVANJE NUŽNOG I RASPOLOŽIVOG DIJELA

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03 i 35/05, 127/13 i 33/15)*

Članak 70. stavak 5.

Članak 77. stavak 1.

Članak 222. stavak 2. točka 2.

Članak 234.

U situaciji eventualne povrijeđenosti nužnog dijela ne uračunavaju se teretna raspolaganja, pa tako ni raspolaganje ugovorom o dosmrtnom uzdržavanju.

„Nadalje je za navesti da je odredbom članka 222. stavak 2. točka 2. ZN propisano da će sud prekinuti ostavinski postupak i uputiti stranke na parnicu ako su među strankama sporne činjenice o kojima ovisi neko njihovo pravo pa tako i o kojima ovisi veličina nasljednog dijela, vrijednost nužnog dijela ili uračunavanje u nasljedni dio. Nasljednik Z. K. osporava valjanost Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju smatrajući da je njime povrijeđen njegov nužni dio.

Međutim, prema odredbi članka 77. stavak 1. ZN, nužni je dio povrijeđen kad je ukupna vrijednost raspolaganja oporukom i/ili vrijednost darova tolika da zbog nje nužni nasljednik ne bi dobio punu vrijednost svoga nužnoga dijela (članak 70. stavak 5.). Iz

navedenog proizlazi da se u situaciji eventualne povrijeđenosti nužnog dijela ne uračunavaju teretna raspolaganja pa tako ni raspolaganje ugovorom o dosmrtnom uzdržavanju. Stoga eventualni rezultat parničnog postupka u vidu ništetnosti ugovora o dosmrtnom uzdržavanju ne bi imao reperkusiju u svrhu izračunavanja nužnog dijela već bi se radilo o dijelu ostavinske imovine (naknadno pronađenoj imovini) koji bi se rasporedio sukladno nasljedničkim izjavama (članak 234. ZN).“

Županijski sud u Splitu, GŽ-370/2021-2 od 28. svibnja 2021.

30

425.444.4

OBITELJSKO PRAVO I NASLJEDNO PRAVO > NASLJEDNO PRAVO > POSTUPAK U NASLJEDNIM STVARIMA > POSTUPAK ZA OSTAVINSKU RASPRAVU > OSTAVINSKA RASPRAVA > UPUĆIVANJE NA PARNICU ILI UPRAVNI POSTUPAK > TKO SE UPUĆUJE NA PARNICU ILI UPRAVNI POSTUPAK

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 222. stavak 1. i 2. točka 1. u vezi s člankom 225.
Članak 222. stavak 2. točka 1.

Kada postoji spor o tome je li netko izvanbračni drug ostavitelja ili nije, tada je pravo zakonskih nasljednika vjerojatnije od prava treće osobe koja tvrdi da je nasljednik, jer je pravni položaj zakonskog nasljednika izvjestan, dok je pravni položaj treće osobe neizvjestan i svodi se na razinu vjerojatnosti.“

„Iz sadržaja spisa je razvidno da je iza smrti ostavitelja V. G., na nasljeđivanje pozvan njegov zakonski nasljednik sin M. G. U predmetni postupak se kao nasljednica, pored zakonskog nasljednika, prijavila i LJ. H. s tvrdnjom da je živjela u izvanbračnoj zajednici s ostaviteljem. Međutim, zakonski nasljednik ostavitelja osporio je istoj status ostaviteljeve izvanbračne supruge. Stoga je sud prekinuo ostavinski postupak i uputio Lj. H. na parnicu protiv M G. radi utvrđenja da je između nje i ostavitelja postojala izvanbračna zajednica smatrajući da je njezino pravo manje vjerojatno jer ona tvrdi da je određeni odnos postojao. Svoju je odluku sud utemeljio na odredbi članka 222. stavka 1. i 2. točka 1. u vezi s člankom 225. ZN-a.

U navedenim okolnostima, a suprotno žalbenim navodima, sud prvog stupnja bio je dužan postupiti po odredbi članka 222. ZN-a i odrediti prekid postupka. Naime, iz sadržaja nasljedničkih izjava proizlazi da postoji spor o činjenicama o kojima ovisi nasljedno pravo, u pogledu odnosa nasljednika i ostavitelja na temelju kojega se po zakonu nasljeđuje (članak 222. stavak 2. točka 1. ZN-a).

Stoga je pravilno sud prvog stupnja u primjeni citiranih zakonskih odredbi ocijenio da je pravo Lj. H. manje vjerojatno od prava zakonskog nasljednika. Naime, kad postoji spor o tome je li netko izvanbračni drug ostavitelja ili nije, tada je pravo zakonskih nasljednika na nasljeđivanje vjerojatnije od prava treće osobe koja tvrdi da je nasljednik jer je pravni položaj zakonskog nasljednika izvjestan, dok je pravni položaj trećih osoba kao mogućih nasljednika neizvjestan i svodi se na razinu vjerojatnosti.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-1247/2021-2 od 13. srpnja 2021.

5 > Radno pravo

31

513.15

RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > PRESTANAK UGOVORA O RADU > NAČINI PRESTANKA UGOVORA O RADU > SPORAZUM RADNIKA I POSLODAVCA

*Zakon o radu
(NN 93/14 i 127/17)*

Članak 9. stavak 2. i 3.

Nakon otkaza ugovora o radu stranke se mogu sporazumjeti o učincima tog otkaza pa tako i dogovoriti način na koji će tuženik podmiriti svoje obveze tužitelju, a isto tako da tužitelj neće od poslodavca potraživati nikakve novčane naknade s tog ili bilo kog drugog osnova.

„Nije sporno među strankama da su Sporazumom od 13. ožujka 2020. stranke utvrdile da tuženik namjerava tužitelju otkazati ugovor o radu te da će tužitelju radni odnos prestati 30. travnja 2020. na temelju redovitog otkaza ugovora o radu te da je člankom 3. ugovoreno da će tuženik isplatiti tužitelju otpremninu od 70.000,00 kn, a člankom 4. Sporazuma stranke su ugovorile da će neizmirena, a nesporna potraživanja plaće, poslodavac podmiriti tužitelju u roku koji neće biti dulji od roka podmire drugim zaposlenicima tuženika, a člankom 5. da tužitelj nakon potpunog i pravodobnog namirenja potraživanja utvrđenih u članku 3. i 4. Sporazuma, neće od poslodavca potraživati nikakve novčane naknade s tog ili bilo kojeg drugog osnova.

Prema tome, iz postupka proizlazi da je tim Sporazumom je ugovoreno da će tuženik isplatiti tužitelju otpremninu 70.000,00 kn i nesporna potraživanja plaće te da nakon toga tužitelj nema nikakvih potraživanja iz stavka 3. i 4. Sporazuma, međutim tim Sporazumom nije otkazan ugovor o radu nego "namjera poslodavca da redovito otkáže ugovor o radu", s kojom namjerom se tuženik suglasio.

Prvostupanjski sud je usvojio zahtjev tužitelja smatrajući da neovisno o sklopljenom Sporazumu tužitelj ima pravo na najpovoljnije pravo u smislu odredbe članka 9. stavka 3. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 93/14 i 127/17; dalje: ZR) koji propisuje da ako je neko pravo iz radnog odnosa različito uređeno ugovorom o radu, pravilnikom o radu, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca, kolektivnim ugovorom ili zakonom, da se za radnika primjenjuje najpovoljnije pravo, ako tim ili drugim zakonom nije drugačije određeno, dakle u konkretnom slučaju da je pravo iz kolektivnog ugovora povoljnije za tužitelja budući da su Sporazumom stranke ugovorile da tužitelj neće od poslodavca potraživati nikakve druge naknade s osnova iz Sporazuma ili bilo kojeg drugog osnova.

Shvaćanje prvostupanjskog suda je pravilno.

Odredbom članka 9. stavka 2. normirano da kada je neko pravo iz radnog odnosa različito uređeno ugovorom o radu, sporazumom, kolektivnim ugovorom ili zakonom, da se primjenjuje propis kojim je to pravo za radnika uređeno na najpovoljniji način. No, to predstavlja postojanje ugovora o radu i radnog odnosa.

U situaciji da bi ugovor o radu prestao, te da su nakon prestanka ugovora o radu poslodavac i radnik drugačije ugovorili svoj odnos, tada bi takav sporazum predstavljao slobodno izraženu volju stranaka glede onih pitanja koja su bila predmetom tog sporazuma. To znači, da nakon otkaza ugovora o radu stranke se mogu sporazumjeti o učincima tog

otkaza pa tako i dogovoriti način na koji će tuženik podmiriti svoje obveze tužitelju, a isto tako da tužitelj neće od poslodavca potraživati nikakve novčane naknade s tog ili bilo kog drugog osnova (Pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženo u predmetima Rev-1921/09 od 12. svibnja 2010., Revr-406/2006 od 6. veljače 2008).“

Županijski sud u Splitu, Gž R-346/2020-2 od 13. svibnja 2021.

32

513.168

*RADNO PRAVO > UGOVOR O RADU > PRESTANAK UGOVORA O RADU > NAČINI
PRESTANKA UGOVORA O RADU > OTKAZ > SUDSKI RASKID UGOVORA O RADU*

Zakon o radu

*(NN 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/01, 114/03,137/04 - pročišćeni tekst, 68/05 - Odluka
Ustavnog suda Republike Hrvatske)*

Članak 116. stavak 2.

Ugovor o radu je dvostrani pravni posao, te se osim na temelju sporazuma svih ugovornih strana ne može raskidati prije nego što je ijedna ugovorna strana za to uopće iskazala volju.

„Pravilan je zaključak prvostupanjskog suda da bi u konkretnom slučaju bili ostvareni uvjeti za određivanje sudskog raskida ugovora o radu i to na zahtjev tužitelja kao poslodavca, jer postoje okolnosti koje opravdano ukazuju da nastavak radnog odnosa uz uvažavanje svih okolnosti i interesa objiju ugovornih strana nije moguć. Tijekom postupka je pravilno utvrđeno da su poslovni i međuljudski odnosi tužitelja i prednika tuženika toliko narušeni da su ostvarene pretpostavke za sudski raskid ugovora o radu temeljem odredbe članka 116. stavka 2. tada važećeg Zakona o radu („Narodne novine“, broj 38/95, 54/95, 65/95, 17/01, 82/01, 114/03,137/04 - pročišćeni tekst, 68/05 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske; dalje: ZR).

Međutim, nije prihvatljiv zaključak prvostupanjskog suda u odnosu na određivanje datuma sudskog raskida ugovora o radu.

Naime, prema pravnom shvaćanju izraženom na četvrtoj sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 2. prosinca 2005. Su IV-293/05 u slučaju sudskog raskida ugovora o radu radni odnos prestaje s danom koji odredi sud, s time da pri donošenju odluke o danu prestanka radnog odnosa sud treba uzeti u obzir okolnosti svakog konkretnog slučaja.

Pobijanom je presudom određen prestanak ugovora o radu na zahtjev poslodavca, pri čemu je dan s kojim je raskinut ugovor o radu određen retroaktivno u odnosu na dan kada je sudu podnesen zahtjev za sudski raskid ugovora o radu (protutužba za sudski raskid ugovora o radu podnesena je 16. rujna 2010., tražeći da se ugovor o radu s prednikom tuženika raskine s 10. travnja 2004.).

Budući da takva odluka ima posljedicu da se njome "nagrađuje" poslodavca koji je radniku dao nedopušten otkaz, a "kažnjava" se radnika koji retroaktivno gubi plaću, kao i sva ostala imovinska i socijalna prava - npr. radni staž - koja proizlaze iz radnog odnosa, iz pobijane presude nije razvidno na temelju čega je ocijenjeno da je upravo takvom odlukom uspostavljena pravična ravnoteža između interesa radnika i poslodavca (tako Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci Broj: U-III-1344/2019 od 20. listopada 2020.).

Slijedom iznesenog, a imajući u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, posebno činjenicu da je protutužba podnesena 16. rujna 2010., da se u protutužbi, a niti tijekom postupka ničim ne obrazlaže zbog čega se sudski raskid ugovora o radu s prednikom tuženika predlaže upravo sa datumom 10. travnja 2004., da rezultati provedenog dokaznog postupka, a niti isprave priložene spisu ne upućuju da bi kao dan sudskog raskida ugovora o radu s prednikom tuženika trebalo odrediti baš 10. travnja 2004. (a niti neki drugi datum), to je prema pravnom shvaćanju ovoga suda kao datum sudskog raskida navedenog ugovora o radu trebalo odrediti datum podnošenja protutužbe, odnosno 16. rujna 2010. jer određivanjem raskida ugovora sa 10. travnja 2004. nije uspostavljena pravična ravnoteža između interesa radnika i poslodavca. Za navesti je da je i u recentnoj sudskoj praksi Vrhovnog suda također izraženo sljedeće pravno stajalište: "budući da je tuženik zahtjev za sudski raskid ugovora o radu (...) istakao tek 20. veljače 2013. opravdano je ugovor o radu raskinuti s tim danom" (presuda broj: Revr 376/14 od 2. lipnja 2015.).

Pri tome je za navesti da je ugovor o radu dvostrani pravni posao, te da se - osim na temelju sporazuma svih ugovornih strana - ne može raskidati prije nego što je ijedna ugovorna strana za to uopće iskazala volju. Raskid ugovora o radu je "sudski" zato što se odvija pred sudom, u okviru postojećeg postupka, a ne stoga što bi sud imao ovlasti po službenoj dužnosti, bez volje, odnosno bez izraženog zahtjeva ugovornih strana intervenirati u njihov ugovorni odnos.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-684/2021-2 od 15. srpnja 2021.

33

521.3

RADNO PRAVO > ZAŠTITA RADNIKA > ZAŠTITA ŽIVOTA, ZDRAVLJA, PRIVATNOSTI DOSTOJANSTVA RADNIKA, ZAŠTITA DOSTOJANSTVA RADNIKA > ZAŠTITA DOSTOJANSTVA RADNIKA

*Zakon o zaštiti na radu
(NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18)*

Članak 3. stavak 1. točka 28.

Stres podrazumijeva dugotrajniju izloženost u radnom okruženju lošoj komunikaciji i lošim međuljudskim odnosima, koju izloženost radnik doživljava kao intenzivni pritisak koji u konačnici dovodi do pogoršanja njegovog zdravstvenog stanja.

„Donošenjem Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“, broj 71/14, 118/14, 154/14, 94/18 i 96/18; dalje: ZZR) po prvi put u naš zakonodavni sustav uveden je stres kao mogući čimbenik nastanka štetnih posljedica (zbog čega je propisana obveza poslodavca za poduzimanje mjera zaštite na radu radi sprječavanja nastanka stresa) te se isti definira kao zdravstvene i psihičke promjene koje su posljedica akumulirajućeg utjecaja stresora na radu kroz dulje vrijeme, a očituju se kao fiziološke, emocionalne i kognitivne reakcije te kao promjene ponašanja radnika.

Tumačenjem citirane odredbe, jasno je da stres podrazumijeva dugotrajniju izloženost u radnom okruženju lošoj komunikaciji i lošim međuljudskim odnosima, koju izloženost radnik doživljava kao intenzivni pritisak koji u konačnici dovodi do pogoršanja njegovog zdravstvenog stanja. Također, mobing ne može predstavljati jednokratni, trenutni stresni

poremećaj koji bi ostavio trajne posljedice jer bi se tada očito radilo o posttraumatskom stresnom poremećaju.

Međutim, sve da se i uzme da je doista današnje zdravstveno stanje tužiteljice isključiva i jedina posljedica najave i pokušaja uručenja odluke o smanjenju plaće ili udaljenju s posla, prethodno je nedvojbeno utvrđeno da nema protupravne štetne radnje jer je donošenje takvih odluka od strane poslodavca moguće primjenom odredbi ZR te je protiv istih moguće uložiti pravni lijek i dobiti sudsku zaštitu. Svaki postupak kojim se nekoj osobi ograničava neko pravo i postupak u kojemu se traži ostvarenje ili zaštita prava za koje stranka smatra da joj pripada neminovno podrazumijeva stres, stanje uznemirenosti, potrebu ulaganja povećanih napora. U konkretnom slučaju, pokušaj uručenja odluka tako je kod tužiteljice proizveo taj osjećaj, ali ista je mogla poduzeti pravne korake protiv Odluke o privremenom udaljenju s posla što međutim, nije učinila.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-654/2021-2 od 19. kolovoza 2021.

34

521.3

RADNO PRAVO > ZAŠTITA RADNIKA > ZAŠTITA ŽIVOTA, ZDRAVLJA, PRIVATNOSTI DOSTOJANSTVA RADNIKA, ZAŠTITA DOSTOJANSTVA RADNIKA > ZAŠTITA DOSTOJANSTVA RADNIKA

*Zakon o radu
(NN 149/09 i 61/11)*

Članak 5. stavak 2.
Članak 130.

*Zakon o radu
(NN 93/14)*

Članak 134.

Pri tome treba istaći da radnik ne može sam određivati koje bi to poslove po osobnoj procjeni stručnosti i osobnom mišljenju o značaju i potrebi pojedinog posla trebao obavljati, već je dužan posao obavljati prema uputama poslodavca danim u skladu s naravi i vrstom rada, te je diskreciono pravo poslodavca ocijeniti je li postignutim rezultatima zaposlenik opravdava napredovanje, pa okolnost što zaposlenik nije napredovao, a po svojoj prosudbi je trebao, sama po sebi, ne predstavlja diskriminirajuće ponašanje poslodavca i takva okolnost sama po sebi nema elementa povrede dostojanstva zaposlenika.

„Odredbom članka 5. stavka 2. ranije ZR/09, a člankom 7. ZR/14 propisano je da poslodavac ima pravo pobliže odrediti mjesto i način obavljanja rada, poštujući pri tome prava i dostojanstvo radnika, a stavkom 4. istog članka je propisano da je zabranjena izravna ili neizravna diskriminacija na području rada i radnih uvjeta, uključujući kriterije za odabir i uvjete pri zapošljavanju, napredovanju, profesionalnom usmjeravanju, stručnom osposobljavanju i usavršavanju te prekvalifikaciji, sukladno posebnim zakonima. Prema stavku 5. istog čl. poslodavac je dužan zaštititi dostojanstvo radnika za

vrijeme obavljanja posla od postupanja nadređenih, suradnika i osoba s kojima radnik redovito dolazi u doticaj u obavljanju svojih poslova, ako je takvo postupanje neželjeno i u suprotnosti s posebnim zakonima.

Zaštita dostojanstva radnika posebno je uređena i člankom 130. ZR/09, odnosno člankom 134. ZR/14, kojom odredbom je propisano da se postupak i mjere zaštite dostojanstva radnika od uznemiravanja i spolnog uznemiravanja uređuju posebnim zakonom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili pravilnikom o radu.

Pri tome treba istaći da radnik ne može sam određivati koje bi to poslove po osobnoj procjeni stručnosti i osobnom mišljenju o značaju i potrebi pojedinog posla trebao obavljati, već je dužan posao obavljati prema uputama poslodavca danim u skladu s naravi i vrstom rada, te je diskreciono pravo poslodavca ocijeniti je li postignutim rezultatima zaposlenik opravdava napredovanje, pa okolnost što zaposlenik nije napredovao, a po svojoj prosudbi je trebao, sama po sebi, ne predstavlja diskriminirajuće ponašanje poslodavca i takva okolnost sama po sebi nema elementa povrede dostojanstva zaposlenika.

Naime, postojanje diskriminacije i/ili uznemiravanja potrebno je svakako sagledati u okviru iznesenih tvrdnji o diskriminaciji i/ili uznemiravanju, cijeneći ne samo pojedinačne postupke tuženikovih zaposlenika nego i objektivne okolnosti cjelokupnog okruženja kojemu je tužitelj bio izložen, o čemu, međutim, suprotno navodima žalbe prvostupanjska presuda u tom dijelu sadrži valjane i relevantne razloge pa se utoliko u ovom dijelu žalba tužitelja ukazuje neosnovana.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-115/2019-2 od 8. travnja 2021.

35

586

RADNO PRAVO > OSTVARIVANJE PRAVA I OBVEZA IZ RADNOG ODNOSA > MENADŽERSKI UGOVOR

Zakon o radu

(NN 93/14, 127/17 i 98/19)

Članak 4. stavak 3. i 4.

Zakon o obveznim odnosima

(NN 35/05, 41/08, 125/11, 78/15 i 29/18)

Zakon o trgovačkim društvima

(NN 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19)

Kod menadžerskog ugovora, a budući da se takav ne temelji na odredbama ZR-a već na odredbama Zakona o obveznim odnosima i ZTD-a, ugovorne strane nisu ograničene odredbama ZR-a koje propisuju način i pretpostavke za prestanak ugovora o radu odnosno slobodne su ugovoriti i mogućnost te pretpostavke jednostranog raskida ugovora.

„Prema mnijenju ovog drugostupanjskog suda, citirani Ugovor o radu direktora predstavlja menadžerski ugovor.

Odredbama članka 4. stavka 3. i 4. Zakona o radu ("Narodne novine", broj 93/14., 127/19. i 98/19.; dalje u tekstu: ZR), koja definira pojam menadžerskog ugovora, propisano je da fizička osoba koja je prema propisu o trgovačkim društvima, kao član uprave ili izvršni direktor ili fizička osoba koja je u drugom svojstvu prema posebnom zakonu, pojedinačno ili samostalno ili zajedno i skupno, ovlaštena voditi poslove poslodavca, može kao radnik u radnom odnosu obavljati određene poslove za poslodavca. kao član uprave, izvršni direktor ili u drugom svojstvu prema posebnom zakonu, pojedinačno i samostalno ili zajedno i skupno, ovlaštena voditi poslove poslodavca, može kao radnik u radnom odnosu obavljati određene poslove za poslodavca. Na osobu iz stavka 3. ovog članka ne primjenjuju se odredbe ovog Zakona o ugovoru o radu na određeno vrijeme, prestanku ugovora o radu, otkaznom roku i otpremnini.

Kod menadžerskog ugovora, a budući da se takav ne temelji na odredbama ZR-a već na odredbama Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine"; broj 35/05., 41/08., 125/11., 78/15. i 29/18.; dalje u tekstu: ZOO) i ZTD-a, ugovorne strane nisu bile ograničene odredbama ZR-a koje propisuju način i pretpostavke za prestanak ugovora o radu: stranke menadžerskog ugovora bile su slobodne ugovoriti i mogućnost te pretpostavke jednostranog raskida ugovora (što su u konkretnom slučaju stranke i učinile).

Kako iz sadržaja predmetnog Ugovora o radu ne proizlazi da je istim ugovoren potencijalni radnopravni status tužitelja nakon prestanka funkcije člana uprave, odnosno potencijalna obveza tuženika da tužitelja po prestanku Ugovora o radu direktora, rasporedi na adekvatno radno mjesto, to isti, prema stavu ovog drugostupanjskog suda, nema karakteristike ugovora o radu, već isključivo menadžerskog ugovora.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-443/2021-2 od 14. srpnja 2021.

7 > Kazneno pravo i kazneni postupak, prekršajno pravo, prekršajni postupak i prekršaji

36

711.49

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENO PRAVO > KAZNENO DJELO > POSEBNI DIO > KAZNENA DJELA PROTIV JAVNOG REDA

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21)

Članak 326. stavak 1.

Iako su mlađi punoljetnici petnaest osoba-migranata prevozili u tovarnom prostoru vozila, bez sjedala, sigurnosnih pojaseva i prikladne ventilacije, takav način prijevoza osoba na iznimno kratkoj relaciji, ne sadrži onaj stupanj nečovječnosti i ponižavanja kako to propisuje odredba članka 326. stavak 2. u svezi sa stavkom 1. KZ/11 jer sjedeći na podu tovarnog prostora vozila, te osobe nisu bile pretjerano stisnute niti nagurane, a veličina i visina tovarnog prostora vozila osiguravala je dovoljnu količinu zraka, pri čemu nisu bili izloženi niti pretjeranoj vrućini ili hladnoći, pa stoga prema njima nije postupano na način da su trpjele iznimnu fizičku ili psihičku patnju.

"Mlađi punoljetnici su petnaest migranata, državljanina E. prevozili u tovarnom prostoru vozila, iako bez sjedala i sigurnosnih pojaseva i prikladne ventilacije, no iz fotodokumentacije zapisnika o očevidu proizlazi da takav način prijevoza osoba, na iznimno kratkoj relaciji ne sadrži onaj stupanj nečovječnosti i ponižavanja kako to propisuje odredba članka 326. stavak 2. u svezi sa stavkom 1. KZ/11. Upravo iz fotodokumentacije obavljenog očevida razvidno je kako su osobe sjedile na podu tovarnog prostora vozila, ali da nisu bile pretjerano stisnute niti nagurane, da veličina i visina tovarnog prostora vozila u kojem su se te osobe prevozile je osiguravala dovoljnu količinu zraka, a osim toga nisu bili izloženi pretjeranoj vrućini ili hladnoći. Dakle, zaključak je i ovog suda kako prema migrantima koje su mlađi punoljetnici prevozili, nije postupano na način da su trpjele iznimnu fizičku ili psihičku patnju. Stoga je pravilno prvostupanjski sud utvrdio da su postupanjima na način kako je opisano u činjeničnom opisu izreke prvostupanjske presude mlađi punoljetnici M. B. i E. B. ostvarili zakonska obilježja kaznenog djela iz članka 326. stavka 1. KZ/11.

Na tako pravilno i utvrđeno činjenično stanje prvostupanjski sud utemeljeno je primijenio kazneni zakon kada je mlađe punoljetnike za to kazneno djelo proglasio krivima, pa ne stoje ni navodi žalbe državnog odvjetnika kojima sadržajno pobija presudu zbog povrede kaznenog zakona."

Županijski sud u Splitu, Kžmp-31/2021-5 od 21. rujna 2021.

37

711.501.31

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > MALOLJETNICI > ODREDBE O IZVRŠENJU SANKCIJA > ODGOJNE MJERE

Zakon o sudovima za mladež

(NN 84/11, 143/12, 148/13, 56/15 i 126/19)

Članak 11.

Članak 15.

Članak 16.

Članak 18. stavak 2.

U okvirima nepovoljne obiteljske situacije u kojoj se, prije izricanja odgojnih mjera, maloljetnik sukobljavao i s majkom i ocem, a obitelj mu ne može pružiti potrebnu potporu, budući da je otac maloljetnika okupiran vlastitom bolešću (PTSP) koju ne liječi, a majka nema kontakata s maloljetnikom jer je nakon razvoda od oca zasnovala novu bračnu zajednicu, nije svrhovito maloljetniku izrečenu odgojnu mjeru upućivanja u odgojni zavod iz članka 16. ZSM-a, zamijeniti odgojnom mjerom pojačane brige i nadzora iz članka 11. ZSM-a, budući da je za provedbu te odgojne mjere, prije svega, potrebna potpora obitelji maloljetnika, koja je u konkretnom slučaju izostala.

"Sagledavajući navedene okolnosti, koje prvostupanjski sud nije uzeo u obzir, ovo vijeće je zaključilo kako se jedino zamjenom odgojne mjere upućivanja u odgojnu ustanovu iz članka 15. ZSM-a, odgojnom mjerom upućivanja u odgojni zavod iz članka 16. ZSM-a, može ostvariti svrha izricanja maloljetničkih sankcija jer će se kroz tu mjeru pružiti zaštita, briga, pomoć i adekvatan nadzor nad ponašanjem maloljetnika, osigurati će mu se opća i stručna naobrazba, na koji način će se utjecati na njegov odgoj, razvijanje njegove cjelokupne ličnosti i jačanje njegove osobne odgovornosti, a sve u cilju suzdržavanja od ponovnog činjavanja kaznenih djela, a što se nikako ne bi moglo ostvariti odgojnom mjerom pojačane brige i nadzora iz članka 11. ZSM-a. Ovo posebice kada se ima u vidu kako se prije izricanja odgojnih mjera maloljetnik K. B. I. sukobljavao i s majkom i ocem, te da mu obitelj ne može pružiti potrebnu potporu, budući da je otac maloljetnika okupiran vlastitom bolešću (PTSP) koju ne liječi, a majka nema kontakata s maloljetnikom jer je nakon razvoda od oca zasnovala novu bračnu zajednicu. Stoga se u okvirima ovakve nepovoljne obiteljske situacije, ozbiljno dovodi u pitanje svrhovitost odgojne mjere pojačane brige i nadzora, za koju je ipak potrebna potpora obitelji maloljetnika, koja je u konkretnom slučaju izostala.

Slijedom toga valjalo je prihvatiti žalbu državnog odvjetnika, preinačiti pobijano rješenje u odluci o odgojnoj mjeri na način kako je to učinjeno u izreci ovog rješenja, s time da je u odnosu na izrečenu posebnu obvezu, pobijano rješenje ostalo neizmijenjeno."

Županijski sud u Splitu, Kžm-12/2021-6 od 9. studenog 2021.

38

712.013

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > OPĆENITO > NEZAKONITI DOKAZI

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 i 126/19)

Članak 10.

Kada je pored kamere za snimanje jasno istaknut natpis kako je prostor pod video nadzorom, nije od odlučne važnosti što je snimkom kamere obuhvaćen prostor koji je i u suvlasništvu okrivljenika jer su u takvoj situaciji okrivljenici morali biti svjesni da se taj prostor snima, a na što su i pristali.

„Naime, pravilno okrivljenici u svojim žalbama navode kako "doseg kamere ne pada na javni prostor", već isključivo obuhvaća privatni prostor. Također je točno da iz rješenja Agencije za zaštitu osobnih podataka od 12. lipnja 2020. proizlazi kako nadzorne kamere N. R. nisu u funkciji.

No, iz spisa proizlazi kako kamera, koju je postavio N.R., prilikom snimanja obuhvaća prostor ispred ulaza u zgradu u S., u H. ulici 15, koji je u suvlasništvu N. R., a i okrivljenih A. K. i D. K., kao i to da je pored kamere za snimanje jasno istaknut natpis kako je prostor pod video nadzorom. Stoga, sadržaj rješenja Agencije za zaštitu osobnih podataka nije od odlučne važnosti jer su okrivljenici u konkretnoj situaciji, s jasno postavljenim natpisom o video nadzoru spornog prostora morali biti svjesni da se taj prostor snima, a na što su očigledno i pristali. Slijedom toga nisu utemeljeni navodi žalbe okrivljenika A. K. i D. K. da se bez njihovog znanja i pristanka "snimao njihov privatni životni prostor", pa se ni u kom slučaju ne može raditi o "tajnom snimanju za koje bi bilo potrebno odobrenje suca istrage.“

Županijski sud u Splitu, KŽ-738/2021-5 od 9. studenog 2021.

39

712.311

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > PRETHODNI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI > BITNE POVREDE ODREĐABA KAZNENOG POSTUPKA > APSOLUTNO BITNE POVREDE

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 i 126/19)

Članak 468. stavak 1. točka 11.

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21)

Članak 57.

Prvostupanjski sud u izreci presude, nakon što je optuženiku izrekao djelomičnu uvjetnu osudu, propustio je odrediti rok provjeravanja za uvjetovani dio kazne pa je uslijed toga izreka prvostupanjske presude nerazumljiva, a na koji način je počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08.

“Ispitujući prvostupanjsku presudu u povodu istaknutih žalbenih navoda, ali i u povodu žalbe optuženih D. B., M. L., D. B. i državnog odvjetnika i po službenoj dužnosti prema članku 476. stavku 1. točki 1. ZKP/08, ovaj drugostupanjski sud je utvrdio kako je prvostupanjski sud doista počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08, a na koju s pravom u svojim žalbama ukazuju optuženi D. B. i M. L.

Tako je ovaj drugostupanjski sud utvrdio kako je izreka prvostupanjske presude nerazumljiva te da presuda nema razloga o odlučnim činjenicama, uslijed čega se ne može ispitati.

Naime, prvostupanjski sud optuženom D. B., nakon što je utvrdio pojedinačne kazne zatvora za svako počinjeno kazneno djelo i osudio ga na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 2 (dva) mjeseca, primjenjujući odredbu članka 57. KZ/11 izrekao mu je djelomičnu uvjetnu osudu, te je odredio kako neuvjetovani dio kazne iznosi 8 (osam) mjeseci, a koja kazna će biti izvršena, dok da uvjetovani dio kazne iznosi 6 (šest) mjeseci i da se na taj dio kazne primjenjuju odredbe članka 58. KZ/11.

Međutim, prvostupanjski sud propustio je odrediti rok provjeravanja za uvjetovani dio kazne od 6 (šest) mjeseci, što izreku prvostupanjske presude čini nerazumljivom.“

Županijski sud u Splitu, Kž-631/2020-6 od 21. rujna 2021.

40

712.311.32

KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK, PREKRŠAJNO PRAVO, PREKRŠAJNI POSTUPAK I PREKRŠAJI > KAZNENO PRAVO I KAZNENI POSTUPAK > KAZNENI POSTUPAK > POSTUPAK PO PRAVNIM LIJEKOVIMA > REDOVITI PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV PRVOSTUPANJSKE PRESUDE > OSNOVE ZBOG KOJIH SE PRESUDA MOŽE POBIJATI > POVREDA KAZNENOG ZAKONA

Zakon o kaznenom postupku

(NN 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - odluka Ustavnog suda broj 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17 i 126/19)

Članak 469. stavak 5.

Kazneni zakon

(NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19 i 84/21)

Članak 57. stavak 2.

Povrijeđen je kazneni zakon na štetu optuženika jer je prvostupanjski sud prekoračio ovlast koju ima po zakonu, kada je optuženika osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i dva mjeseca i odredio da neuvjetovani dio kazne koji se ima izvršiti jest osam mjeseci, a što je više od polovice ukupne izrečene jedinstvene kazne zatvora, budući da neuvjetovani dio kazne zatvora mora iznositi najmanje šest mjeseci, a najviše jednu polovinu izrečene kazne.

„Pobijajući presudu zbog povrede kaznenog zakona iz članka 469. točke 5. ZKP/08 utemeljeno optuženi D. B. i državni odvjetnik navode kako je prvostupanjski sud nakon što je optuženog D. B. osudio na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 2 (dva) mjeseca odredio da neuvjetovani dio kazne koji se ima izvršiti jest 8 (osam) mjeseci, a što je više od polovice ukupne izrečene jedinstvene kazne zatvora. Naime, odredbom članka 57. stavka 2. KZ/11 propisano je kako neuvjetovani dio kazne zatvora mora iznositi najmanje 6 (šest) mjeseci, a najviše jednu polovinu izrečene kazne.

Na ovaj način prvostupanjski sud povrijedio je kazneni zakon u odluci o djelomičnoj uvjetnoj osudi tako što je prekoračio ovlast koju ima po zakonu i to na štetu optuženika, a na koju počinjenu povredu kaznenog zakona ovaj drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti prema članku 476. stavku 1. točki 2. ZKP/08.“

Županijski sud u Splitu, KŽ-631/2020-6 od 21. rujna 2021.

8 > Građansko procesno pravo

41

810.51

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 16. stavak 1. i 2.

Članak 365.

Zahtjev predlagatelja za izvanparničnim utvrđivanje ništetnosti rješenja centra za socijalnu skrb ne predstavlja zahtjev za koji je nadležan izvanparnični sud.

„Iz obrazloženja pobijanog rješenja proizlazi da je dana 9. ožujka 2021. zaprimljen zahtjev predlagatelja za izvanparničnim utvrđivanjem ništetnosti rješenja CZSS P. P., Klasa: UP/I-552-02/20-08/21, Ur. broj: 2167-16-02-01-20-15 od 1. prosinca 2020., kojim je imenovana M. K. J. kao poseban skrbnik podnositelju radi postupka, R1 Ob-358/2019 Općinskog suda u Pazinu, Stalne službe u Poreču-Parenzo. Sud da je stava da nije u sudskoj nadležnosti da se utvrđuje ništetnost citiranog rješenja CZSS P. P., Klasa: UP/I-552-02/20-08/21, Ur. broj: 2167-16-02-01-20-15 od 1. prosinca 2020. Temeljem odredbe članka 16. stavak 1. ZPP sud da u tijeku postupka pazi po službenoj dužnosti je li predmet ulazi u sudsku nadležnost, te ako utvrdi da sud nije nadležan za rješenje tog predmeta, tužbu da će odbaciti sukladno članku 16. stavak 2. ZPP. Iz navedenog razloga, kako zahtjev predlagatelja ne predstavlja zahtjev za koji je nadležan sud, već eventualno Centar za socijalnu skrb odnosno nadležno Ministarstvo, to da je riješeno kao u izreci rješenja.

Ispitujući pobijano rješenje u granicama žalbenih navoda a pazeći i pri tome-dodatno po službenoj dužnosti na pravilnu primjenu materijalnog prava i bitne povrede odredaba parničnog postupka (članak 365. ZPP) ocjena je ovog suda da je prvostupanjski sud odlučujući o zahtjevu predlagatelja donio pravilnu odluku.

U konkretnom slučaju predlagatelj traže utvrđenje ništetnim rješenje CZSS P. P., Klasa: UP/I-552-02/20-08/21, urudžbenog broj: 2167-16-02-01-20-15 od 01. prosinca 2020.,

kojim je imenovana M. K. J. kao poseban skrbnik podnositelju radi postupka R1 Ob-358/2019 Općinskog suda u Pazinu, Stalna služba u Poreču-Parenzo, što nije predmetom sudske nadležnosti, kao što nije predmetom nadležnosti niti obim skrbničkih prava u odnosu na istu.“

Županijski sud u Splitu, Gž-953/2021-4 od 9. lipnja 2021.

42

810.511.21

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > SUDOVI > NADLEŽNOST SUDOVA > APSOLUTNA NADLEŽNOST > NADLEŽNOST U SPOROVIMA S MEĐUNARODNIM ELEMENTOM (MEĐUNARODNA NADLEŽNOST) > IZRIČITE ODREDBE O MEĐUNARODNOJ NADLEŽNOSTI

*Obiteljski zakon
(NN 103/15 i 98/19)*

Članak 551.

*Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemlja u određenim odnosima
(NN 53/91 i 88/01)*

Članak 59. stavak 2.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 16. stavak 3.

Nadležnost suda RH za odlučivanje o imovini bračnih drugova koja se nalazi u inozemstvu ovisi o pristanku tuženika, pa ako pristanka tuženika nema pravilno se sud u RH oglosio nenadležnim, odbacio tužbu i ukinuo sve provedene radnje.

„Prvostupanjskim rješenjem Općinski sud u Rijeci, Stalna služba u Malom Lošinj u proglašava se apsolutno nenadležnim za suđenje u dijelu ovog parničnog postupka koji se odnosi na tužbeni zahtjev tužiteljice B. L. postavljen na isplatu ½ prodajne cijene namještaja i opreme stana u F., te se u tom dijelu ukidaju sve provedene radnje u postupku i u tom dijelu se tužba tužiteljice odbacuje.“

Predmet spora i u ovom žalbenom stadiju postupka su tužiteljčini zahtjevi na utvrđenje postojanja duga sada pokojnoga J. L., pravnog prednika tuženika, prema tužiteljici, po osnovi korištenja njezina suvlasničkog dijela stana u N., u gradu F., na utvrđenje postojanja duga po osnovi zakupnine tužiteljčina dijela poslovnog prostora u O. i na utvrđenje postojanja duga po osnovi zakupnine inventara, sve kao bračne stečevine, kao i zahtjevi za isplatu predmetnih iznosa s pripadajućim zateznim kamatama.

Člankom 59. stavak 2. Zakona o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemlja u određenim odnosima (Narodne novine broj 53/91, 88/01) propisano je da, ako se veći dio imovine bračnih drugova nalazi u Republici Hrvatskoj, a drugi dio u inozemstvu, sud

Republike Hrvatske može odlučivati o imovini koja se nalazi u inozemstvu samo u sporu u kojem se odlučuje i o imovini u Republici Hrvatskoj, i to samo ako tuženik pristaje da sudi sud Republike Hrvatske.

Člankom 16. stavak 3. ZPP propisano je da kada sud u tijeku postupka, do pravomoćnosti odluke, utvrdi da za rješavanje spora nije nadležan sud u Republici Hrvatskoj, po službenoj dužnosti proglasit će se nenadležnim ukinut će provedene radnje u postupku i odbaciti tužbu, osim u slučajevima u kojima nadležnost suda u Republici Hrvatskoj ovisi o pristanku tuženika, a tuženik je dao svoj pristanak.

Prema utvrđenjima prvostupanjskoga suda raniji tuženik, sada pokojni J. L., kao i tuženici u ovom stadiju postupka, nisu dali pristanak da sud Republike Hrvatske može odlučivati o imovini koja se nalazi u inozemstvu, odnosno osporili su nadležnost suda Republike Hrvatske za odlučivanje o tom dijelu zahtjeva.

U takvom stanju stvari, i prema shvaćanju ovog suda, nadležnost suda u Republici Hrvatskoj za odlučivati o imovini bračnih drugova koja se nalazi u inozemstvu ovisi o pristanku tuženika koji nisu dali svoj pristanak te je pravilno prvostupanjski sud pobijanim rješenjem oglasio se apsolutno nenadležnim za suđenje o dijelu zahtjeva na isplatu cijene namještaja i opreme stana u F., u tom dijelu ukinuo sve provedene radnje u postupku i djelomice odbacio tužbu.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-201/2020-2 od 9. travnja 2021.

43

810.723

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > ZASTUPNICI STRANAKA > ZAKONSKI ZASTUPNICI > PRIVREMENI ZASTUPNIK

*Zakon o parničnom postupku
(NN 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13 i 70/19)*

Članak 84. stavak 5.
Članak 109.

Ako tužitelj u ostavljenom roku ne podmiri trošak za objavu postavljanja privremenog zastupnika tuženiku, sud je dužan prije donošenja rješenja o odbacivanju tužbe u smislu odredbe članka 109. ZPP-a, tužitelja upozoriti na zakonske posljedice neudovoljenja nalogu suda.

„Prvostupanjskim rješenjem tužba u ovoj pravnoj stvari je odbačena.

S obzirom da se poziv na ročište i tužba nisu mogli dostaviti tuženiku prvostupanjski sud je na prijedlog tužiteljice donio rješenje broj P Ob-49/2020-6 od 27. listopada 2020. kojim je tuženiku postavio privremenog zastupnika te je pozvao tužiteljicu da na ime troškova objave oglasa u "Narodnim novinama" uplati predujam u iznosu od 450,00 kuna u roku od 15 dana.

Međutim, donoseći pobijano rješenje prvostupanjski sud je pogrešno primijenio odredbu članka 282. stavka 1. ZPP-a jer se ona ne odnosi na odbacivanje tužbe zbog neudovoljenja nalogu suda radi uplate troškova predujma radi objave oglasa o postavljanju

privremenog zastupnika tuženiku koje je naloženo tužiteljici pravomoćnim rješenjem prvostupanjskog suda jer je ono potvrđeno rješenjem drugostupanjskog suda.

Pored toga, iz rješenja kojim je tužiteljici naloženo uplatiti trošak za objavu oglasa o postavljanju privremenog zastupnika tuženiku ne proizlazi da bi tužiteljica bila upozorena na zakonske posljedice neudovoljenja nalogu suda, odnosno na odbacivanje tužbe ili da će se tužba smatrati povučenom u smislu odredbe članka 109. ZPP-a u slučaju da u određenom roku ne uplati naknadu za troškove objave oglasa o postavljanju privremenog zastupnika tuženiku.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-525/2021-2 od 5. studenog 2021.

44

810.723

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > ZASTUPNICI STRANAKA > ZAKONSKI ZASTUPNICI > PRIVREMENI ZASTUPNIK

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 80. stavak 1.

Članka 82.

Članak 84.

Članak 185.

Obiteljski zakon

(NN 103/15, 98/19 i 47/20)

Članak 240. stavak 1. točka 8. i stavak 6.

U situaciji kada je ovršenik maloljetna osoba koja nema zakonskog zastupnika, tada istom sukladno odredbi članka 84. ZPP-a, treba imenovati privremenog zastupnika, a ne posebnog skrbnika sukladno odredbi članka 240. stavka 6. Obiteljskog zakona.

„Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem ovršenicama mlt. M. i mlt. M. Č. imenovao posebnog skrbnika u osobi M. T. iz CZSS u Z. radi zaštite njihovih prava i interesa u ovome postupku do njihove punoljetnosti, zasnivajući rješenje na odredbama članka 240. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, broj 103/15, 98/19 i 47/20, dalje u tekstu: ObZ), obrazlažući da je ovršenica A. T. B. prestala biti zakonska zastupnica mlt. ovršenika trenutkom njihovog posvojenja.

S pravom žaliteljica upozorava da, u okolnostima konkretne procesne situacije ovršnog postupka, nije bilo mjesta donošenju pobijanog rješenja o imenovanju posebnog skrbnika mlt. ovršenicama primjenom odredaba članka 240. ObZ-a koje propisuju posebno skrbništvo za dijete.

U ovome slučaju, radi se o ovršnom postupku u kojem se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ZPP-a, sukladno odredbama članka 19. stavka 1. OZ-a, jer su upravo odredbe ZPP-a utvrđene kao supsidijarni izvor općeg ovršnog procesnog prava.

Posvojenjem mlt. ovršenika M. i M. Č., kako je to pravilno smatrao i prvostupanjski sud, prestala su sva međusobna prava i dužnosti između posvojenika i njihovih krvnih srodnika, u ovome slučaju mlt. ovršenika i njihove majke (dotadašnje zakonske zastupnice) A. T. B.. Istodobno, njihovim posvojenjem između posvojitelja i njihovih srodnika s jedne strane, te mlt. ovršenika kao posvojenika s druge strane, nastao je neraskidiv odnos srodstva i sva prava i dužnosti koje iz toga proizlaze (članak 197. ObZ-a).

Dakle, posvojenjem mlt. ovršenika njihovi posvojitelji postali su temeljem Zakona njihovi zakonski zastupnici.

U smislu odredaba članka 80. stavka 1. ZPP-a, stranku koja nema parničnu sposobnost zastupa njezin zakonski zastupnik, a temeljem odredaba članka 82. istog Zakona, sud u tijeku cijelog postupka po službenoj dužnosti pazi, između ostalog, zastupa li parnično nesposobnu stranku njezin zakonski zastupnik i ima li zakonski zastupnik posebno ovlaštenje kada je ono potrebno (mlt. koji nije stekao potpunu poslovnu sposobnost parnično je sposoban u granicama u kojima mu se priznaje poslovna sposobnost).

Kada sud utvrdi da stranka nema zakonskog zastupnika ili da zakonski zastupnik nema potrebno ovlaštenje kada je ono potrebno, zatražit će da nadležni centar za socijalnu skrb postavi skrbnika parnično nesposobnoj stranci, odnosno pozvat će zakonskog zastupnika da priloži posebno ovlaštenje ili će poduzeti druge mjere koje su potrebne da bi parnično nesposobna stranka bila pravilno zastupana, kako to nalažu odredbe članka 83. ZPP-a.

U tome smislu, valja ukazati na odredbe članka 240. stavka 6. ObZ-a u svezi s odredbama stavka 1. točke 8. toga članka, koji predstavlja pravnu osnovu za imenovanje posebnog skrbnika djetetu od centra za socijalnu skrb izvan centra za posebno skrbništvo, kada je to propisano zakonskim odredbama ili kada je to potrebno radi zaštite prava i interesa djeteta.

U okolnostima kada CZSS N., od kojeg je prvostupanjski sud zahtijevao da mlt. ovršenicama postavi posebnog skrbnika, to nije učinio niti je, kako se može razumjeti iz sadržaja spisa predmeta, omogućio njihovim zakonskim zastupnicima (posvojiteljima) da posredstvom C. ili na drugi odgovarajući način osiguraju zastupanje ovršenika i zaštitu njihovih prava i interesa u ovome postupku, prvostupanjski sud je bio dužan primijeniti naprijed citirane mjerodavne zakonske odredbe, odnosno, odredbe članka 84. ZPP-a i mlt. ovršenicama postaviti privremenog zastupnika koji bi u ovome postupku imao sva prava i dužnosti zakonskog zastupnika sve dok se pred sudom ne pojavi zakonski zastupnik mlt. ovršenika, odnosno, dok CZSS ne obavijesti sud da je mlt. ovršenicama postavio skrbnika (članak 185. ZPP-a).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr Ob-29/2021-2 od 19. travnja 2021.

45

810.735

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > ZASTUPNICI STRANAKA > PUNOMOĆNICI > PRESTANAK PUNOMOĆI

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08 i 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 111. stavak 1. i 3.

Članak 358. stavak 1. i 3.

Članak 367. stavak 1.

Budući da žaliteljica uz žalbu nije dostavila punomoć kojom bi ju ovrhovoditelji nasljednici ovlastili na poduzimanje te radnje, a rok iz odredbe članka 101. stavka 3. ZPP-a je protekao, pravilnom primjenom citiranih odredbi ZPP-a, zaključiti je da je žalba nedopuštena.

„Budući da je ovrhovoditelj V. T. umro, u ovoj pravnoj stvari došlo je do prekida postupka po sili zakona, pa je prvostupanjski sud rješenjem utvrdio da je nastupio prekid postupka, te odlučio nastaviti postupak kad ga preuzmu nasljednici ili kad ih sud pozove na preuzimanje.

Iz stanja spisa proizlazi da je ovrhovoditelj opunomoćio odvjetnicu L. S. K. na zastupanje u ovom postupku, te da je imenovana odvjetnica podnijela 27. svibnja 2021. žalbu protiv rješenja o prekidu postupka.

Sukladno odredbi članka 101. stavka 1. ZPP-a, smrću fizičke osobe, odnosno prestankom pravne osobe prestaje i punomoć koju je ona izdala. Iznimno, punomoćnik je dužan još mjesec dana obavljati radnje u postupku ako je potrebno da od stranke otkloni štetu (članak 101. stavak 3. ZPP-a).

Odredbom članka 358. stavka 1. ZPP-a, propisano je kako će nepravodobnu, nepotpunu ili nedopuštenu žalbu rješenjem odbaciti sudac pojedinac, odnosno predsjednik vijeća prvostupanjskog suda bez održavanja rasprave. Žalba je nedopuštena, između ostaloga, ako osoba koja je žalbu podnijela nije ovlaštena za podnošenje žalbe (članak 358. stavak 3. ZPP-a). Prema odredbi članka 367. stavka 1. ZPP-a, nepravodobnu, nepotpunu ili nedopuštenu žalbu ovlašten je odbaciti i drugostupanjski sud rješenjem.

U konkretnom je slučaju nesporno da je ovrhovoditelj umro . . . , a da je imenovana odvjetnica izjavila žalbu 27. svibnja 2021. Budući da žaliteljica uz žalbu nije dostavila punomoć kojom bi ju ovrhovoditelji nasljednici ovlastili na poduzimanje te radnje, a rok iz odredbe članka 101. stavka 3. ZPP-a je protekao, pravilnom primjenom citiranih odredbi ZPP-a, zaključiti je da je žalba nedopuštena.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-482/2021-2 od 13. listopada 2021.

46

810.833

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > PARNIČNE RADNJE SUDA > DOSTAVLJANJE

Uredba broj 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007.

Dostava poziva u ostavinskom postupku nije izvršena u skladu s Uredbom broj 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenog 2007. ako je dostava izvršena putem pošte.

„Održava se na snazi rješenje o nasljeđivanju povjerenika ovog suda javnog bilježnika N. M. poslovni broj O-1568/18 UPP/OS-143/18-21 od 17. siječnja 2019. godine u cijelosti.“

2. Protiv tog rješenja žali se D. P. iz Republike Italije kao zakonski nasljednik pok. I. M. i sada pok. A. K., pobijajući prvostupanjsko rješenje u cijelosti zbog svih žalbenih razloga iz članka 353. stavka 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19; dalje u tekstu: ZPP) koji se primjenjuje po odredbi članka 175. stavka 2. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19; dalje u tekstu: ZN), s prijedlogom da se pobijano rješenje preinači u skladu sa navodima žalbe, a podredno da se isto ukine i premet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno postupanje.

7. Uz to, s pravom žalitelj tvrdi kako mu dostava poziva u ostavinskom postupku nije izvršena u skladu s Uredbom broj 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi u državama članicama sudskih i izvansudskih pismena u građanskim i trgovačkim stvarima po kojoj sud kao otpremno mjesto, dostavlja pismeno sudu ili tijelu kao prijemnom mjestu koje je odgovorno za uručenje, jer iz spisa proizlazi da je žalitelju dostava vršena putem pošte.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-701/2020-2 od 3. kolovoza 2021.

47

810.833.26

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNE RADNJE > PARNIČNE RADNJE SUDA > DOSTAVLJANJE > NAČIN DOSTAVLJANJA > ELEKTRONIČKIM PUTEM

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 133. stavak 1. i 5.

Članak 354. stavak 2. točka 6.

Nije ostvaren žalbeni razlog bitne povrede postupka iz članka 354. stavak 2. točka 6. ZPP-a kada je punomoćniku tužitelja poziv za pripremno ročište dostavljen sukladno općem propisu o dostavi iz članka 133. stavak 1. ZPP-a, a ne u elektronskom obliku prema odredbi stavka 5. istog članka, jer je punomoćnik tužiteljice bio upoznat s danom i mjestom održavanja pripremnog ročišta, pa unatoč navedenom nedostatku u proceduri dostave, takvo postupanje pri dostavi nema značenje ni posljedicu onemogućavanja stranci da raspravlja pred sudom.

„Prvostupanjskim rješenjem utvrđeno je da je tužba povučena.

Pobijano rješenje prvostupanjski je sud donio uz obrazloženje da uredno pozvana tužiteljica neopravdano nije pristupila na pripremno ročište od 18. veljače 2021. slijedom čega da su nastupile pravne posljedice iz odredbe članka 291. stavak 4. ZPP.

Iako punomoćnici tužiteljice dostava poziva za pripremno ročište nije izvršena sukladno odredbi članka 133. stavak 5. ZPP već sukladno odredbi članka 133. stavak 1. ZPP, to ne dovodi do nevaljanosti predmetne dostave. Ovo stoga jer je punomoćnica tužiteljice zaprimila poziv za pripremno ročište što ista ni u žalbi ne osporava već osporava način

dostave, pa je i navedenim načinom dostave postignuta svrha instituta dostave kako je to naprijed navedeno.

Punomoćnica tužiteljice, kao stručni punomoćnik, mogla je razlučiti koje su predvidive pravne posljedice nedolaska na pripremno ročište za koje je poziv zaprimila putem pružatelja poštanskih usluga te nije navela ništa da bi ju spriječilo da pristupi na to ročište izuzev što je olako držala da zbog načina dostave neće nastupiti pravne posljedice iz odredbe članka 291. stavak 4. ZPP.

Kako se u žalbi ne osporava da je zaprimljen poziv za pripremno ročište već se osporava način dostave, to proizlazi da je punomoćnica tužiteljice bila upoznata s danom i mjestom održavanja pripremnog ročišta, pa unatoč navedenom nedostatku u proceduri dostave, takvo postupanje pri dostavi nema značenje ni posljedicu onemogućavanja stranci da raspravlja pred sudom.

Iako ovaj drugostupanjski sud ne podržava nepoštivanje proceduralnih pravila naprotiv, smatra da je izuzetno važno da se ista poštuju i primjenjuju onako kako glase ali u primjeni tih pravila a osobito u okolnostima konkretnog slučaja, smatra da nema mjesta pretjeranom formalizmu. Pritom, načelno nema mjesta ni pretjeranoj fleksibilnosti u primjeni procesnih pravila koja bi eventualno rezultirala potpunim uklanjanjem propisanih procesnih pravila ali to se u konkretnom slučaju nije ni dogodilo, jer je prvostupanjski sud postupio sukladno općem pravilu o dostavi iz odredbe članka 133. stavak 1. ZPP.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-362/2021-2 od 11. svibnja 2021.

48

810.92

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > KOJI SE PARNIČNI TROŠKOVI NAKNAĐUJU

Zakon o sudovima

(NN 28/13, 148/13, 33/15, 82/15 i 82/16)

Članak 11. stavak 4.

Smisao odredbe članka 11. stavka 4. Zakona o sudovima jest u tome da odvjetnik nema pravo na naknadu troška putovanja u iznosu većem od iznosa karte u javnom prijevozu, a ne u tome da bi isti bio dužan putovati javnim prijevozom.

„Člankom 11. stavkom 4. Zakona o sudovima („Narodne novine“, broj 28/13, 148/13, 33/15, 82/15 i 82/16, dalje u tekstu: ZS) propisano je da u slučaju kada je predmet ustupljen drugom stvarno nadležnom sudu, odvjetnici imaju pravo na naknadu troškova javnog prijevoza i pravo na naknadu troška za izbivanje iz pisarnice za vrijeme putovanja sukladno Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ako putovanje do drugog suda i natrag do mjesta ureda traje duže od tri sata.

Slijedom navedenog, kako je punomoćnik tužitelja prisustvovao ročištima, to isti ima pravo na naknadu troška putovanja propisanog člankom 11. stavkom 4. ZS-a, pri čemu tužitelj

ima pravo na naknadu troška čak i ako njegov odvjetnik na navedena ročišta nije putovao javnim prijevozom, nego primjerice privatnim vozilom.

Navedena odredba ne ograničava odvjetnika u izboru kojim prijevoznim sredstvom će putovati u mjesto suda pred kojim se vodi postupak, već samo propisuje da isti ima pravo na naknadu troška putovanja u iznosu onog troška kojeg bi imao da je putovao javnim prijevozom, dakle smisao navedene odredbe jest u tome da odvjetnik nema pravo na naknadu troška putovanja u iznosu većem od iznosa karte u javnom prijevozu, a ne u tome da bi isti bio dužan putovati javnim prijevozom.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-161/2021-2 od 20. srpnja 2021.

49

810.95

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08 i 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 157.

Okolnost što zahtjevu tužitelja nije udovoljeno prije pokretanja sudskog postupka za traženjem sudske zaštite u odnosu na predmetni zahtjev radi utvrđenja bračne stečevine, ne znači da je tuženik samim tim dao povoda za tužbu tužitelja, pa tužitelju ne pripada pravo na naknadu troškova postupka u smislu odredbe članka 157. ZPP-a.

„Iz spisa predmeta proizlaze slijedeća utvrđenja:

- kako je kod prvostupanjskog suda dana 12. lipnja 2018. zaprimljena predmetna tužba i da je tužiteljica 12. lipnja 2019., prije tuženikova upuštanja u raspravljanje, preinačila tužbu zahtijevajući utvrđenje kako bračnu stečevinu stranaka, svake stranke za po 1/2 dijela, čine nekretnine označene kao kč. br. 1650/5, 1650/1 i 1650/2 sve k.o. S. te radi trpljenja upisa prava suvlasništva za 1/2 dijela na njezino ime,

- kako je tuženik u odgovoru na tužbu priznao tužbeni zahtjev u cijelosti ističući i zahtjev za naknadom parničnog troška u iznosu od 8.750,00 kn, jer da nije dao povoda tužbi,

- kako je prvostupanjski sud donio presudu na temelju priznanja dana 8. studenoga 2019., kojom je u cijelosti prihvatio tužiteljčin tužbeni zahtjev,

- kako je tužiteljica nakon donošenja presude na temelju priznanja, koja je donesena i otpremljena punomoćnicima stranaka bez objave na ročištu, postavila zahtjev za naknadom parničnog troška u ukupnom iznosu od 228.750,00 kn te je priložila izliste SMS komunikacije tužiteljice i tuženika u prilog tvrdnjama kako joj je tuženik osporio pravo na udio u bračnoj stečevini,

- kako je iz dostavljene privatne prepiske (e-mailova i SMS poruka) razvidno da je komunikacija među strankama neprimjerena te je narušena njihova roditeljska suradnja, kako se međusobno optužuju za iznošenje neistina i manipulaciju pa tako prvenstveno spominju nebrigu o djeci, neplaćanje uzdržavanja, susrete i druženja s djecom i sl.,

- kako navedena privatna prepiska ne upućuje i na zaključak da bi tuženik tužiteljici osporio pravo na udio u bračnoj stečevini, jer ne prethodi razgovor o bračnoj stečevini, već o osobnom odnosu partnera, a što potvrđuje i navod tuženika iz odgovora na tužbu, koji navod tužiteljica nije osporila, da je i tužiteljica u suposjedu predmetnih nekretnina koje povremeno i koristi.

Imajući u vidu navedena utvrđenja prvostupanjski sud je zaključio kako su ispunjene kumulativne pretpostavke prema kojima je tuženik priznao tužbeni zahtjev prije no što se upustio u raspravljanje i kako nije utvrđeno da bi tuženik dao povoda tužbi te je, temeljem odredaba članka 157. ZPP-a, obvezao tužiteljicu naknaditi parnični trošak tuženiku.

Člankom 157. ZPP-a propisano je:

"Ako tuženik nije dao povod za tužbu i ako je u odgovoru na tužbu odnosno na pripremnom ročištu, a ako se ne održava pripremno ročište – onda na glavnoj raspravi, prije nego što se upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, priznao tužbeni zahtjev, tužitelj će nadoknaditi tuženiku parnične troškove."

Pravilno je prvostupanjski sud smatrao kako je tuženik priznao tužbeni zahtjev prije no što se upustio u raspravljanje o glavnoj stvari i kako nije utvrđeno da bi tuženik dao povoda tužbi jer takav zaključak proizlazi iz spisa predmeta, a žaliteljica nije dovela u sumnju pravilnost utvrđenja prvostupanjskog suda. Naime, tuženiku je predmetna tužba dostavljena 16. rujna 2019. (list 28 spisa), a tuženik je u odgovoru na tužbu od 17. listopada 2019. priznao tužbeni zahtjev pa nisu utemeljeni žalbeni navodi o tomu da bi tuženik propustio priznati tužbeni zahtjev u (duljem) razdoblju nakon podnošenja predmetne tužbe pa do dostave tužbe na odgovor. Osim toga, tužiteljica nije dokazala niti svoje navode da bi joj tuženik "dao do znanja" kako joj ne bi pripao suvlasnički dio u bračnoj stečevini, a iz priložene dokumentacije prvostupanjski sud je zaključio kako privatna prepiska stranaka ne upućuje na zaključak da bi tuženik tužiteljici osporio pravo na udio u bračnoj stečevini. Svi drugi žalbeni navodi koji se odnose na vođenje drugih sudskih postupaka i na možebitne ovrhe na nekretninama koje su predmet spora u ovom postupku nisu odlučni u pogledu spomenutih utvrđenja i zaključaka prvostupanjskog suda. Žaliteljica se u razmjerno opsežnoj žalbi poziva i na stavove zauzete u sudskoj praksi u primjeni citirane odredbe ZPP-a o troškovima postupka, međutim gubi iz vida kako je predmetna odluka donijeta s obzirom na utvrđene odlučne činjenice u ovom konkretnom sudskom postupku.

U takvom stanju stvari, polazeći od svih utvrđenja koja proizlaze iz priloženih dokaza, nije moguće izvesti drukčiji zaključak osim zaključka kako je prvostupanjski sud pravilno obvezao tužiteljicu naknaditi parnični trošak tuženiku. Visina troška postupka utvrđena je u skladu s odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ("Narodne novine", broj 142/15, 103/14, 144/14 i 107/15).“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-358/2020-2 od 14. srpnja 2021.

50

810.95

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > OSTALA PRAVILA O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19)

Članak 158. stavak 2.

*Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o potrošačkom kreditiranju
(NN 102/15)*

*Zakon o potrošačkom kreditiranju
(NN 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 9/15,78/15, 102/15 i 52/16)*

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, cijeneći sadržaj tužbenog zahtjeva tužiteljice, sadržaj podneska tužiteljice o povlačenju tužbe, kao i sadržaj očitovanja tužene na obavijest o povlačenju tužbe, proizlazi, da je u ovoj pravnoj stvari tužiteljica povukla tužbu, nakon što je s tuženom sklopila Aneks ugovora o kreditu kao dodatak temeljnom Ugovoru o kreditu, a na koji način je tužena udovoljila tužbenom zahtjevu tužiteljice.

„To stoga, što iz stanja predmeta spisa proizlazi, da je u ovoj pravnoj stvari tužiteljica podnijela tužbu protiv tužene radi utvrđenja ništetnosti odredbe članka 1. Ugovora o kreditu broj 3209275313 od 22. svibnja 2007., zaključenim između tužiteljice i tužene, u dijelu koji se odnosi na valutnu klauzulu izraženu u švicarskim francima, uz nalog tuženoj da isplati tužiteljici iznos od 449.797,87 kuna s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama i radi utvrđenja ništetnosti odredbe članka 2. toga Ugovora o kreditu, kojim je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, uz nalog tuženoj da isplati tužiteljici iznos od 139.206,04 kune s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama (tužba – listovi od 1 do 7 spisa).

Nadalje, nakon što je tužena dostavila odgovor na tužbu tužiteljice (listovi od 28 do 111 spisa), podneskom od dana 20. srpnja 2016. (listovi 113 i 114 spisa) tužiteljica je navela da je tužena, sklapanjem Aneksa ugovora o kreditu s tužiteljicom, u cijelosti ispunila svoju obvezu prema tužiteljici, odnosno da je udovoljila tužbenom zahtjevu tužiteljice, pa tužiteljica da povlači tužbu u ovoj pravnoj stvari, zahtijevajući da joj tužena isplati troškove postupka.

Podneskom od 6. rujna 2016. (listovi od 120 do 124 spisa), tužena je navela da pristaje na povlačenje tužbe, ali smatrajući da nije udovoljeno tužbenom zahtjevu tužiteljice, jer da tužena sklapanjem Aneksa ugovora o kreditu sa tužiteljicom nije u cijelosti ispunila svoju obvezu prema tužiteljici, odnosno udovoljila tužbenom zahtjevu tužiteljice, zahtijevajući da joj tužiteljica naknadi troškove postupka.

Dakle, u konkretnom slučaju, nakon podnošenja tužbe, stupio je na snagu Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 102/15), kojim je korisnicima kredita u švicarskim francima omogućena konverzija kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u Euro, na način i u rokovima propisanim navedenim Zakonom, a koju mogućnost je tužiteljica iskoristila i s tuženom sklopila Aneks ugovora o kreditu, kao dodatak temeljnom Ugovoru o kreditu, nakon čega je tužiteljica povukla tužbu u ovoj pravnoj stvari.

Na sastanku Vrhovnog suda Republike Hrvatske sa predsjednicima građanskih odjela županijskih sudova, održanom 2. lipnja 2017., zauzet je zaključak glede troškova postupka u parnicama tužitelja protiv kreditnih institucija, nastalih u svezi s ugovorom o kreditu, u kojima je tužba povučena, a imajući u vidu Zakon o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“, broj 75/09, 112/12, 143/13, 147/13, 9/15,78/15, 102/15 i 52/16) i Zakon o kreditnim institucijama („Narodne novine“, broj 159/13, 19/15 i 102/15), na način, da u parnicama radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kreditu i isplate protiv kreditnih institucija kao tuženika u kojima je tužba povučena, kod odlučivanja o troškovima postupka treba cijeliti sadržaj tužbenog zahtjeva, podneska tužitelja o povlačenju tužbe i sadržaj očitovanja tuženika na

obavijest o povlačenju tužbe, kao i priložene dokaze stranaka na okolnost je li tužba povučena odmah nakon što je tuženik udovoljio tužbenom zahtjevu.

Imajući u vidu sve naprijed naveden, cijeneći sadržaj tužbenog zahtjeva tužiteljice, sadržaj podneska tužiteljice o povlačenju tužbe, kao i sadržaj očitovanja tužene na obavijest o povlačenju tužbe, proizlazi, da je u ovoj pravnoj stvari tužiteljica povukla tužbu, nakon što je s tuženom sklopila Aneks ugovora o kreditu kao dodatak temeljnom Ugovoru o kreditu, a na koji način je tužena udovoljila tužbenom zahtjevu tužiteljice.

Odredbom članka 158. stavkom 1. ZPP-a propisano je, da tužitelj koji povuče tužbu ili se odrekne tužbenog zahtjeva dužan je tuženiku naknaditi troškove postupka, a stavkom 2. toga članka propisano je, iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je tužitelj povukao tužbu ili se odrekao tužbenog zahtjeva nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja ili zbog drugih razloga koji se mogu pripisati tuženiku, troškove postupka dužan je tužitelju naknaditi tuženi.

Kako je u ovoj pravnoj stvari tužiteljica tužbu povukla nakon što je tužena udovoljila njezinom tužbenom zahtjevu, to je, pravilnom primjenom odredbe članka 158. stavka 2. ZPP-a, tužena dužna naknaditi tužiteljici troškove postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1509/2021-2 od 20. listopada 2021.

51

810.98

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > ODLUČIVANJE O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11 - službeni pročišćeni tekst, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 155. stavak 2.

Članak 164. stavak 1. i 2.

Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika

(NN 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15)

Tbr.7. točka 8.

Kada tužitelju tijekom cijelog prvostupanjskog postupka pripada pravo na jednokratnu nagradu za zastupanje po punomoćniku u osobi odvjetnika, tužitelj nije dužan u svom zahtjevu za naknadu troškova postupka precizirati za koje pojedine radnje u postupku zahtijeva naknadu.

„Prvostupanjski sud donio je odluku o troškovima postupka na temelju odredbe članka 158. stavka 1. ZPP-a, priznajući mu trošak javnobilježničke nagrade u iznosu od 75,00 kuna (točka II. izreke), dok je za više traženi trošak tužiteljev zahtjev odbio (toč. III. izreke), obrazlažući da tužitelj nije specificirao svoj zahtjev u tom dijelu, pa da zbog toga njegov zahtjev nije određen (članak 164. stavak 1. i 2. ZPP-a).

Iz spisa u bitnom proizlazi:

- da je tužitelj ovaj postupak pokrenuo kao ovršni, predajući prijedlog za ovrhu javnom bilježniku 25. studenog 2019. te da je javni bilježnik istog dana donio rješenje o ovrsi,
- da je tuženica (tada ovršenica) izjavila prigovor protiv tog rješenja o ovrsi, zbog čega je platni nalog sadržan u rješenju o ovrsi stavljen izvan snage i postupak nastavljen kao parnični,

- da je tuženica prigovoru priložila potvrdu iz koje proizlazi da je 28. studenog 2019. (nakon donošenja rješenja o ovrsi), podmirila predmetnu tražbinu, te

- da je tužitelj 21. svibnja 2020. prvostupanjskom sudu predao podnesak kojim je povukao tužbu i postavio zahtjev da se naloži tuženici "naknaditi prouzročeni parnični trošak zajedno s pripadajućim zateznim kamatama tekućim od dana presuđenja pa do naplate, sve u roku od 8 dana".

Prema odredbi članka 158. stavka 1. ZPP-a, tužitelj koji povuče tužbu ili se odrekne tužbenog zahtjeva dužan je tuženiku naknaditi troškove postupka. Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je tužitelj povukao tužbu ili se odrekao tužbenog zahtjeva odmah nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja ili zbog drugih razloga koji se mogu pripisati tuženiku, troškove postupka dužan je tužitelju naknaditi tuženik (članak 158. stavak 2. ZPP-a).

O naknadi troškova odlučuje sud na određen zahtjev stranke, bez raspravljanja. Stranka je dužna u zahtjevu određeno navesti troškove za koje traži naknadu (članak 164. stavak 1. i 2. ZPP-a).

Ako je propisana tarifa za nagrade odvjetnika ili za druge troškove, odmjerit će se takvi troškovi prema toj tarifi (članak 155. stavak 2. ZPP-a). Sukladno Tbr 7. toč. 8. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“, broj 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15, dalje: Tarifa), za zastupanje u parničnom postupku u kojem je vrijednost predmeta spora manja od 1.000,00 kn, odvjetniku pripada jednokratna nagrada za cijeli prvostupanjski postupak u visini od 50 bodova.

S obzirom da se u konkretnom slučaju radi o predmetu u kojem je vrijednost predmeta spora 131,08 kuna, ovaj sud smatra da je tužitelj, isticanjem zahtjeva za naknadu troškova postupka, svoj zahtjev postavio dovoljno određeno. Naime, budući da je nagrada od 50 bodova predviđena kao jednokratna za cijeli prvostupanjski postupak, punomoćnik tužitelja u svom zahtjevu nije trebao "precizirati" za koje pojedine radnje traži tu nagradu.

Dakle, budući da za cijeli prvostupanjski postupak tužitelju pripada nagrada od 50 bodova, a kako prema Tbr. 42. Tarife na sve obavljene radnje odvjetnik ima pravo obračunati i pripadajući porez na dodanu vrijednost, to je nagradu iz Tbr. 7. toč. 8. Tarife trebalo uvećati za 25%, a što daje ukupni iznos od 625,00 kuna. Zbog toga je, pored dosuđenih 75,00 kuna na ime troškova postupka trebalo dosuditi još 550,00 kuna i odlučiti kao pod točkom I. izreke ovog rješenja.“

Županijski sud u Splitu, Gž-1362/2021-2 od 26. listopada 2021.

52

810.98

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO O PARNIČNOM POSTUPKU > PARNIČNI TROŠKOVI > ODLUČIVANJE O NAKNADI PARNIČNIH TROŠKOVA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 158.

Članak 158. stavak 1.

Članak 161. stavak 1.

S obzirom da su tužitelji povukli tužbe nakon proteka više mjeseci od udovoljenja tužbenim zahtjevima odnosno nakon proteka razumnog roka u kojem su mogli provjeriti jesu li im predmetna potraživanja namirena, upravo su oni dužni naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka.

„Odredbom članka 158. ZPP-a propisano je da je tužitelj koji povuče tužbu ili se odrekne tužbenog zahtjeva dužan tuženiku naknaditi troškove postupka (stavak 1.), dok je iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako je tužitelj povukao tužbu ili se odrekao tužbenog zahtjeva odmah nakon što je tuženik udovoljio zahtjevu tužitelja ili zbog drugih razloga koji se mogu pripisati tuženiku, troškove postupka dužan naknaditi tuženik (stavak 2.).

Međutim, izuzetak predviđen odredbom članka 158. stavka 2. ZPP-a (ako je povlačenje tužbe uslijedilo odmah nakon udovoljavanja zahtjevu tuženiku) ne može se primijeniti u ovom slučaju, a to iz razloga što je tuženik, prema navodima samih tužitelja, udovoljio njihovim zahtjevima u razdoblju od kolovoza do listopada 2020., a tužitelji su tužbe povukli tek 12. veljače 2021., dakle nakon proteka vremena od četiri odnosno šest mjeseci. Uzgred rečeno, treba imati u vidu i činjenicu da je nakon udovoljenja tuženika tužbenim zahtjevima tužitelja, tuženik podnio odgovor na tužbu, a sud zakazao pripremno ročište, sve to prije nego li su tužitelji povukli svoje tužbe.

Stoga, prema ocjeni ovog suda, a s obzirom da su tužitelji povukli tužbe nakon proteka više mjeseci od udovoljenja tužbenim zahtjevima, odnosno nakon proteka razumnog vremena u kojem su mogli provjeriti jesu li im predmetna potraživanja namirena, protivno shvaćanju prvostupanjskog suda, upravo su oni dužni naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka, a koji se troškovi odnose na pristojbu na žalbu u iznosu od 280,00 kuna i to, sukladno članku 161. stavku 1. ZPP-a, na jednake dijelove.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-434/2021-2 od 20. srpnja 2021.

53

811.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA

*Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi
(NN 108/12, 144/12, 81/13 i 78/15)*

Članak 60. stavak 3.

Članak 71. stavak 1.

Članak 81. stavak 2. i 3.

U situaciji kada vjerovnik koji pravovremeno nije svoje potraživanje prema dužniku prijavio, niti sudjelovao u postupku radi sklapanja predstečajne nagodbe nad dužnikom, protekom roka za prijavu potraživanja u tom postupku, više ne može ne samo pokrenuti već niti nastaviti voditi parnični postupak za utvrđenje odnosno ostvarenje te tražbine nastale prije pokretanja postupka predstečajne nagodbe.

„Prethodno utvrdivši:

- da je tužiteljica ustala tužbom radi pretrpljene neimovinske štete, koja se odnosi na članak objavljen dana ... objavljen u dnevnom listu ...;

- da je rješenjem od 10. prosinca 2003. prekinut postupak u ovoj pravnoj stvari, jer je nad tuženikom bio otvoren postupak predstečajne nagodbe;

- da je 19. studenog 2018. nastavljen postupak te je utvrđeno da je odobreno sklapanje predstečajne nagodbe ovdje tuženika (ranije E. M. d.o.o.);

- da je ugovorom o pripajanju od 25.9.2015., E. M. d.o.o. pripojen H. M. Z. d.o.o.;

- da je uvidom u rješenje o utvrđenim tražbinama Klasa: UP-I/110/07/13-01/4332, Ur. broj: 04-06-13-4332-120 od 10. rujna 2013., (str. 38-59 spisa), utvrđeno da tužiteljica nije vjerovnik u postupku predstečajne nagodbe, da tužiteljica nije svoje potraživanje prema dužniku ovdje tuženiku prijavila, niti je sudjelovala u postupku radi sklapanja predstečajne nagodbe nad ovdje tuženikom, te da je protekao rok za prijavu potraživanja u tom postupku,

Sud prvog stupnja odbacio je tužbu tužiteljice primjenom odredbe članka 81. stavak 3. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi ("Narodne novine", broj 108/12, 144/12, 81/13, 78/15, u daljnjem tekstu: ZFPPN), u svezi s odredbom članka 282. stavak 1. ZPP-a.

Pravilno je sud prvog stupnja postupio kada je odbacio tužbu tužiteljice.

U ovom stadiju postupka nije sporno da je tražbina tužiteljice nastala prije pokretanja postupka predstečajne nagodbe nad tuženikom i da tužiteljica tu tražbinu nije prijavila u postupku predstečajne nagodbe, kao i da je postupak predstečajne nagodbe pravomoćno završen.

Odredbom članka 71. stavka 1. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi propisano je da pravne posljedice otvaranja postupka predstečajne nagodbe nastaju za sve tražbine vjerovnika prema dužniku koje su nastale do otvaranja postupka, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano. Isto je propisano i člankom 65. stavkom 3. Stečajnog zakona.

Člankom 81. stavkom 2. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi propisano je da nakon sklapanja predstečajne nagodbe nije dopušteno pokretanje ovršnog, upravnog ili parničnog postupka protiv dužnika, radi utvrđenja i ostvarenja tražbine koja je nastala prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe, a u tom postupku nije prijavljena od strane vjerovnika, niti je tu tražbinu dužnik uvrstio u popis obveza prema vjerovnicima iz članka 60. stavka 3. tog Zakona.

Odredbom članka 81. stavka 3. Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi propisano je da će se u odnosu na tražbine vjerovnika utvrđene u postupku predstečajne nagodbe i obuhvaćene predstečajnom nagodbom, ovršni i upravni postupci pokrenuti prije otvaranja postupka predstečajne nagodbe obustaviti, a u parničnim postupcima sud će u odnosu na te tražbine odbaciti tužbu na prijedlog dužnika podnesen nakon sklapanja predstečajne nagodbe.

S obzirom na navedeno prvostupanjski sud je postupio zakonito kada je odbacio tužbu tužiteljice. Naime, u situaciji kada vjerovnik koji pravovremeno nije svoje potraživanje prema dužniku prijavio, niti je sudjelovao u postupku radi sklapanja predstečajne nagodbe nad dužnikom, protekom roka za prijavu potraživanja u tom postupku, više ne može, ne samo pokrenuti, već niti nastaviti voditi parnični postupak za utvrđenje, odnosno ostvarenje te tražbine nastale prije pokretanja postupka predstečajne nagodbe. Takav stav zauzet je i u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Revx-256/18-3 od 30. svibnja 2018. Kod toga se ukazuje i na odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske broj U-III-354/2016 od 30. ožujka 2017.

U odnosu na žalbu tužiteljice koja se poziva na predmet Europskog suda za ljudska prava u predmetu B. protiv RH povodom zahtjeva broj ..., odgovoriti je da je navedena presuda imala primjenu u predmetu radnika protiv poslodavca, dakle, u tom konkretnom slučaju. Kako je gore već i navedeno ustavna i sudska praksa, u gore citiranim odlukama, zauzeli su stav da tužbu, iz gore navedenih razloga valja odbaciti, a što je implementirao prvostupanjski sud, koje shvaćanja prihvaća i ovaj žalbeni sud.“

Županijski sud u Splitu, Gž-482/2021-2 od 13. svibnja 2021.

54

811.123

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > TUŽBA > VRSTE TUŽBI > KONDEMNATORNA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 143/13 i 70/19)

Članak 288. stavak 2.

Ovršni zakon

(NN 112/12)

Članak 23. stavak 4.

Članak 29. stavak 1.

Ukoliko tužitelj raspolaže ovršnom ispravom temeljem koje može pokrenuti ovršni postupak protiv tuženika radi prisilne naplate neke tražbine, tada on nema pravni interes za podnošenje kondemnatorne tužbe, te se takva tužba treba odbaciti primjenom odredbe članka 288. stavka 2. ZPP-a.

„Prvostupanjski je sud, pozivom na odredbu članka 288. stavka 2. ZPP-a, odbacio tužbu tužitelja zbog nedostatka pravnog interesa za vođenje ovog postupka s obrazloženjem da tužitelj već ima ovršnu ispravu temeljem koje može provesti ovrhu na svim sredstvima ovrhe na kojima se ista prema odredbama Ovršnog zakona može provesti, kao i izravno na novčanim sredstvima ovršenika.

U žalbi tužitelj ističe da rješenje, na koje se poziva u tužbi, nije ovršna isprava podobna za ovrhu jer isto ne sadrži nalog za isplatu već samo utvrđenje obveze i poziv na isplatu. Također, da isto ne sadrži niti nalog za platež zatezних kamata u slučaju kašnjenja.

Prema mišljenju ovog žalbenog suda, pravilan je zaključak suda prvog stupnja da tužitelj nema pravni interes za podnošenje tužbe jer ima ovršnu ispravu iz članka 23. stavka 4. Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 112/12) na temelju koje može podnijeti ovršni prijedlog protiv tuženika radi namirenja novčanog potraživanja. Naime, isprava na koju se tužitelj u tužbi poziva ovršna je odluka donesena u upravnom postupku i glasi na ispunjenje novčane obveze.

Ne može se, kao pravilno, prihvatiti tumačenje tužitelja da navedena isprava ne sadrži nalog za isplatu. Samo obvezivanje tuženika na uplatu nepripadnog iznosa, pod točkom II. izreke navedenog upravnog rješenja, uz ostavljanje roka od 15 dana za dobrovoljno ispunjenje, tu ispravu čini podobnom za ovrhu. Svako ostalo tumačenje bilo bi pretjerano

formalističko. Okolnost da predmetnom ispravom nije predviđena naplata zateznih kamata ne čini je zbog toga nepodobnom za ovrhu jer su u njoj su naznačeni vjerovnik i dužnik te predmet, vrsta, opseg i vrijeme ispunjenja obveze kako to propisuje odredba članka 29. stavka 1. OZ-a.

Stoga, ukoliko tužitelj već raspolaže ovršnom ispravom temeljem koje može pokrenuti ovršni postupak protiv tuženika radi prisilne naplate neke tražbine, tada on nema pravni interes niti za podnošenje kondemnatorne tužbe te se takva tužba treba odbaciti primjenom odredbe članka 288. stavka 2. ZPP-a. Prema toj odredbi, osim rješenja koja je ovlašten donositi nakon prethodnog ispitivanja tužbe, na pripremnom ročištu sud donosi i rješenje o odbacivanju tužbe, ako utvrdi da o tužbenom zahtjevu već teče parnica, da je stvar pravomoćno presuđena, da je o predmetu spora sklopljena sudska nagodba ili da ne postoji pravni interes tužitelja za podnošenje tužbe.“

Županijski sud u Splitu, Gž-905/2021-2 od 23. kolovoza 2021.

55

811.16

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > SADRŽAJ TUŽBE > POVLAČENJE TUŽBE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 193. stavak 1. i 2.

Članak 288.a stavak 5.

Članak 380. točka 3.

Nakon što tužena podnese pisani odgovor na tužbu, tužitelj ne može povući tužbu bez obavijesti tuženika o povlačenju od strane suda.

„U postupku koji je prethodio donošenju pobijanog rješenja, u bitnom je utvrđeno sljedeće:

-kako je kod prvostupanjskog suda dana 25. rujna 2019. zaprimljena predmetna tužba kojom tužitelj zahtijeva utvrđenje da su stranke suvlasnici za 1/2 dijela osobnog automobila marke Citroen C4, mobilnog telefona marke Samsung Galaxy S6 32 GB bijeli, mobilnog telefona marke iphone 7 32GB crni, Xplory dječjih kolica 175204 bež boje bez košare, Xplory košare za dijete 175504 bež boje bez pokrova, Winter kit Explory opreme 177611 Anthracite melange, kuhinjskih pladanja 10-2525-2709 New Wave, plitkih tanjura 10 2525 2619 New Wave, kista za glaziranje 686028 crvene boje marke Kaiserflex, osmodijelnog servisa za jelo 1025259015 New Wave, koša za otpad SH-005683 i zdjele za miješanje 509357 crvene boje, kako je tužena dužna priznati to pravo suvlasništva tužitelju i predati mu navedene pokretnine u suposjed,

Imajući u vidu ovakva utvrđenja, prvostupanjski sud je u bitnom zaključio kako je tužba povučena prije nego što se tužena upustila u raspravljanje o glavnoj stvari, budući da je ona odgovor na tužbu mogla dopuniti usmeno na pripremnom ročištu, te je utvrdio povlačenje tužbe.

Navedeni pravni stav prvostupanjskog suda nije pravilan, na što utemeljeno ukazuje i žaliteljica i takav stav ne može prihvatiti ovaj drugostupanjski sud.

Člankom 193. stavak 1. i stavak 2. ZPP-a propisano je kako tužitelj može povući tužbu bez pristanka tuženika prije nego što se tuženik upusti u raspravljanje o glavnoj stvari, a tužba se može povući i kasnije, sve do zaključenja glavne rasprave, ako tuženik na to pristane. Ako se tuženik u roku od 15 dana od dana obavijesti o povlačenju tužbe ne izjasni o tome, smatrat će se da je pristao na povlačenje.

Iz članka 288.a stavak 5. ZPP-a proizlazi da kad je u ovom Zakonu predviđeno da stranka može staviti određeni prigovor ili prijedlog ili poduzeti kakvu drugu parničnu radnju dok se tuženik ne upusti u raspravljanje o glavnoj stvari, takav prigovor, odnosno prijedlog stranka može staviti, odnosno poduzeti drugu parničnu radnju sve dok tuženik nije podnio odgovor na tužbu, a ako tužba nije dostavljena tuženiku radi podnošenja pisanog odgovora na tužbu, sve dok tuženik na pripremnom ročištu ne iznese svoj odgovor na tužbu, osim ako ovim Zakonom nije drukčije predviđeno.

Dakle, imajući u vidu navedena utvrđenja, prvostupanjski sud je pogriješno zaključio kako su ispunjeni zakonski uvjeti za povlačenje predmetne tužbe iz citirane odredbe članka 193. stavak 1. ZPP-a, s obzirom da se u konkretnom slučaju tužena podnošenjem pisanog odgovora na tužbu upustila u raspravljanje o glavnoj stvari. U tom smislu nije odlučno to što je tužena odgovor na tužbu mogla dopuniti usmeno na pripremnom ročištu, kako to očito pogriješno drži prvostupanjski sud, jer je sud tuženu pozvao na podnošenje pisanog odgovora na tužbu u roku od 30 dana pa je, nakon podnošenja tog odgovora, za povlačenje tužbe potreban pristanak tužene, sukladno članku 193. stavak 2. ZPP-a. Tužena, nedvojbeno, nije dala pristanak na povlačenje tužbe, a prvostupanjski sud je, prema stanju u spisu, nije obavijestio o povlačenju prije donošenja pobijanog rješenja.

Iz navedenog proizlazi kako je kod donošenja pobijanog rješenja prvostupanjski sud pogriješno primijenio navedeno materijalno pravo, a na što izravno ukazuje i žalba. Stoga je, postupajući temeljem članka 380. točka 3. ZPP-a, valjalo uvažiti žalbu, rješenje u pobijanom dijelu ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovan postupak.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-282/2020-2 od 5. srpnja 2021.

56

811.21

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > SUDJELOVANJE TREĆIH OSOBA U PARNICI > SUDJELOVANJE UMJEŠAČA

*Zakon o parničnom postupku
(NN 148/11 – pročišćeni tekst, 25/13 i 70/19)*

Članak 207. stavak 1. i 2.

*Zakon o pravobranitelju za osobe s invaliditetom
(NN 107/07)*

U postupku radi djelomičnog lišenja poslovne sposobnosti protustranke, pravobranitelju za osobe s invaliditetom dopustiti je sudjelovanje kao umješaču na strani protustranke, te njegov pravni interes za takvo sudjelovanje proizlazi iz njegovih zakonskih ovlasti.

„Predmet pobijanja je rješenje kojim je odbijen prijedlog Pravobranitelja za osobe s invaliditetom radi miješanja na strani protustranke u ovom postupku.

Tijekom postupka Pravobranitelj za osobe s invaliditetom podnio je zahtjev da mu se prizna položaj umješača u postupku djelomičnog lišenja poslovne sposobnosti A. S. navodeći kako im se obratila protustranka iznoseći da unatoč psihičkoj bolesti u razdobljima remisije zadovoljavajuće funkcionira te misli da bi mogao raditi i da je sposoban samostalno živjeti. Smatra se premladim za život u instituciji. Pravobraniteljica se obratila i nadležnom Centru s preporukom za daljnje postupanje naglašavajući da lišenje A. S. poslovne sposobnosti u dijelu donošenja odluka o pitanju smještaja u zdravstvenu ili socijalnu ustanovu neće riješiti njegov zdravstveni problem već će predstavljati kršenje njegovih temeljnih ljudskih prava i brojnih propisa koji ih jamče.

S obzirom da u postupku djelomičnog lišenja poslovne sposobnosti protustranke A. S. zastupa poseban skrbnik kojemu je i zadatak štititi prava i interese protustranke prvostupanjski sud je temeljem odredbe članka 207. stavka 1. i 2. ZPP-a odbio prijedlog za miješanje na strani protustranke.

Međutim, postojanje pravnog interesa pravobranitelja za osobe s invaliditetom da sudjeluje u ovom postupku kao umješač na strani protustranke proizlazi iz njegovih zakonskih ovlasti propisanih Zakonom o pravobranitelju za osobe s invaliditetom ("Narodne novine", broj 107/07), a to je zaštita, praćenje i promicanje prava i interesa osoba s invaliditetom. Pravobranitelj za osobe s invaliditetom prati izvršavanje obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz međunarodnih dokumenata koji se odnose na zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom te razmatra slučajeve povrede prava osoba s invaliditetom.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-338/2021-2 od 12. srpnja 2021.

57

811.31

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA

*Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku
(NN 70/19)*

Članak 117.

*Zakon o parničnom postupku
(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)*

Članak 213.

Članak 215. stavak 4.

Imajući u vidu cilj i svrhu izmjene odredbe članka 213. ZPP-a, te sadržaj odredbe članka 117. ZID ZPP-a nastala je pravna praznina u prijelaznoj odredbi članka 117. ZID ZPP-a, koju treba tumačiti na način da se novelirani članak 213. ZPP-a primjenjuje na sve postupke u tijeku, neovisno kada su ti postupci pokrenuti jer u protivnom izmjena bi bila nesvrhsishodna i dijelom bi izgubila smisao.

„Pobijanim rješenjem prvostupanjski sud je prekinuo ovaj parnični postupak primjenom odredbe članka 213. stavak 1. točka 1. ZPP obzirom da je Vrhovni sud Republike Hrvatske podnio zahtjev Sudu Europske unije o tumačenju Direktive, te odredio da će nastaviti postupka kada završi postupak pred Sudom Europske unije ili kad sud ustanovi da više ne postoje razlozi da se čeka njegov završetak (članak 215. stavak 4. ZPP).

Vrhovni sud Republike Hrvatske je 30. rujna 2020. Sudu Europske unije podnio zahtjev za tumačenje Direktive 93/13 o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima. Zahtjev je podnesen u skladu s člankom 267. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Riječ je o revizijskom postupku u kojem je predmet spora zahtjev potrošača za isplatu nakon što je, u skladu s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/15; dalje u tekstu: ZID ZPK), među strankama zaključen dodatak ugovora o kreditu.

U ovom postupku također je predmet spora zahtjev potrošača za isplatu na temelju nepoštenih ugovornih odredbi ugovora o kreditu, nakon što je u skladu s odredbama ZIDZPK među strankama zaključen Dodatak ugovora o kreditu. U prijedlogu za dopuštenje revizije tuženik postavlja pitanje, koja su, između ostalog i usmjerena i na pravne učinke Dodatka ugovora o kreditu kojom je izvršena konverzija ugovora o kreditu CHF u kreditu EUR.

Očito je da se radi o činjeničnom i pravno podudarnom predmetu s predmetom Rev-1042/17 i da odluka suda o prijedlozima za dopuštenje revizije u ovom predmetu ovisi između ostalog i o odluci Suda Europske unije u predmetu C-47/20.

U smislu odredbe članka 213. stavak 2. točka 2. ZPP sud može odrediti prekid postupka ako je zahtjev Sudu Europske unije o tumačenju Ugovora Europske unije te valjanosti i tumačenju akata institucija, tijela, ureda ili agencija Europske unije već podnesen u drugom postupku, a odluka suda ovisi o rješenju tog zahtjeva.

Navedena odredba stupila je na snagu 1. rujna 2019. donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 70/19).

Prema shvaćanju ovog suda a imajući na umu cilj i svrhu izmjene odredbe članka 213. ZPP te sadržaj članka 117. ZID ZPP/19 nastala je pravna praznina u prijelaznoj odredbi članka 117. ZID ZPP/19 te je potrebno tumačiti domašaj takve nedorečene pravne norme.

S obzirom na navedenu svrhu novele iz članka 213. stavak 2. točka 2. ZPP i sadržaj prijelazne odredbe članka 117. ZID ZPP/19 očito je u njoj zaostalu pravnu prazninu valjalo tumačiti na način da se novelirani članak 213. ZPP primjenjuje na sve postupke u tijeku, neovisno kada su ti postupci pokrenuti. U protivnom, izmjena bi bila nesvršishodna i dijelom (s obzirom na stanje i broj istovrsnih predmeta kod niže stupanjskih sudova i različito vrijeme pokretanja postupka u kojima je sporno isto pravo pitanje) bi izgubila smisao.“

Županijski sud u Splitu, GŽ-711/2021-2 od 10. svibnja 2021.

58

811.31

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 212. stavak 1. točka 5.

Kada je doneseno pravomoćno rješenje u postupku jednostavnog stečaja potrošača kojim je otvoren jednostavan postupak stečaja potrošača i istovremeno zaključen, a potrošač oslobođen obveza u odnosu na vjerovnika jer nema imovine koja bi ušla u stečajnu masu nije ispunjen uvjet za prekid postupka.

„Sud prvog stupnja donio je rješenje koje glasi:

"I. Utvrđuje se prekid postupka u ovoj pravnoj stvari.

II. Postupak koji se vodi o tražbini koja se prijavljuje u stečajnom postupku, sud će nastaviti po službenoj dužnosti i donijeti rješenje kojim se smatra da je tužitelj povukao tužbu, ako tužitelj nije podnio prijedlog za nastavak parnice pod pretpostavkama propisanim zakonom kojim je uređen stečajni postupak, ili ako tužitelj nije prijavio tražbinu u stečajnom postupku, ili ako je tražbina priznata u stečajnom postupku."

Prema odredbi članka 212. stavak 1. točka 5. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19, dalje u tekstu: ZPP), postupak se prekida među ostalim kada nastupe pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka.

Međutim kako je u konkretnom slučaju rješenjem od 31. kolovoza 2018. otvoren postupak stečaja potrošača odnosno istim rješenjem i zaključen postupak stečaja potrošača (list 232-233 spisa) to ne postoji razlog za primjenu naprijed navedene zakonske odredbe koja se odnosi na prekid postupka, s obzirom na izraženo pravno shvaćanje da u situaciji kada je doneseno pravomoćno rješenje u postupku jednostavnog stečaja potrošača kojim je otvoren jednostavan postupak stečaja potrošača i istovremeno zaključen, a potrošač oslobođen obveza u odnosu na vjerovnika jer nema imovine koja bi ušla u stečajnu masu nije ispunjen uvjet za prekid postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž-458/2021-2 od 29. ožujka 2021.

59

811.311

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PREKID, ZASTOJ, OBUSTAVA I MIROVANJE POSTUPKA > PREKID POSTUPKA > PO SILI ZAKONA

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima

(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14)

Članak 48.-52.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14 i 70/19)

Članak 201.

Članak 212. stavak 1. točka 1. do 5.

Članak 215. stavak 1.

U postupku radi razvrgnuća suvlasničke zajednice (izvanparničnom) smrću jedne stranke (jedan od više tuženika) prekida se postupak u odnosu na sve stranke (tuženike) jer se radi o jedinstvenim i nužnim suparničarima.

„Predmet ovog postupka je prijedlog predlagatelja ad. 1), ad. 2) i ad. 3) za razvrgnuće suvlasništva nekretnina upisanih u zk. ul. 601, 1343, 1348, 1498, 1550, sve k.o. P., a na kojim nekretninama stranke da su upisane kao suvlasnici u zemljišnim knjigama.

Iz stanja spisa predmeta proizlazi, da je protustranka ad. 1) svojim podneskom od 8. veljače 2021. godine (stranice 244 i 245 spisa), između ostalog, navela da su protustranke na ročištu, održanom dana 4. veljače 2021. upozorile sud da je jedna od protustranaka umrla, te da je sud prvog stupnja bio u obvezi prekinuti predmetni postupak, jer da se postupak ne može voditi protiv umrle osobe.

Zaista, iz stanja spisa predmeta ne bi proizlazilo da je sud prvog stupnja provjerio da li je koja od protustranaka umrla, jer ukoliko je tijekom prvostupanjskog postupka, do donošenja odluke suda, jedna od stranka umrla, a iz stanja spisa predmeta proizlazi da je umrla protustranka ad. 12), a kojoj nije niti uručena prvostupanjska odluka, jer se dostavnica za istu vratila s naznakom „obaviještena nije podigla pošiljku“ (listovi 87 i 8 spisa), dok se povratnica za protustranku ad. 12), a temeljem dostavljene joj žalbe protustranke ad. 1) na odgovor, sudu vratila s naznakom „umro“, tada je, u tim okolnostima, sud prvog stupnja dužan prekinuti postupak, obzirom da je odredbom članka 212. točkom 1. ZPP-a propisano da se postupak prekida kad stranka umre, a odredbom članka 215. stavkom 1. ZPP-a propisano je, da će se postupak koji je prekinut iz razloga navedenih u članku 212. toč. 1. do 5. ovoga zakona nastaviti kad nasljednik ili staratelj ostavštine, novi zakonski zastupnik, stečajni upravitelj ili pravni slijednici pravne osobe preuzmu postupak ili kad ih sud na prijedlog protivne stranke ili po službenoj dužnosti pozove da to učine.

Prema tome, ne ulazeći za sada u ispravnost ili neispravnost zaključaka suda prvog stupnja, temeljem kojih je donio prvostupanjsko rješenje, potrebno je da sud prvog stupnja u nastavku postupka na nedvojben način utvrdi, da li je, pa ako jeste, kada umrla protustranka ad. 12) L. M. pok. F. iz U., te ukoliko utvrdi da je umrla, a iz stanja spisa predmeta proizlazi da je umrla, tada će, ovisno o utvrđenom trenutku smrti, postupiti u skladu s odgovarajućim odredbama ZPP-a.

Budući, da su na izloženi način ostvareni žalbeni razlozi, valjalo je žalbu protustranke ad. 1) uvažiti kao osnovanu i, obzirom da su stranke u ovom postupku jedinstveni i nužni suparničari, ukinuti prvostupanjsko rješenje u cijelosti, te predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovni postupak istom sucu, obzirom da ovaj drugostupanjski sud ne nalazi da bi iz stanja spisa predmeta i pobijanog rješenja proizlazilo da postoje opravdani razlozi, zbog kojih bi predmet trebalo vratiti sudu prvog stupnja na ponovni postupak ali drugom sucu, kako to svojom žalbom predlaže protustranka ad. 1), slijedom čega je riješeno kao u izreci (članak 380. točka 3. ZPP-a).“

Županijski sud u Splitu, Gž-1500/2021-2 od 13. listopada 2021.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRIPREMANJE GLAVNE RASPRAVE > PRIPREMNO ROČIŠTE

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 278. stavak 1.

Članak 280.

Članak 288. stavak 1.

Članak 354. stavak 1.

Sud prvog stupnja počinio je bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 1. ZPP-a u vezi članka 288. stavka 2. ZPP-a jer je suprotno odredbi članka 288. stavka 2. ZPP-a donio rješenje o odbacivanju tužbe zbog presuđene stvari prije zakazivanja pripremnog ročišta.

„U konkretnom slučaju prvostupanjski sud je u ovoj pravnoj stvari odbacio tužbu tužitelja s obrazloženjem da je u ovoj pravnoj stvari osnovan prigovor presuđene stvari, te je odbacio tužbu tužitelja nakon zaprimanja odgovora na tužbu, a prije održanog pripremnog ročišta.

Odredbom članka 278. stavak 1. ZPP-a određeno je o čemu je u tijeku pripremanja glavne rasprave do ročišta za glavnu raspravu ovlašten odlučivati prvostupanjski sud, dok je u članku 280. ZPP-a navedeno da je sud nakon prethodnog ispitivanja tužbe ovlašten donositi rješenje iz članka 278. stavak 1. ZPP-a ako nije riječ o pitanjima u kojima se po prirodi stvari prema odredbama ZPP-a odluka može donijeti tek u daljnjem tijeku postupka.

U smislu odredbe članka 288. stavak 2. prvostupanjski sud je na pripremnom ročištu osim rješenja koje je ovlašten donositi nakon prethodnog ispitivanja tužbe ovlašten donositi i rješenje o odbacivanju tužbe, ako se utvrdi da u tužbenom zahtjevu već teče parnica, da je stvar pravomoćno presuđena, da je o predmetu spora sklopljena sudska nagodba ili da ne postoji pravni interes tužitelja za podnošenje tužbe za utvrđenje.

Dakle, prvostupanjski sud je ovlašten donijeti rješenje o odbacivanju tužbe zbog presuđene pravne stvari tek na pripremnom ročištu što proizlazi iz odredbe članka 280. i članka 288. stavak 2. ZPP-a. Stoga je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavak 1. u vezi članka 288. stavak 2. ZPP-a jer je suprotno jasnoj odredbi ZPP-a u članku 288. stavak 2. ZPP-a donio rješenje o odbacivanju tužbe zbog presuđene stvari prije zakazivanja pripremnog ročišta.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-272/2021-2 od 8. lipnja 2021.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > PARNIČNI POSTUPAK > POSTUPAK PRED PRVOSTUPANJSKIM SUDOM > PRESUDA > PRAVOMOĆNOST PRESUDE > UČINCI

*Zakon o sudskim pristojbama
(NN 118/18)*

Članak 7. stavak 3.

U okolnostima pravomoćnog rješenja o oslobađanju plaćanja (polovice) sudske pristojbe (čak i ako se radi o pogrešci suda) sud ne može zbog očigledne omaške suda mijenjati pravomoćno rješenje o pristojbi.

„Iz postupka nije sporno:

- da je u točki II. izreke određeno da se plaća polovica pristojbe ako se ista uplati u roku od tri dana od dana elektroničke dostave (članak 7. stavak 3. Zakona o sudskim pristojbama ("Narodne novine", broj 118/18).

Navedeno rješenje je pravomoćno.

Pravilno tuženik ističe da sud nije ovlašten mijenjati svoje pravomoćno rješenje.

Točno je da sud nije ograničen brojem odluka koje može donijeti prilikom odlučivanja o sudskim pristojbama, međutim, prvostupanjski sud ne može ukidati svoju pravomoćnu odluku bez obzira što je ista omaškom unesena kao tipizirana odredba rješenja o pristojbi, i bez obzira na činjenicu što je tuženik zastupan po kvalificiranom stručnom odvjetniku koji prema navodu suda mora znati da treba platiti drugu polovicu sudske pristojbe.

Naime, da je sud propustio odlučiti o cijeloj visini sudske pristojbe onda bi mogao pozvati tuženika na naplatu preostalog dijela neplaćene sudske pristojbe. Međutim, kada je odluka prvostupanjskog suda da se tuženik oslobađa od plaćanja polovice sudske pristojbe postala pravomoćna, i bez obzira na činjenicu očigledne omaške suda, isti ne može zbog svoje omaške mijenjati pravomoćno rješenje jer se nije radilo o pogrešci prilikom ispisa rješenja već o meritornoj odluci o oslobađanju dijela sudske pristojbe.“

Županijski sud u Splitu, Gž R-365/2021-2 od 13. svibnja 2021.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > OPĆENITO > ODGOVARAJUĆA PRIMJENA PROPISA PARNIČNOG POSTUPKA

*Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
(NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09)*

Članak 47. do 56.

*Zakon o nasljeđivanju
(NN 48/03, 163/03, 35705, 127/13, 33/15 i 14/19)*

Članak 128.

U postupku razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina nema mjesta određivanja skrbnika ostavine u smislu odredbe članka 128. Zakona o nasljeđivanju radi zaštite interesa nasljednika iza smrti tijekom postupka preminulih protustranaka, jer se radi samo o ovlaštenju suda unutar ostavinskog postupka .

„U ovoj pravnoj stvari prijedlogom od dana 18. lipnja 2015. predlagatelji su predložili razvrgnuće suvlasničke zajednice na nekretnini označenoj kao k.č.br. 395. upisanoj u Z.U. 739 k.o. B.

Prije svega ukazuje se kako se u konkretnom slučaju glede pravila postupanja primjenjuju pravna pravila bivšeg Zakona o sudskom izvanparničnom postupku iz 1934. godine (dalje: Zakona), a koja se kao takva primjenjuju temeljem odredbi članka 1. i 2. Zakona o načinu primjene pravnih propisa donesenih prije 6. travnja 1941. ("Narodne novine", broj 73/91), a supsidijarno odredbe Zakona o parničnom postupku, dok su glede primjene materijalnih propisa relevantne odredbe članka 47. do 56. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09, dalje: ZV).

Pobijanim rješenjem sud prvog stupnja je pozivom na odredbu članka 128. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19, dalje: ZN) radi zaštite interesa nasljednika, a protustranka od 1-13, postavio privremenog skrbnika ostavini budući je tijekom postupka utvrđeno da su protustranke od 1. do 13. umrle osobe te da iza njih nije vođena ostavina te da nisu poznati nasljednici niti njihove adrese.

Sukladno odredbi članka 128. ZN-a kada su nasljednici nepoznati, odsutni ili nedostupni, kao i u drugim slučajevima kad je to potrebno, sud će postaviti privremenog skrbnika ostavini, koji je ovlašten u ime nasljednika tužiti ili biti tužen, da naplaćuje tražbine ili isplaćuje dugove ili uopće da zastupa nasljednike.

Dakle, po odluci ostavinskog suda, a kad se ne zna postoje li nasljednici ili gdje borave, kad su nasljednici osobe koje zbog malodobnosti, duševne bolesti ili drugih okolnosti ne mogu same voditi brigu o svojim pravima i interesima, ili u drugim opravdanim slučajevima, odnosno na zahtjev nasljednika, zapisovnika ili vjerovnika, vršit će se popis ostaviteljeve imovine.

U navedenim okolnostima radi se o ovlaštenjima suda unutar ostavinskog postupka pa činjenica da se u konkretnom slučaju radi o izvanparničnom postupku razvrgnuća suvlasničke zajednice nekretnina, koja se odvija po pravilima izvanparničnog postupka i na koji se supsidijarnog primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, ne daje osnova sudu pozivati se u ovom postupku na odredbe Zakona o nasljeđivanju o postavljanju privremenog skrbnika ostavine.“

Županijski sud u Splitu, Gž-461/2018-2 od 3. ožujka 2020.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > IZVANPARNIČNI POSTUPAK > POJEDINI IZVANPARNIČNI POSTUPCI > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH ODLUKA > PRIZNANJE I OVRHA STRANIH SUDSKIH ODLUKA > PRETPOSTAVKE ZA PRIZNANJE OVRHE > PRAVOMOĆNOST ODLUKE > ISKLJUČIVA NADLEŽNOST TÍJELA REPUBLIKE HRVATSKE

*Zakon o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja
(SL SFRJ 43/82 i 72/82, NN 53/91 i 88/01)*

Članak 72. stavak 1.

Članak 86.

Članak 87.

Članak 89. stavak 1. i 2.

Članak 92. stavak 3.

*Zakon o međunarodnom privatnom pravu
(NN 101/17)*

Članak 67.

Članak 69. stavak 1.

Članak 78. stavak 1.

Za raspravu nepokretne imovine stranog državljanina sukladno odredbi članka 72. stavaka 1. ZSRZ-a, isključivo je nadležan sud Republike Hrvatske ako se nekretnina nalazi u Republici Hrvatskoj, pa nema mjesta primjeni izuzetka koji je predviđen odredbom stavka 2. u članku 89. ZSRZ-a o priznanju strane sudske odluke – rješenja o nasljeđivanju koji je donio sud države, koja nije članica Europske unije.

„Pobijanim rješenjem prvostupanjski sud je odbio prijedlog predlagatelja za priznanje strane sudske odluke kao neosnovan pozivom na odredbu članka 69. stavka 1. Zakona o međunarodnom privatnom pravu ("Narodne novine", broj 101/17; dalje: ZMPP).

Predlagatelj je u ovom postupku podnio sudu prvog stupnja prijedlog za priznanje strane sudske odluke donesene u ostavinskom postupku iza pok. R. D. radi upisa prava vlasništva nekretnine u Republici Hrvatskoj, kojem zahtjevu je priloženo pravomoćno rješenje Osnovnog suda u Užicu, Republika Srbija od 20.11.2018. pod poslovnim brojem 2O-438/15, čije se priznanje zahtjeva ZMPP), kojom je propisano da će se odbiti priznanje strane sudske odluke ako u toj stvari postoji isključiva nadležnost suda ili drugog tijela Republike Hrvatske.

Međutim, ZMPP-u, na koji se poziva sud prvog stupnja u pobijanom rješenju, sukladno odredbi članka 81., stupio je na snagu 29. siječnja 2019. kada je prestao s važenjem Zakon o rješavanju sukoba Zakona sa propisima drugih zemalja (Službeni list SFRJ br. 43/1982, 72/1982, („Narodne novine“, broj 53/91, 88/01 i 101/17; dalje: ZRSZ), a koji je također regulirao materiju priznanja stranih sudskih odluka.

Osim toga, u prijelaznim i završnim odredbama ZMPP-a u članku 78. u stavku 1. propisano je kako se ovaj Zakon primjenjuje na pravne odnose nastale od dana stupanja na snagu ovog Zakona, što nije konkretni slučaj, pa se utoliko prvostupanjski sud u pobijanom rješenju pogrešno poziva na odredbe ovog Zakona te u konkretnom slučaju, suprotno

navodima žalbe, nema mjesta primjeni ni opće odredbe o priznanju stranih sudskih odluka iz članka 67. istog Zakona.

S druge strane priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka u ZRSZ-a, kojeg je primijeniti na konkretni slučaj, regulirano u članku 86., prema kojoj odredbi se strana sudska odluka izjednačuje s odlukom suda Republike Hrvatske i ima pravni učinak u Republici Hrvatskoj samo ako je prizna sud Republike Hrvatske.

Odredbom, pak, članka 87. istog Zakona regulirano je kako će se strana sudska odluka priznati ako je podnositelj zahtjeva za priznanje uz tu odluku podnio i potvrdu nadležnoga stranog suda odnosno drugog organa o pravomoćnosti te odluke po pravu države u kojoj je donesena.

No, odredba članak 89. u stavku 1. ZRSZ-a propisuje da se strana sudska odluka neće priznati ako u toj stvari postoji isključiva nadležnost suda ili drugog organa Republike Hrvatske, a kao iznimka u stavku 2. predviđeno je priznanje strane sudske odluke koja je donesena u bračnom sporu ili ako to traži tužitelj, a tuženik se ne protivi, unatoč popisanoj isključivoj nadležnosti suda Republike Hrvatske, što nije smetnja za priznanje te odluke.“

Županijski sud u Splitu, Gž 900/2020-2 od 16. kolovoza 2021.

64

830.2

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > POKRETANJE POSTUPKA

*Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona
(NN 73/17)*

Članak 44.

Članak 80.a

Članak 80.b

Na postupke ovrhe i osiguranja primjenjuju se odredbe OZ-a koje su na snazi u vrijeme podnošenja prijedloga za ovrhu, odnosno prijedloga za osiguranja.

„Prvostupanjski je sud odbio prijedlog ovrhovoditelja kao neosnovan i u obrazloženju svoje odluke pozvao se na odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 73/17), odnosno članak 80.b kojim je propisano je da će sud odbiti prijedlog za ovrhu na nekretnini ako glavnica tražbine radi čijeg se namirenja ovrha traži ne prelazi iznos od 20.000,00 kuna.

U žalbi ovrhovoditelj ističe da je prvostupanjski sud zauzeo pogrešan pravni stav i pogrešno primijenio odredbu na koju se pozvao jer se ista ne odnosi na konkretnu pravnu stvar kada je ovrhu pokrenuo još 5. lipnja 2017., prema odredbama Ovršnog zakona koje nisu predviđale minimalni iznos glavnice za određivanje ovrhe na nekretnini.

Na postupke ovrhe i osiguranja primjenjuju se odredbe OZ-a koje su na snazi u vrijeme podnošenja prijedloga za ovrhu, odnosno prijedloga za osiguranja.

Prema tome, u konkretnom slučaju, prilikom odlučivanja o prijedlogu ovrhovoditelja ne treba uzeti u obzir Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona objavljene u "Narodnim novinama", broj 73/17, objavljene 26. srpnja 2017., a koje su na snazi od 3. kolovoza 2017. Naime, člankom 15. navedenih izmjena I dopuna

Ovršnog zakona iza članka 80.a dodan je članak 80.b čiji stavak 1. glasi: "Sud će prijedlog za ovrhu na nekretnini odbiti ako glavnicu tražbine radi čijeg se namirenja ovrha traži ne prelazi iznos od 20.000,00 kuna, osim ako je prijedlog podnesen radi prisilnog ostvarenja tražbine radi zakonskoga uzdržavanja ili tražbine radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom." Sukladno odredbi čl. 44. citirana odredba ne primjenjuje se na postupke koji su započeli prije stupanja na snagu tog zakona."

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-293/2021-2 od 20. svibnja 2021.

65

830.324

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > SREDSTVA I PREDMET OVRHE I OSIGURANJA > PREDMET OVRHE I OSIGURANJA > PREDLAGANJE NOVOG SREDSTVA I PREDMETA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)

Članak 5. stavak 3.

Okolnost što je već vođena ovrha na pokretninama ovršenika koja je pravomoćno obustavljena nije zapreka za promjenu sredstva i predmeta ovrhe i ponovno određivanje ovrhe na pokretninama ovršenika.

„Iz sadržaja spisa proizlazi da je po prijedlogu ovrhovoditelja doneseno rješenje o ovrsi na plaći i pokretninama ovršenice pod poslovnim brojem Ovr-190/05 od 16. veljače 2005., te je ovrha na pokretninama pravomoćno obustavljena rješenjem Općinskog građanskog suda u Zagrebu poslovnim brojem Ovr-190/05 od 5. svibnja 2008., a ovrha na plaći također je pravomoćno obustavljena rješenjem Ovr-9462/16 od 30. listopada 2006. Jednako tako prvostupanjski je sud pod poslovnim brojem Ovr- 9642/16 od 21. veljače 2016. odredio ovrhu na novčanim sredstvima a po prijedlogu ovrhovoditelja za promjenu predmeta i sredstva ovrhe. Ovrhovoditelj je podneskom od 22. veljače 2021. predložio sudu promjenu predmeta i sredstva ovrhe na način da se ista odredi na pokretninama ovršenice, a s obzirom na to da provedba ovrhe na prethodnom sredstvu (novčanim sredstvima) nije uspjela. Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem odbio prijedlog za promjenu predmeta i sredstva ovrhe kao neosnovan.

Odredbom članka 5. stavka 3. OZ propisano je ako se rješenje o ovrsi na određenom predmetu ili sredstvu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe. U tom slučaju, sud će rješenjem odrediti da se ovrha nastavlja u skladu s ovrhovoditeljevim prijedlogom. Odredbom članka 5. stavka 3. OZ propisano je da prijedlog u skladu s odredbama stavka 3. istog članka ovrhovoditelj mora podnijeti u roku od dva mjeseca od dana kad je saznao da se rješenje o ovrsi ne može provesti, jer će sud inače obustaviti ovrhu.

Prema stajalištu ovog suda, pogrešno je prvostupanjski sud utvrdio da ovrhovoditelj nije ovlašten tražiti od suda da odredi ovrhu na novom predmetu i sredstvu ovrhe – pokretninama. Naime, okolnost što je već vođena ovrha na pokretninama ovršenika, koja je pravomoćno obustavljena, ne predstavlja zapreku da

ovrhovoditelj podnese prijedlog u smislu odredbe članka 5. stavka 3. OZ za promjenu predmeta ovrhe sa zahtjevom da se donese novo rješenje o ovrši na pokretninama ovršenika s obzirom na to da postoji mogućnost da se ovršenikovo imovno stanje promijenilo na način da je u međuvremenu od obustave ovrhe na pokretninama (2008.) do sada stekao pokretnine koje mogu biti predmetom ovrhe a sve u cilju namirenja ovrhovoditeljeve tražbine. Osim toga, cilj ovršnog postupka je prisilno ostvarenje tražbine koju ovrhovoditelj ima na temelju vjerodostojne ili ovršne isprave, a u konkretnom postupku, ovrhovoditelj se nije uspio namiriti kako na plaći ovršenice tako niti na novčanim sredstvima ovršenice.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-244/2021-2 od 13. travnja 2021.

66

830.551

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRAVNI LIJEKOVI > ŽALBA PROTIV RJEŠENJA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 50. stavak 1. točka 9.-11.

Članak 51.

Članak 52.

Članak 210. stavak 1.

Kad ocijeni da prijedlog nije osnovan, sud je dužan predmet uputiti drugostupanjskom sudu radi donošenja odluke o ovršenikovom prijedlogu za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim, koje je sredstvo pravne zaštite analogno institutu žalbe.

„Ovršenik je 16. travnja 2020. prvostupanjskom sudu podnio prijedlog za odgodu izdavanja naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava i proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim u postupku pred Financijskom agencijom (dalje u tekstu: FINA) koji je pokrenut 19. ožujka 2020. Izravna naplata se provodi temeljem pravomoćne i ovršne presude Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj: Povrv-341/2015 od 26. travnja 2017. koja je postala pravomoćna 9. prosinca 2019., a ovršna 27. veljače 2020.

Iz spisa proizlazi:

- ovršna isprava je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj: Povrv-341/2015 od 26. travnja 2017. (pravomoćna 9. prosinca 2019., ovršna 27. veljače 2020.),

- ovršenik je ovrhovoditelju uputio izjavu kojom u prijebroj stavlja tražbinu iz pravomoćne presude Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj Povrv-7050/2013 od 22. prosinca 2014. (pravomoćna 9. listopada 2019.),

- ovršenik je izjavu o prijebroju uputio 14. travnja 2020. (potvrda o preporuci Hrvatske pošte, list 41), a predmetni postupak izravne naplate na FINA-i je pokrenut 19. ožujka 2020.,

- ovrhovoditelj je po primitku te izjave ovršeniku uputio dopis kojim poriče osnovanost prijebroja iz razloga što je nad ovrhovoditeljem u postupku trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj: St-4328/2016-26 sklopljena predstečajna nagodba (list 68- 85), navodeći da je ovršenik svoju tražbinu mogao ostvariti isključivo u tom postupku, ali je propustio prijaviti ju,

- FINA je ovrhovoditelj na njegovo traženje obavijestila da je ovršenik u dva navrata pokušao postupkom izravne naplate ostvariti tražbinu iz presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj: Povrv-7050/2013 od 22. prosinca 2014. ali nije uvršten u očevidnik naplate zbog toga što je tražbina nastala prije otvaranja predstečajne nagodbe (list 91).

Kod takvih utvrđenja: da je ovršenik naveo razloge propisane odredbom članka 50. stavka 1. točke 9.-11. OZ-a, a ovrhovoditelj se navodima ovršenika usprotivio, prvostupanjski sud zaključkom upućuje ovršenika u parnicu radi utvrđenja izvansudske ovrhe nedopuštenom, a rješenjem odbija ovršenikov prijedlog za odgodu izdavanja naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava ovršenika (list 130).

Pravna sredstva ovršenika u slučaju izravne naplate propisana su odredbom članka 210. stavka 1. OZ-a, a postupanje suda u povodu prijedloga za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim, propisano je odredbom čl. 210. st. 2. OZ-a, pa se na prijedlog za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim na odgovarajući način primjenjuju odredbe OZ-a o žalbi protiv rješenja o ovrsi (članak 50. i 53. OZ-a).

Sukladno odredbi članka 51. OZ-a, u povodu žalbe protiv rješenja o ovrsi sud prvog stupnja može žalbu prihvatiti ako ocijeni da je osnovana te, u cijelosti ili djelomice, doneseno rješenje o ovrsi preinačiti i ovršni zahtjev odbiti, ili ukinuti rješenje o ovrsi i ovršni prijedlog odbaciti ili oglasiti se stvarno ili mjesno nenadležnim i predmet ustupiti nadležnom sudu, osim u slučajevima iz članka 52. toga Zakona. Prema odredbi članka 51. stavka 4. OZ-a, sudac prvog stupnja uputit će predmet sudu nadležnom za odlučivanje u drugom stupnju ako ocijeni da žalba nije osnovana.

Dakle, iz citiranih odredbi proizlazi da je prvostupanjski sud, kad ocijeni da prijedlog nije osnovan, dužan predmet uputiti drugostupanjskom sudu radi donošenja odluke o ovršenikovom prijedlogu za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim, koje je sredstvo pravne zaštite analogno institutu žalbe.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-569/2020-2 od 15. studenog 2021.

67

830.552

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OPĆENITO O OVRŠNOM POSTUPKU I POSTUPKU OSIGURANJA > ODREĐENA POSTUPOVNA PITANJA > PRAVNI LJJEKOVI > PRIGOVOR PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU VJERODOSTOJNE ISPRAVE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 209. stavak 1.

Članak 210.

Ukoliko se provodi izravna naplata novčane tražbine preko Financijske agencije na temelju rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave koju je donio javni bilježnik, ne radi se o ispravi iz članka 209. stavka 1. OZ-a i u takvom slučaju nije dopušten prijedlog za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenom u smislu odredbe članka 210. OZ-a.

„Sud prvog stupnja je pobijanim rješenjem odbacio prijedlog za proglašenje pljenidbe i prijenosa novčanih sredstava ovršenika smatrajući da je isti nedopušten, obrazlažući kako se prijedlog za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim i prijedlog za odgodu, sukladno odredbi članka 209. stavka 1. i članka 210. stavka 1. OZ-a, odnose na postupak izravne naplate tražbine koji je pokrenut na temelju ovršne odluke i nagodbe domaćeg suda ili upravnog tijela, odnosno obračuna poslodavca, a da u konkretnom slučaju ovršenik predlaže proglašenje nedopuštenim pljenidbe i prijenosa novčanih sredstava u postupku u kojem se temeljem javnobilježničkog rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave provodi ovrha na njegovim računima. Nadalje je sud prvog stupnja utvrdio da se temeljem pobijanih rješenja o ovrsi javnog bilježnika L. M. iz Š. broj Ovr-731/07 od dana 6. listopada 2007. i javnog bilježnika I. L. iz Š. broj Ovr-516/2008 od dana 11. travnja 2008., kojima je određena ovrha općenito na imovini ovršenika, provodi ovrha na računima ovršenika temeljem članka 252.g stavka 1. OZ-a, a da je, sukladno odredbi članka 11. i članka 252.e OZ-a, pravni lijek protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave prigovor, kojeg ovršenik može izjaviti u roku od 8 dana od dana primitka rješenja o ovrsi, i žalba nakon proteka roka iz članka 49. OZ-a, koja se u ovrsi na temelju vjerodostojne isprave primjenjuje temeljem odredbe članka 252.i stavka 4. OZ-a. Obzirom da ovršenik predmetno rješenje o ovrsi javnog bilježnika pobija prijedlogom za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim, dakle pravim sredstvom koje se odnosi na postupak izravne naplate pokrenut temeljem isprava iz članka 209. stavka 1. OZ-a, koje pravno sredstvo zakon ne propisuje, to je sud prvog stupnja prijedlog ovršenika odbacio kao nedopušten.

Izneseni pravni pristup suda prvog stupnja kao pravilan i zakonit prihvaća i ovaj drugostupanjski sud, a ovršenik ga žalbenim navodima nije doveo u pitanje.

Odredbom članka 209. OZ-a propisano je da ako ovrhovoditelj izravno zatraži od Agencije da na temelju ovršne odluke domaćeg suda ili upravnog tijela koje imaju potvrdu ovršnosti, ovršne nagodbe sklopljene pred domaćim sudom ili upravnim tijelom, ovršne nagodbe postignute u postupku mirnog rješenja spora na temelju članka 186. a Zakona o parničnom postupku, zadužnice, bjanko zadužnice, naloga za plaćanje Hrvatske radiotelevizije s potvrdom o ovršnosti, europskog ovršnog naslova, europskog platnog naloga, a koje glase na ispunjenje određene novčane tražbine ili obračuna poslodavca o neisplati dospjelog iznosa plaće, naknade plaće ili otpremnine, provede naplatu te tražbine prijenosom novčanih sredstava s računa koje ovršenik ima kod banaka na ovrhovoditeljev račun kojeg je odredio u zahtjevu za izravnu naplatu, Agencija će postupiti kao u povodu rješenja o ovrsi koje je dostavio sud.

Nadalje, člankom 210. OZ-a propisano je, da nakon što primi obavijest o tome da je protiv njega zatražena izravna naplata tražbine na temelju isprave iz članka 209. stavka 1. ovoga Zakona, prema odredbi članka 209. stavka 5. ovog Zakona ili nakon što na drugi način sazna za to da je zatražena takva naplata protiv njega, ovršenik može predložiti sudu da donese rješenje kojim će naložiti Agenciji da odgodi izdavanje naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava odnosno rješenje kojim će pljenidba i prijenos proglasiti nedopuštenim.

U ovoj pravnoj stvari ovrha se pred Financijskom agencijom provodi temeljem ovršnih javnobilježničkih isprava - pravomoćnih i ovršnih rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, odnosno ovrha se ne provodi se na temelju isprava koje su taksativno navedene u odredbi članka 209. stavka 1. OZ-a, a za koje je člankom 210. OZ-a propisana mogućnost podnošenja pravnog lijeka u vidu prijedloga za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim, slijedom čega je sud prvog stupnja pravilno primijenio materijalno pravo kada je prijedlog ovršenika za proglašenje pljenidbe i prijenosa novčanih sredstava ovršenika nedopuštenim, odbacio kao nedopušten.“

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > PRIJENOS TRAŽBINE ILI OBVEZA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 32. stavak 1.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13, 143/13, 89/14 i 70/19)

Članak 21. stavak 1.

Članak 109.

Ovršni sud je dužan u slučaju da je tražbina prenesena na novog ovrhovoditelja pozvati ovrhovoditelja da sudu dostavi ovjereni ugovor o ustupanju tražbine (ugovor o cesiji).

„Pobijanim rješenjem žalba ovršenika se prihvaća pa se ukida rješenje o ovrsi od 16. listopada 2020. i prijedlog ovrhovoditelja od 18. kolovoza 2020. odbacuje kao nedopušten.

Prvostupanjski sud je donio pobijanu odluku pozivom na odredbu članka 32. stavak 1. OZ, temeljem utvrđenja kako novi ovrhovoditelj nije dokazao da je tražbina na njega prenesena s obzirom da isto nije dokazao javnom ili ovjеровljenom privatnom ispravom, pravomoćnom odlukom donesenom u parničnom postupku slijedom čega ovrhovoditelj nije dokazao da je aktivno legitimiran.

Odredbom članka 32. stavka 1. OZ-a propisano je da će se ovrha odrediti na prijedlog i u korist osobe koja u ovršnoj ispravi nije označena kao vjerovnik, ako ona javnom ili ovjеровljenom privatnom ispravom dokaže da je tražbina na nju prenesena ili da je na nju na drugi način prešla. Ako se prijenos ne može dokazati na taj način, prijenos tražbine dokazuje se pravomoćnom odlukom donesenom u parničnom postupku.

Uz prijedlog za ovrhu ovrhovoditelj je dostavio Ugovor o ustupanju tražbine radi ispunjenja kojim ugovorom ustupitelj Ž. L. (vjerovnik iz rješenja poslovnog broja Ovr-595/2016. od 20. svibnja 2016., dalje u tekstu: Ugovor) ustupa tražbinu iz tog rješenja ovrhovoditelju O. d. L. i Č. j.t.d., na kojem Ugovoru potpis ustupitelja nije ovjeren.

U navedenoj procesnoj situaciji, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, sud prvog stupnja je prilikom odlučivanja o prijedlogu za ovrhu bio dužan pozvati ovrhovoditelja na dostavu ovjerenog Ugovora u smislu odredbe članka 109. ZPP-a u vezi članka 21. stavak 1. OZ-a, a kako je ovrhovoditelj uz žalbu priložio ovjereni Ugovor na koji način je postupio u smislu odredbe članka 32. stavak 1. OZ-a, valjalo je na temelju odredbe članka 380. točka 3. ZPP-a u vezi članka 21. stavak 1. OZ-a ukinuti pobijano rješenje zbog postupovne povrede i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovni postupak i odlučivanje. U ponovljenom postupku sud prvog stupnja će odlučiti o osnovanosti prijedloga za ovrhu od 18. kolovoza 2020.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-354/2021-4 od 27. svibnja 2021.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > PRIJENOS TRAŽBINE ILI OBVEZA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13 i 93/14)

Članak 32. stavak 3.

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Za prijenos tražbine nije potreban pristanak ovršenika zbog toga što OZ koji je na snazi („Narodne novine“, broj 112/12, 25/13 i 93/14) izričito propisuje u odredbi članka 32. stavka 3. da za promjenu ovrhovoditelja nije potreban pristanak ovršenika za razliku od Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08) koji uopće nije predviđao slučajeve prijenosa tražbine ili obveze za vrijeme trajanja ovršnog postupka već samo prije pokretanja postupka.

„Odredbom članka 32. stavka 3. OZ, propisano je ako tijekom ovršnog postupka dođe do promjene vjerovnika, novi vjerovnik nastavlja ovršni postupak kao ovrhovoditelj umjesto prvobitnog ovrhovoditelja, ako javnom ili ovjerovljenom privatnom ispravom dokaže da je nakon pokretanja ovršnog postupka tražbina na njega prenesena ili da je na njega na drugi način prešla. Ako se prijenos ne može dokazati na taj način, prijenos tražbine dokazuje se pravomoćnom odlukom donesenom u parničnom postupku. Novi ovrhovoditelj mora primiti ovršni postupak u onom stanju u kojem se on nalazi u trenutku kad u njega stupa. Za promjenu ovrhovoditelja nije potreban pristanak ovršenika. Nadalje, sukladno odredbi članka 2. stavka 1. točke 13. OZ-a izrazi "javno ovjerovljena isprava" ili "ovjerovljena isprava" označavaju ispravu na kojoj je potpis neke osobe ovjerovio javni bilježnik ili koja druga osoba ili tijelo s javnim ovlastima.

Iz stanja spisa proizlazi da je K. d.o.o. podneskom od 5. rujna 2016. obavijestio prvostupanjski sud da je na njega prenesena nenamirena novčana tražbina prema ovršeniku, a radi naplate tražbine zbog koje je prvobitni ovrhovoditelj H. A. d.o.o. podnio sudu prijedlog za ovrhu na nekretnini ovršenika. Kao dokaz svojim tvrdnjama K d.o.o. je priložila ovjereni preslik Ugovora o prodaji i prijenosu (naplatnom ustupu) tražbine od 7. srpnja 2016., ovjeren od strane javnog bilježnika J. Ž. u Z. pod brojem OV-2423/2017 od 30. listopada 2017., a koji Ugovor prema članku 2. stavak 1. točka 13. OZ-a predstavlja javno ovjerovljenu ispravu., kao i ovjereni preslik Pisane potvrde od 4. kolovoza 2016., ovjerene od strane javnog bilježnika V. P. iz Z. pod poslovnim brojem OV-16744/16.

Slijedom navedenog, prvostupanjski je sud primjenjujući navedene odredbe OZ, pravilno postupio kada je donio pobijano rješenje budući da je K. energija d.o.o. dostavila sudu valjani dokaz o prijenosu tražbine s prvobitnog ovrhovoditelja na sebe kao novog

ovrhovoditelja, a imajući u vidu da za takvo postupanje nije bio potreban pristanak ovršenika.

Ovršenik u žalbi navodi kako nije obaviješten o prijenosu tražbine, a da bi do prijenosa došlo da je potreban i njegov pristanak kao ovršenika, kao i to da on nije suglasan sa subjektivnom promjenom.

Ovakvi žalbeni navodi ovršenika nisu osnovani budući da za prijenos tražbine nije potreban pristanak ovršenika zbog toga što OZ koji je na snazi izričito propisuje u odredbi članka 32. stavka 3. da za promjenu ovrhovoditelja nije potreban pristanak ovršenika za razliku od Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08) koji uopće nije predviđao slučajeve prijenosa tražbine ili obveze za vrijeme trajanja ovršnog postupka već samo prije pokretanja postupka.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-279/2021-2 od 22. travnja 2021.

70

831.017.3

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > OVRŠNA I VJERODOSTOJNA ISPRAVA > POTVRDA O OVRŠNOSTI > UKIDANJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)

Članak 25. stavak 1.

Obiteljski zakon

(NN 103/15 i 98/19)

Članak 106.

Članak 108. stavak 3.

Planom o zajedničkoj skrbi, koji predstavlja pisani sporazum roditelja o načinu ostvarivanja roditeljske skrbi, roditelji se mogu sporazumjeti i o obvezi uzdržavanja kao obvezi roditelja kod kojeg dijete ne živi, pa i o početku nastanke te obveze koja, u smislu odredbe članka 25. stavka 1. OZ-a, nije ovršna i ne može se izdati potvrda njene ovršnosti ukoliko nije dospjela obveza utvrđena predmetnim sporazumom.

„Predmet pobijanja je rješenje kojim je ukinuta potvrda ovršnosti rješenja prvostupanjskog suda.

Rješenjem prvostupanjskog suda broj R1 Ob-93/17-2 od 24. siječnja 2017. razveden je brak stranaka te je odobren Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi od dana 20. prosinca 2016. koji je sastavni dio toga rješenja, te je naknadno izdana potvrda ovršnosti istoga rješenja sa danom 1. kolovoza 2018.

Dana 14. siječnja 2021. predlagatelj B. M. podnio je prijedlog za ukidanje potvrde ovršnosti navedenog rješenja u kojem, u bitnom, navodi kako su roditelji u Planu o zajedničkoj roditeljskoj skrbi, kao dodatni uvjeti za nastupanje obveze uzdržavanja, odredili da se obveza plaćanja uzdržavanja aktivira od trenutka prestanka ekonomske zajednice, a koja

zajednica stranaka nikada nije prestala tj. traje i danas, pa predlaže da sud ukine klauzulu ovršnosti navedenog rješenja.

Prema odredbi članka 25. stavka 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17), sudska odluka kojom je naloženo ispunjenje tražbine na neko davanje ili činjenje je ovršna ako je postala pravomoćna i ako je protekao rok za dobrovoljno ispunjenje.

Uvidom u Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi utvrđeno je, a vezano za uzdržavanje mlt. K. M. od strane oca B. M., da postoji dodatni uvjet za stjecanje svojstva ovršnosti ovršne isprave, odnosno određeno je da obveza oca dopijeva trenutkom prestanka ekonomske zajednice i zajedničkog domaćinstva roditelja. Među strankama nije sporno da je zajedničko domaćinstvo prestalo dana 31. srpnja 2018. Međutim, tijekom trajanja postupka utvrđeno je kako otac i dalje plaća režije i kredit za stan u kojem žive majka i mlt. K., plaća produženi boravak, treninge u Z. školi juda, školske izlete i kampove, odjeću i obuću za mlt. K. Iz navedenog proizlazi da nije ispunjen drugi kumulativni uvjet temeljem kojeg se izdaje potvrda ovršnosti, tj. prestanak ekonomske zajednice.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ob-372/2021-3 od 17. kolovoza 2021.

71

831.021.2

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRIJEDLOG ZA OVRHU > SADRŽAJ PRIJEDLOGA

Ovršni zakon

(NN 57/96, 29/99, 173/03, 194/03, 151/04, 88/05, 121/05 i 67/08)

Članak 35.

Članak 37.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 117/03, 88/05, 2/07- odluka USRH, 84/08, 96/08 - odluka USRH, 123/08,57/11,148/11 - pročišćeni tekst, 25/13, 43/13 – Rješenje USRH, 89/14, 70/19)

Članak 95. stavak 1. točka 3.

Ako stranka koja je dužna protivnoj stranci podmiriti određene dosuđene troškove to ne želi dobrovoljno učiniti, odvjetnik stranke koja ima pravo na trošak dosuđen u postupku iz kojeg proistječe ovršna isprava ne može u ovršnom postupku zahtijevati da se taj trošak umjesto njegovoj stranci isplati izravno njemu jer je to protivno smislu i duhu odredbe članka 95. stavka 1. točke 3. ZPP-a, pa je takav prijedlog koji ne sadrži broj računa ovrhovoditelja formalno pravno neuredan.

„Prvostupanjski je sud pobijanim rješenjem odbacio kao nedopušten prijedlog ovrhovoditeljice za ovrhu radi naplate sudskih penala na temelju pravomoćnog i ovršnog rješenja o ovrsi Općinskog suda u Splitu, poslovni broj OVR- 767/03 od 15. rujna 2003., na nekretninama ovršenika upisanim u Z.U. 10668 i Z.U. 14778 k.o. S., nakon što

je utvrdio da je ovrhovoditeljica u prijedlogu za ovrhu od 19. siječnja 2012. predložila da se novčani iznos dobiven prodajom predmetnih nekretnina uplati na račun punomoćnika ovrhovoditeljice, Z.O.U. I. K. i J. K. i A. B. iz S., da su zaključkom od 27. srpnja 2016. pozvani punomoćnici ovrhovoditeljice da uredе ovršni prijedlog time što će navesti broj računa ovrhovoditeljice na koji se predlaže prenijeti iznos dobiven ovrhom, da su podneskom od 1. rujna 2016. punomoćnici ovrhovoditeljice dostavili identičan prijedlog za ovrhu kao naprijed opisani od 19. siječnja 2012., te ponovo zatražili da se iznos dobiven prodajom nekretnina uplati na račun punomoćnika ovrhovoditeljice, da spisu ne prileži posebna punomoć koja bi ovrhovoditeljica ovlastila navedene punomoćnike da prime prisilno ostvarenje njezine tražbine na svoj račun.

Na temelju odredbe članka 95. stavka 1. točke 3. ZPP-a, punomoćnik stranke (koji je ujedno i odvjetnik) može od protivne stranke primiti dosuđene troškove. Međutim, navedenu odredbu valja tumačiti na način da punomoćnik može primiti dosuđene troškove (samo) ako mu ih protivna stranka dobrovoljno namiri (plati). Drugim riječima, protivna stranka može, umjesto svom protivniku, njegovom punomoćniku (koji je ujedno i odvjetnik) isplatiti dosuđene troškove, a odvjetnik je ovlašten te troškove primiti u njezino ime.

Shodno tome, upravo zbog njegove prirode, odredba članka 95. stavka 1. točke 3. ZPP-a ne može se primijeniti u ovršnom postupku. Naime, ovršni postupak je postupak u kojem se prisilno ostvaruje tražbina (članak 1. OZ-a). Taj postupak pokreće ovrhovoditelj i to iz razloga što mu u paricijskom roku određenom ovršnom ispravom ili u roku kojeg je ovršeniku sam odredio, ovršenik nije dobrovoljno ispunio određenu tražbinu.

Dakle, ako stranka koja je dužna protivnoj stranci podmiriti određene dosuđene troškove to ne želi dobrovoljno učiniti, odvjetnik stranke koja ima pravo na trošak dosuđen u postupku iz kojeg proistječe ovršna isprava ne može u ovršnom postupku zahtijevati da se taj trošak umjesto njegovoj stranci isplati izravno njemu jer je to protivno smislu i duhu odredbe članka 95. stavka 1. točke 3. ZPP-a. Naime, smisao te odredbe, internog odnosa između opunomoćitelja i punomoćnika koji se temelji na ugovoru o punovlašću, ali i samog zastupanja jest da punomoćnik (ugovorni zastupnik) poduzima sve radnje, pa tako i prima dosuđene troškove, u ime i za račun opunomoćitelja (zastupanog).

Upravo zbog navedenog, ne postoji razlog da punomoćnik u ovršnom postupku prisilnim putem naplaćuje tražbinu ili iznos parničnog troška koji je dosuđen njegovom opunomoćitelju (ovdje ovrhovoditelju) a da pritom ne dokaže da je taj način obavljanja isplate u interesu njegovog opunomoćitelja (ovdje ovrhovoditelja) jer, primjerice, ovrhovoditelj nema račun kod banke. Relevantan dokaz za navedeno odnosno preciznije ovlaštenje (s obzirom da iz gore navedenih razloga odredbu članka 95. stavka 1. točke 3. ZPP-a nije moguće primijeniti u ovršnom postupku) bila bi posebna punomoć kojom bi stranka izričito ovlastila punomoćnika da primi prisilno ostvarenje njezine novčane tražbine na svoj račun (tako i Ustavni sud RH u odluci broj : U-III/70/2015 od 2. ožujka 2017).

U nedostatku takve punomoći punomoćnik ovrhovoditelja ne samo da nije ovlašten primiti iznos tražbine i troškove dosuđene u postupku iz kojeg potječe ovršna isprava već je predmetni prijedlog za ovrhu zbog toga i formalno neuredan jer ne sadrži druge propisane podatke potrebne za ovrhu odnosno broj računa ovrhovoditelja na koji isplatu treba obaviti (članak 35. stavak 1. u vezi s člankom 75. OZ-a).

Kako u konkretnom slučaju prijedlog za ovrhu ne sadrži sve podatke propisane člankom 35. stavka 1. OZ-a, to je prvostupanjski sud pravilno postupio kada je takav prijedlog odbacio, nakon što ovrhovoditeljica u ostavljenom roku taj prijedlog nije uredila na način da označi broj računa ovrhovoditeljice koji je potreban za provedbu ovrhe.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-283/2021-2 od 3. svibnja 2021.

72

831.022.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > KOJIM SE PRIJEDLOG ZA OVRHU ODBACUJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 21. stavak 1.

Zakon o parničnom postupku

(NN 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14 i 70/19)

Članak 77. stavak 1.

Članak 83. stavak 5.

Kako je ovrhovoditelj prestao postojati prije podnošenja prijedloga ovršenika, isti nema stranačku sposobnost u smislu odredbe članka 77. stavka 1. ZPP-a, a budući se radi o neotklonjivom nedostatku, takav zahtjev treba odbaciti sukladno odredbi članka 83. stavak 3. ZPP-a u vezi s člankom 21. stavak 1. OZ-a.

„Prvostupanjskim rješenjem odbačen je prijedlog ovršenika od 15. veljače 2021. kao nedopušten.

Ne ulazeći u sadržaj prijedloga za proglašenje pljenidbe i prijenosa nedopuštenim i mu priložene dokumentacije, odnosno u pravilnost pravnog shvaćanja prvostupanjskog suda, odluku o odbačaju navedenog prijedloga trebalo je potvrditi iz drugih razloga.

Naime, iz upozorenja u sustavu eSpis razvidno je da je ovrhovoditelj P. p. d.o.o. prestao pripajanjem i da je upis brisanja navedenog društva proveden 5. srpnja 2017., dakle prije podnošenja sudu predmetnog prijedloga.

Kako je, dakle, ovrhovoditelj prestao postojati prije podnošenja predmetnog prijedloga ovršenika, isti nema stranačku sposobnost u smislu odredbe članka 77. stavka 1. ZPP-a, a budući da se radi o neotklonjivom nedostatku, takav zahtjev treba odbaciti sukladno odredbi članka 83. stavka 5. ZPP-a u vezi s člankom 21. stavkom 1. OZ-a. Imajući u vidu takvu činjeničnu i pravnu situaciju, svi žalbeni navodi ovršenika su irelevantni.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-254/2021-2 od 20. srpnja 2021.

73

831.022.2

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > RJEŠENJE > KOJIM SE PRIJEDLOG ZA OVRHU ODBACUJE

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)*

Članak 279. stavak 1. i 3.
Članak 281. stavak 6.
Članak 287.

*Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona
(NN 131/20)*

Članak 14.
Članak 15.

U konkretnoj je situaciji primijeniti izmijenjenu odredbu članka 281. stavka 6. OZ-a (članak 15. ZID OZ/20) prema kojoj ako javni bilježnik zaprimi prijedlog za ovrhu protiv ovršenika - osobe s prebivalištem ili sjedištem izvan Republike Hrvatske, smatrat će se da je zaprimio zahtjev za izdavanje platnog naloga sukladno odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak te neće donijeti rješenje o ovrsi već će proslijediti predmet nadležnom sudu u skladu s odredbom čl. 287. tog Zakona radi donošenja odluke.

„Prvostupanjski je sud donio pobijano rješenje obrazlažući da je utvrdio da ovršenica nema prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj, već u Republici Sloveniji, pa je primjenom odredbe članka 279. stavka 1. i 3. OZ-a, odbacio prijedlog za ovrhu.

Kako je predmetni ovršni prijedlog podnesen 6. srpnja 2021., na ovaj se postupak primjenjuju odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona („Narodne novine“, broj 131/20, dalje: ZID OZ/20). Odredbom čl. 14. ZID OZ/20 brisan je članak 279. OZ-a.

U konkretnoj je situaciji primijeniti izmijenjenu odredbu članka 281. stavka 6. OZ-a (članak 15. ZIDOZ/20) prema kojoj ako javni bilježnik zaprimi prijedlog za ovrhu protiv ovršenika - osobe s prebivalištem ili sjedištem izvan Republike Hrvatske, smatrat će se da je zaprimio zahtjev za izdavanje platnog naloga sukladno odredbama zakona kojim se uređuje parnični postupak te neće donijeti rješenje o ovrsi već će proslijediti predmet nadležnom sudu u skladu s odredbom čl. 287. tog Zakona radi donošenja odluke.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-561/2021-2 od 12. listopada 2021.

74

831.041.1

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > PRAVNI LJJEKOVI STRANAKA PROTIV RJEŠENJA O OVRSI > PRAVNI LJJEKOVI PROTIV RJEŠENJA O OVRSI NA TEMELJU OVRŠNE ISPRAVE

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)*

Članak 51. stavak 2.

Prvostupanjski sud nema remonstrativno ovlaštenje povodom žalbe ovršenice ukinuti svoje rješenje kojim je odbio prijedlog za proglašenje nedopuštenim pljenidbe i prijenosa sredstava koji se vodi pred FINA-om.

„Prvostupanjskim rješenjem broj Ovr-577/20-6 od 25. siječnja 2021. prihvaćena je žalba ovršenice, izjavljena protiv rješenja tog suda broj Ovr-577/20 od 13. siječnja 2021. (točka I. izreke) te je ukinuto rješenje o odbijanju kao neosnovanog prijedloga ovršenice za donošenje rješenja u kojem se pljenidba i prijenos zaplijenjenih sredstava proglašavaju nedopuštenim te prijedlog za odgodu izdavanja naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava broj Ovr-577/20 od 13. siječnja 2021. (točka II. izreke).

Pozivajući se na odredbu članka 51. stavka 2. OZ-a, prvostupanjski sud prihvaća žalbu ovršenice i ukida svoje rješenje o odbijanju prijedloga ovršenice (od 13. siječnja 2020.).

Prema mišljenju ovog žalbenog suda, prvostupanjski su nije imao remonstrativno ovlaštenje povodom žalbe ovršenice ukinuti svoje rješenje od 13. siječnja 2021. kojim je odbio prijedlog za proglašenje nedopuštenim pljenidbe i prijenosa sredstava koji se vodi pred FINA-om. Naime, ta žalba ovršenice povodom koje je prvostupanjski sud donio pobijano rješenje, nije žalba koju pretpostavlja odredba članka 51. stavka 2. OZ-a (nije žalba protiv rješenja o ovrsi) i o istoj nije nadležan odlučivati sud prvog stupnja.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-97/2021-3 od 26. srpnja 2021.

75

831.071.1

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 65. stavak 1.

Direktiva 93/13 EEZ

Članak 7. stavak 1.

Pokrenuta parnica radi utvrđenja ništivosti ugovora o hipotekarnom kreditu temeljem kojeg je određena ovrha, ne predstavlja odgovarajuće ni učinkovito sredstvo da se prekine sa korištenjem nepoštene odredbe, suprotne cilju iz članka 7. stavka 1. Direktive 93/13 EEZ, pa su se ostvarili uvjeti za odgodu ovrhe iz članka 65. stavka 1. OZ-a.

„Pobijanim prvostupanjskim rješenjem odbijen je prijedlog ovršenika za odgodom ovrhe kao neosnovan.

Prvostupanjski sud je pobijano rješenje donio nakon što je utvrdio kako je ovršenik protiv javnobilježničke isprave na temelju koje je dopuštena ovrha (ugovora o kreditu) podnijela tužbu za utvrđenje njene ništivosti (članak 65. stavak 1. točka 4. OZ-a), ali da nije ispunio drugu (subjektivnu) pretpostavku iz odredbe članka 65. stavka 1. OZ-a, odnosno da

nije učinila izvjesnim da bi provedbom ovrhe pretrpjela nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu, kao niti u čemu bi se konkretna šteta sastojala.

Obzirom da je ovršenik protiv ovršne isprave (javnobilježničkog akta ugovora o kreditu) na temelju kojeg je određena ovrha u ovom predmetu podnio tužbu za utvrđenje ništetnosti, time je ispunjena prva pretpostavka za odgodu ovrhe iz članka 65. stavak 1. točka 4. OZ.

Međutim, obrazlažući drugu pretpostavku iz odredbe članka 65. stavka 1. OZ-a (nastanak nenadoknadiive štete) prvostupanjski sud nije nacionalni propis (Ovršni zakon) tumačio u duhu prava europske Unije, konkretno, presude Europskog suda u predmetu C-407/18 od 26. lipnja 2019.

U navedenom predmetu sud Europske Unije je, u bitnom, zauzeo shvaćanje prema kojem Direktivu Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (dalje: Direktiva 93/13) s gledišta djelotvornosti treba tumačiti na način da joj se protivi nacionalni propis poput onog iz glavnog postupka, na temelju kojeg nacionalni sud koji odlučuje o prijedlogu za ovrhu ugovora o hipotekarnom kreditu sklopljenog između trgovca i potrošača u obliku neposredno izvršivog javnobilježničkog akta, nema mogućnost, bilo na prijedlog potrošača ili po službenoj dužnosti, ispitati jesu li odredbe sadržane u tom aktu nepoštene, u smislu direktive i po toj osnovi odgovoriti zatraženu ovrhu.

Nastavno na stav prvostupanjskog suda da bi provedbom ovrhe ovršenik pretrpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu valja kazati kako je i navedeno u skladu sa utvrđenjima Suda Europske unije u presudama poslovni broj C-537/12, C-116/13, C-200/13 u kojim se ističe da je vjerojatno da će pljenidba nekretnine osigurane hipotekom biti dovršena prije nego što sud koji odlučuje o meritumu donese odluku u kojoj se eventualno utvrđuje ništetnost odredbe s obzirom na njenu nepoštenost. U tim uvjetima, čak i kada bi ta odluka o meritumu bila donesena u korist potrošača, on bi time ostvarivao samo zaštitu "a posteriori" u vidu novčane naknade štete, pa bi takva zaštita bila nepotpuna i nedovoljna. Takva zaštita stoga ne predstavlja ni odgovarajuće ni učinkovito sredstvo da se prekine sa korištenjem nepoštene odredbe, suprotne cilju iz članka 7. stavak 1. Direktive 93/13 EEZ.

Potrebno je navesti kako je Ustavni sud Republike Hrvatske u odlukama poslovni broj U-III-4507/2020, U-III-4508/2020. od 8. lipnja 2021. izrazio stajalište prema kojem je i u ovršnom postupku potrebno u ovakvim situacijama ocjenjivati sadržaj predmetnih ovršnih isprava u okolnostima kada ovršenik ističe prigovore koji se odnose na njihov sadržaj pa je tim prije pravilno prvostupanjski sud pobijanim rješenjem odgodio ovrhu jer je pokrenuta parnica radi utvrđenja ništetnosti ovršnih isprava temeljem kojih se vodi ovaj ovršni postupak

Stoga je, odlučujući o ovršenikovom prijedlogu za ovrhu propise nacionalnog zakonodavstva iz članka 65. stavak 1. OZ-a valjalo cijeniti u smislu Direktive EEZ te u vezi s tim donesene presude Suda Europske unije poslovni broj C-407/18, te utvrditi kako su u konkretnom slučaju ispunjene pretpostavke za odgodu ovrhe sukladno članku 65. stavak 1. OZ-a.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-644/2021-2 od 23. studenog 2021.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA > RAZLOZI ZA ODGODU

*Ovršni zakon
(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 i 73/17)*

Članak 65. stavak 1. točka 4.

Direktiva Vijeća 93/13 EEZ od 5 travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima

U situaciji kada je ovršenik podnio tužbu radi utvrđenja ništetnosti ugovora o hipotekarnom kreditu sklopljenog između trgovca i potrošača, provedbom ovrhe ovršenik bi pretrpio nenadoknadivu štetu jer bi provedbom ovrhe, prije nego što parnični sud odluči o ništetnosti odredbi ovršne isprave, šteta koju bi ovršenik ostvario a posteriori, u slučaju uspjeha u parničnom postupku, bila nepotpuna i nedovoljna.

„U ovom ovršnom postupku odgođena je predmetna ovrha uz obrazloženje kako su u konkretnom slučaju ispunjene pretpostavke za odgodu ovrhe sukladno članku 65. stavku 1. OZ i pravnom shvaćanju izraženom u presudi Suda Europske unije poslovni broj C-407/2018 od 26. lipnja 2019.

Sukladno odredbi članka 65. OZ sud može na prijedlog ovršenika odgoditi ovrhu ako ovršenik učini vjerojatnim da bi provedbom ovrhe za njega nastala nenadoknadiva ili teško nadoknadiva šteta ili da je odgoda ovrhe potrebna da bi se spriječilo nasilje uz kumulativno ispunjenje i neke od ostalih pretpostavki iz točke 1.-10. st. 1. navedenog članka.

Obzirom da je ovršenik protiv ovršne isprave (javnobilježnički akt) na temelju kojih je određena ovrha u ovom predmetu podnio tužbu za utvrđenje ništetnosti, time je ispunjena prva pretpostavka za odgodu ovrhe iz članka 65. stavka 1. točke 4. OZ.

Nadalje, sud prvog stupnja pravilno je prilikom odlučivanja o osnovanosti prijedloga za odgodu primijenio i pravo Europske unije, Direktivu Vijeća 93/13 EEZ od 5 travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima te je uzeo u obzir sadržaj citirane presude, a u kojoj se Europski sud poziva na navedenu Direktivu o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, te navodi da nepoštene uvjete u potrošačkim ugovorima treba s gledišta načela djelotvornosti tumačiti na način da se protivi nacionalni propis poput onoga iz glavnog postupka na temelju kojega nacionalni sud, koji je odlučio o prijedlogu za ovrhu temeljem Ugovora o hipotekarnom kreditu sklopljenog između trgovca i potrošača u obliku neposredno izvršivog javnobilježničkog akta, nema mogućnost, bilo na prijedlog potrošača ili po službenoj dužnosti, ispitati jesu li odredbe sadržane u tom aktu nepoštene u smislu te Direktive i po toj osnovi odgoditi zatraženu ovrhu.

U skladu sa stavom suda prvog stupnja da bi provedbom ovrhe ovršenik pretrpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu proizlaze i utvrđenja Suda Europske unije u presudama poslovni broj C-537/12, C-116/13, C-200/13 u kojim ističe da je vjerojatno da će pljenidba nekretnine osigurane hipotekom biti dovršene prije nego što sud koji odlučuje o meritumu donese odluku u kojoj se eventualno utvrđuje ništetnost odredbe s obzirom na njenu

nepoštenost. U tim uvjetima, čak i kada bi ta odluka o meritumu bila donesena u korist potrošača, on bi time ostvarivao samo zaštitu "a posteriori" u vidu novčane naknade štete, pa bi takva zaštita bila nepotpuna i nedovoljna, tim više ako bi se pljenidba nekretnine odnosila na stan potrošača i njegove obitelji koji bi tada bio konačno izgubljen. Takva zaštita stoga ne predstavlja ni odgovarajuće ni učinkovito sredstvo da se prekine sa korištenjem nepoštene odredbe, suprotne cilju iz članka 7. stavka 1. Direktive 93/13 EEZ.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-532/2021-2 od 27. rujna 2021.

77

831.071.11

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > PREDLAGANJE I ODREĐIVANJE OVRHE > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > ODGODA OVRHE > NA PRIJEDLOG OVRŠENIKA > RAZLOZI ZA ODGODU

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 65. stavak 1.

Direktiva Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima

Pravilno je prvostupanjski sud pobijanim rješenjem odgodio ovrhu jer je pokrenuta parnica radi utvrđenja ništetnosti ovršnih isprava temeljem kojih se vodi taj ovršni postupak smatrajući da je u okolnostima kada ovršenik tome prigovara, u ovršnom postupku potrebno ocjenjivati sadržaj ovršnih isprava.

„Obzirom da je ovršenik protiv ovršne isprave (javnobilježničkog akta ugovora o kreditu) na temelju kojeg je određena ovrha u ovom predmetu podnio tužbu za utvrđenje ništetnosti, time je ispunjena prva pretpostavka za odgodu ovrhe iz članka 65. stavak 1. točka 4. OZ.

Obrazlažući drugu pretpostavku iz odredbe članka 65. stavka 1. OZ-a (nastanak nenadoknadive štete) prvostupanjski sud je nacionalni propis (Ovršni zakon) tumačio u duhu prava europske Unije, konkretno, presude Europskog suda u predmetu C-407/18 od 26. lipnja 2019.

U navedenom predmetu sud Europske Unije je, u bitnom, zauzeo shvaćanje prema kojem Direktivu Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (dalje: Direktiva 93/13) s gledišta djelotvornosti treba tumačiti na način da joj se protivi nacionalni propis poput onog iz glavnog postupka, na temelju kojeg nacionalni sud koji odlučuje o prijedlogu za ovrhu ugovora o hipotekarnom kreditu sklopljenog između trgovca i potrošača u obliku neposredno izvršivog javnobilježničkog akta, nema mogućnost, bilo na prijedlog potrošača ili po službenoj dužnosti, ispitati jesu li odredbe sadržane u tom aktu nepoštene, u smislu direktive i po toj osnovi odgoditi zatraženu ovrhu.

Nastavno na stav prvostupanjskog suda da bi provedbom ovrhe ovršenik pretrpio nenadoknadivu ili teško nadoknadivu štetu valja kazati kako je i navedeno u skladu sa utvrđenjima Suda Europske unije u presudama poslovni broj C-537/12, C-116/13, C-200/13 u

kojim se ističe da je vjerojatno da će pljenidba nekretnine osigurane hipotekom biti dovršena prije nego što sud koji odlučuje o meritumu donese odluku u kojoj se eventualno utvrđuje ništetnost odredbe s obzirom na njenu nepoštenost. U tim uvjetima, čak i kada bi ta odluka o meritumu bila donesena u korist potrošača, on bi time ostvarivao samo zaštitu "a posteriori" u vidu novčane naknade štete, pa bi takva zaštita bila nepotpuna i nedovoljna. Takva zaštita stoga ne predstavlja ni odgovarajuće ni učinkovito sredstvo da se prekine sa korištenjem nepoštenih odredbi, suprotne cilju iz članka 7. stavak 1. Direktive 93/13 EEZ.

Potrebno je navesti kako je Ustavni sud Republike Hrvatske u odlukama poslovnih brojeva U-III-4507/2020, U-III-4508/2020. od 8. lipnja 2021. izrazio stajalište prema kojem je i u ovršnom postupku potrebno u ovakvim situacijama ocjenjivati sadržaj predmetnih ovršnih isprava u okolnostima kada ovršenik ističe prigovore koji se odnose na njihov sadržaj pa je tim prije pravilno prvostupanjski sud pobijanim rješenjem odgodio ovrhu jer je pokrenuta parnica radi utvrđenja ništetnosti ovršnih isprava temeljem kojih se vodi ovaj ovršni postupak.

Stoga je, sud prvog stupnja je u odluci o prijedlogu ovršenika za odgodu ovrhe pravilno primijenio propise nacionalnog zakonodavstva iz članka 65. stavak 1. OZ kao i citiranu Direktivu EEZ te u vezi s tim i donesenu presudu Suda Europske unije poslovnih brojeva C-407/18, te pravilno utvrdio da bi prijedlog za odgodu ovrhe bio osnovan.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-448/2021-2 od 6. listopada 2021.

78

831.072

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

*Ovršni zakon
(NN 112/12 i 25/13)*

Članak 32. stavak 1.
Članak 72.

Kada je tijekom postupka ovrhovoditelj cjelokupnu tražbinu koja je predmet ovršnog postupka ustupio novom vjerovniku, izgubio je materijalnopравnu legitimaciju ostvarivati prisilnu naplatu te tražbine, pa su nastale okolnosti koje sprječavaju provedbu ovrhe u smislu odredbe članka 72. OZ-a, jer pasivno držanje ovršenika i neizjašnjavanje o prijedlogu ovrhovoditelja ne može biti ocijenjeno kao propisani pristanak za stupanje u postupak novog ovrhovoditelja.

„Prvostupanjskim rješenjem, točkom I. izreke odbijen je prijedlog za promjenu ovrhovoditelja u ovom predmetu kao neosnovan. Točkom II. izreke obustavljena je ovrha i ukinute su sve provedene radnje.

Prvostupanjski sud je donio pobijano rješenje pozivom na odredbu članka 72. OZ-a, u svezi s odredbom članka 192. stavak 3. ZPP-a, obrazlažući da je ovrhovoditelj ustupio svoju tražbinu novom vjerovniku, te je sud zaključkom od 23. travnja 2021. pozvao ovršenika da se očituje pristaje li na subjektivnu preinaku. Kako se ovršenik nije očitovao po navedenom zaključku, odnosno, nije dao svoj pristanak za promjenu ovrhovoditelja, sud je odbio

prijedlog za promjenu ovrhovoditelja kao neosnovan, obustavio predmetnu ovrhu i ukinuo sve provedene radnje.

Odredbom članka 32. stavka 1. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj 112/12, 25/13; dalje u tekstu: OZ), koji se u ovom slučaju primjenjuje obzirom na vrijeme pokretanja postupka (29. travnja 2013.), propisano je da se ovrha određuje na prijedlog i u korist osobe koja u ovršnoj ispravi nije označena kao vjerovnik, ako ona javnom ili ovjеровljenom privatnom ispravom dokaže da je tražbina na nju prenesena ili da je na nju na drugi način prešla. Ako se prijenos ne može dokazati na taj način, prijenos tražbine dokazuje se pravomoćnom odlukom donesenom u parničnom postupku. Navedene odredbe na odgovarajući se način primjenjuju i na ovrhu protiv osobe koja u ovršnoj ispravi nije označena kao dužnik (članak 32. stavak 2. OZ-a).

Člankom 192. stavkom 3. ZPP-a, koji se supsidijarno primjenjuje, propisano je da nakon što se tuženik upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, umjesto tužitelja može u parnicu stupiti novi tužitelj samo ako tuženik na to pristane.

Na zajedničkom sastanku predsjednika građanskih odjela županijskih sudova i Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanog 21. studenog 2018. zauzeto pravno shvaćanje da se zahtjev za subjektivnu preinaku prijedloga za ovrhu može podnijeti i nakon donošenja rješenja o ovrsi, no uz pristanak ovršenika za stupanje novog ovrhovoditelja u ovršni postupak (za postupke pokrenute prije stupanja na snagu OZ/14).

Kako iz naprijed citiranih zakonskih odredaba, koje su mjerodavne za ocjenu osnovanosti zahtjeva za subjektivnu preinaku, proizlazi da je za stupanje novog ovrhovoditelja u ovršni postupak potreban izričiti pristanak ovršenika, a ne prešutni, a kako ovršenik takav pristanak nije dao, pravilno je prvostupanjski sud odbio prijedlog za promjenu ovrhovoditelja u navedenom predmetu.

Naime, u smislu odredaba članka 192. stavka 3. ZPP-a za stupanje u ovršni postupak novog ovrhovoditelja umjesto onog koji je pokrenuo postupak nužno je da ovršenik izričito izjavom ili pak konkretnim konkludentnim radnjama izrazi svoje pristajanje za takvu preinaku.

U konkretnom slučaju, ovršenik nije dao pristanak ni izričito ni konkludentnom radnjom pa njegovo pasivno držanje i neizjašnjavanje o prijedlogu ovrhovoditelja ne može biti ocijenjeno kao propisani pristanak za stupanje u postupak novog ovrhovoditelja, kako neosnovano u žalbi navodi ovrhovoditelj.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-480/2021-2 od 2. studenog 2021.

GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OPĆENITO > ODGODA, OBUSTAVA I DOVRŠETAK OVRHE > OBUSTAVA OVRHE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 41.

Rješenjem kojim se obustavlja postupak ovrhe te ukidaju sve provedene ovršne radnje, ujedno je obustavljen i postupak izricanja ovršeniku sudskih penala.

„Pobijanim rješenjem odbijen je prijedlog za ovrhu radi naplate sudskih penala.

Iz stanja spisa, u bitnom, proizlazi:

- kako je ovrhovoditelj, prijedlogom od 3. rujna 2020., predložio određivanje ovrhe na novčanim sredstvima ovršenika radi naplate sudskih penala dosuđenih rješenjem o izricanju sudskih penala Općinskog suda u Splitu, Stalna služba u Imotskom broj Ovr-595/2016 od 20. svibnja 2016.;

- kako je rješenjem Općinskog suda u Splitu, Stalna služba u Imotskom, poslovni broj Ovr-595/2016 od 20. svibnja 2016. ovršeniku određen naknadni rok od 15 dana za izvršenje tražbine utvrđene presudom Trgovačkog suda u Splitu, poslovni broj P-1456/11 od 31. listopada 2014., koja je ispravljena pravomoćnim rješenjem istog suda, poslovni broj P-1456/11 od 1. ožujka 2016. (točka I. izreke). Istim rješenjem ovršenik je, u slučaju neispunjena obveze obvezan platiti ovrhovoditelju, za svaki dan zakašnjenja iznos od po 250,00 kuna za svaki od autobusa;

- kako je rješenjem Općinskog suda u Splitu, poslovni broj Ovr-1931/2019 od 25. veljače 2021. obustavljena ovrha određena rješenjem donesenim u predmetu Općinskog suda u Splitu, Stalna služba u Imotskom, poslovni broj Ovr-595/2016 od 20. svibnja 2016., te su ukinute sve provedene ovršne radnje;

- kako je citirano rješenje Općinskog suda u Splitu, poslovni broj Ovr-1931/2019 potvrđeno rješenjem Županijskog suda u Splitu, poslovni broj Gž Ovr-197/21-5 od 24. svibnja 2021.

Smatrajući kako je odluka na temelju koje je ovrhovoditelj zatražio naplatu sudskih penala (rješenje Općinskog suda u Splitu, Stalna služba u Imotskom, poslovni broj Ovr-595/2016 od 20. svibnja 2016.) izgubilo pravni učinak ovršne isprave, odnosno više ne postoji, prvostupanjski sud je odbio prijedlog ovrhovoditelja.

Sudski penali su pravno sredstvo čija je svrha represivan utjecaj na dužnika da ispuni svoju dospjelu nenovčanu obvezu koja je utvrđena ovršnom ispravom i rješenje o izricanju sudskih penala tek po ispunjenju naknadnih uvjeta - neispunjenja nenovčane tražbine u naknadnom roku te nastupa pravomoćnosti - stječe svojstvo ovršne isprave temeljem koje se na prijedlog ovrhovoditelja dolazi do stadija prisilne naplate (ovrhe) izrečenih penala. Rješenje o izricanju sudskih penala ni u formalno-pravnom smislu (ne može se donijeti pozivom na odredbu članka 41. stavka 4. OZ-a jer mora imati obrazloženje) niti u materijalno-pravnom smislu (obzirom na činjenicu da se ovrha provodi tek po njegovoj pravomoćnosti) nije rješenje o ovrsi u smislu odredbe članka 41. OZ-a, no pri tom valja navesti da je postupak izricanja sudskih penala u širem smislu postupak ovrhe radi ispunjenja nenovčane tražbine kao što to i jasno proizlazi iz razdjela 3. Glave XIX OZ-a. Stoga je,

imajući u vidu kako iz obrazloženja rješenja Općinskog suda u Splitu, poslovni broj Ovr-1931/2019 od 25. veljače 2021 proizlazi da bi obveza iz ovršne isprave nemoguća, unatoč činjenici da se u izreci to rješenja navodi kako se obustavlja postupak ovrhe određene rješenjem Općinskog suda u Splitu, Stalna služba u Imotskom, poslovni broj Ovr-595/2016 te ukidaju sve provedene ovršne radnje, sasvim jasno kako je njime obustavljen postupak izricanja ovršeniku sudskih penala i to zbog nemogućnosti udovoljenju obvezi na činjenje definirane presudom Trgovačkog suda u Splitu, poslovni broj P-1456/11.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-653/2021-2 od 26. studenog 2021.

80

831.110.3

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > NEKRETNINA KAO PREDMET OVRHE

*Zakon o poljoprivrednom zemljištu
(NN 20/18, 115/18 i 98/19)*

Članak 2. stavak 1. i 2.

*Ovršni zakon
(NN 112/12 i 25/13)*

Članak 101.

U situaciji kada je predmet javne dražbe poljoprivredno zemljište na kojem poljoprivrednu djelatnost obavlja obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo čiji je ovršenik član, kupac ne može biti ovrhovoditelj koji je strana pravna osoba sa sjedištem izvan RH.

„Tko ne može biti kupac na javnoj dražbi, propisano je odredbom članka 101. OZ/12. Tako je propisano da kupac ne može biti ovršenik, sudac ili druga osoba koja službeno sudjeluje u postupku prodaje, a ni osoba koja po zakonu ne može steći nekretninu koja je predmet ovrhe.

Zbog toga sudionik u dražbi M. L. osnovano u žalbi ističe da je pobijano rješenje o dosudi nezakonito jer je ovrhovoditelj strana pravna osoba i kao takav ne može biti nositelj prava vlasništva na predmetnoj nekretnini, budući da se radi o poljoprivrednom zemljištu.

Naime, žalitelj navodi da je predmet dražbe poljoprivredno zemljište na kojem poljoprivrednu djelatnost obavlja Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo čiji je on član, da se nekretnina obrađuje na temelju dugogodišnjeg najma, te da je zemljište upisano u evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta.

Odredbama članka 2. stavka 1.-2. Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Narodne novine", broj 20/18, 115/18 i 98/19; dalje u tekstu: ZPZ) propisano je: (1) Poljoprivredno zemljište je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu. (2) Nositeljima prava vlasništva na zemljištu iz st. 1. ovoga čl. ne mogu biti strane pravne i fizičke osobe, osim ako međunarodnim ugovorom i posebnim propisom nije drugačije određeno.

Prema odredbi članka 3. stavka 1. ZPZ-a, poljoprivrednim zemljištem, u smislu toga Zakona, smatraju se poljoprivredne površine koje su po načinu uporabe u katastru opisane kao: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare, kao i drugo zemljište koje se može privesti poljoprivrednoj proizvodnji

Nesporno je da je ovrhovoditelj strana pravna osoba sa sjedištem u političkoj Općini F. u Republici Austriji (list 173).

Budući da iz nalaza vještaka za poljoprivredu dipl. ing. agr. B. A. (list 126-127) proizlazi da se predmetna nekretnina "u katastru vodi oranica kod kuće, površine 1 jutro i 189 čhv što iznosi 6440 m², u naravi je oranica koja se obrađuje i sada je zasijana kulturom pšenice", očito je da se uistinu radi o poljoprivrednom zemljištu, na kojem je mogućnost stjecanja prava vlasništva ograničena citiranom odredbom članka 2. stavka 2. ZPZ-a. Zbog toga se ukazuju i neosnovani navodi iz ovrhovoditeljevog odgovora na žalbu kako žalitelj nije ničim dokazao da je predmetna nekretnina zaista poljoprivredno zemljište.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-659/2020-2 od 7. lipnja 2021.

81

831.110.9

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NEKRETNINI > OPĆENITO > NEKRETNINA KAO PREDMET OVRHE > RAZGLEDANJE I OSIGURANJE NEKRETNINE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 93/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 14. stavak 2.

Članak 80.

Članak 89. stavak 1.

Razgledavanje nekretnine nije radnja bez koje se postupak ovrhe ne bi mogao provesti te joj svojstvo te radnje ne daje odredba članka 89. stavka 1. OZ-a.

„Prema obrazloženju pobijanog rješenja, prvostupanjski sud je pozivom na odredbe članka 14. stavka 2. OZ-a obustavio predmetnu ovrhu jer ovrhovoditelj nije u određenom roku uplatio predujam u iznosu od 116,50 kuna za provođenje radnje razgledavanja nekretnine u prisutnosti sudskog ovršitelja na plaćanje kojeg predujma je bio pozvan Zaključkom o prodaji nekretnina od 19. travnja 2021. Takvu odluku prvostupanjski sud argumentira navodeći da o istim troškovima (predujma za razgledavanje nekretnine) ovisi provedba ovrhe.

U ovoj fazi postupka sporno je da li je radnja razgledavanja nekretnine radnja bez koje se ovrha na nekretnini ne može provesti, slijedom čega bi neplaćanje predujma potrebnog za provedbu te radnje dovelo do obustave postupka u smislu odredbe članka 14. stavka 2. OZ-a.

Prema odredbi članka 14. stavka 2. OZ-a sud može obustaviti ovrhu jedino u slučaju kada ovrhovoditelj ne predujmi troškove u roku koji sud odredi za radnju bez koje se ovrha ili osiguranje ne mogu provesti. Ako u roku ne budu predujmljeni troškovi o kojim ovisi poduzimanje neke radnje o kojoj ne ovisi provedba ovrhe, ta se radnja neće provesti.

Prema stajalištu ovog suda razgledavanje nekretnine nije radnja bez koje se postupak ovrhe na nekretninama ne bi mogao provesti te joj svojstvo takve radnje ne daje odredba članka 89 stavka 1. OZ-a. Formulacija odredbe članka 89. stavka 1. „sud će“ propisuje samo obvezu sudu da osobama zainteresiranim za kupnju omogući razgledavanje nekretnine i to, prema potrebi, uz prisutnost sudskog ovršitelja, a ni u kom slučaju iz sadržaja te odredbe, niti iz koje druge odredbe OZ-a, ne proizlazi da se bez razgledavanja nekretnine ne bi mogla provesti ovrha na nekretninama. Da razgledavanje nekretnine nije ovršna radnja bez koje se ovrha ne bi mogla provesti jasno je i iz odredbe članka 80. OZ-a koja propisuje da su ovršne radnje kod ovrhe na nekretnini zabilježba ovrhe u zemljišnoj knjizi, utvrđenje vrijednosti nekretnine, prodaja nekretnine i namirenje ovrhovoditelja iz iznosa dobivenog prodajom.

Sud zaista, u smislu odredbe članka 89. stavka 1. OZ-a, mora omogućiti osobama zainteresiranim za kupnju nekretnine koja je predmetom dražbe, razgledavanja nekretnine, ali zbog te obveze navedena radnja nema status ovršne radnje bez koje se ovrha ne bi mogla provesti.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-582/2021-2 od 28. rujna 2021.

82

831.130.412

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > OVRŠNI POSTUPAK I POSTUPAK OSIGURANJA > OVRHA > OVRHA RADI NAPLATE NOVČANE TRAŽBINE > OVRHA NA NOVČANIM SREDSTVIMA OVRŠENIKA > OPĆENITO > OVRŠNE RADNJE > PROVEDBA OVRHE OD STRANE FINANCIJSKE AGENCIJE > POSTUPAK I NAČIN IZVRŠENJA OSNOVE ZA PLAĆANJE

Ovršni zakon

(NN 112/12, 25/13, 94/14, 55/16, 73/17 i 131/20)

Članak 200. stavak 2. i 3.

Članak 201. stavak 1. i 4.

Članak 213.

Pravilnik o načinu i postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima

(NN 6/13)

Članak 5. stavak 1.

Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima

(NN 91/10 i 112/12)

Članak 5. stavak 1.

Članak 6. stavak 2.

Članak 9. stavak 1.

Sud u ovršnom postupku može FINI samo naložiti da postupi po osnovi za plaćanje u okviru njezinih ovlasti za postupanje po toj osnovi, a eventualno neosnovano nepostupanje FINE po takvoj osnovi (dakle, i zahtjevu za izravnu naplatu) može

za posljedicu jedino imati odgovornost FINE za naknadu štete (članak 213. u vezi s člankom 201. stavkom 4. OZ), a ne i obvezu iste da u smislu članka 201. stavka 1.

„Prvostupanjski sud je pobijanim rješenjem prihvatio prijedlog ovrhovoditelja i naložio F. A. da ovrhovoditelju isplati sva sredstva koja je propustio obustaviti i isplatiti po rješenju o ovrsi.

S pravom u žalbi F. A. osporava zakonitost prvostupanjskog rješenja.

Odredbom članka 213. OZ propisano je da se na odgovornost F. A. ili banke zbog nepostupanja po rješenju o ovrsi, zadužnici ili zahtjevu za izravnu naplatu na odgovarajući način primjenjuju odredbe članka 201. toga Zakona.

Nadalje, odredbom članka 201. stavka 1. OZ propisano je da ovrhovoditelj može predložiti da sud u ovršnom postupku rješenjem naloži poslodavcu da mu isplati sve obroke što ih je propustio obustaviti i isplatiti prema rješenju o ovrsi. Stavkom 4. istog čl. propisano je da poslodavac koji nije postupio prema rješenju o ovrsi ili je propustio postupiti po članku 200. stavku 2. i 3. toga Zakona, odgovara za štetu koju je ovrhovoditelj zbog toga pretrpio.

Međutim, odredbama članka 5. stavka 1., članka 6. stavka 2. i članka 9. stavka 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 91/10 i 112/12 – dalje u tekstu: ZPONS) kojim je uređeno postupanje F. A. tijekom provedbe ovrhe na novčanim sredstvima, propisano je da ovrhovoditelj dostavlja osnovu za plaćanje F. A., u izvorniku ili otpravku, koja potom tu osnovu upisuje u Očevidnik redosljeda osnova za plaćanje, nakon čega daje nalog banci da u roku propisanim posebnim pravilnikom izvrši nalog u visini potrebnoj za izvršenje osnove za plaćanje. Banka izvršava nalog u visini raspoloživih novčanih sredstava po računima do iznosa određenog u nalogu F. A. i o tome obavještava F. A.

Također, odredbom članka 5. stavka 1. Pravilnika o načinu i postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“, broj 6/13) propisano je da F. A. uvidom u Jedinstveni registar računa utvrđuje prema OIB-u, u kojim sve bankama ovršenik ima otvorene račune i oročena novčana sredstva te daje nalog bankama za izvršenje osnove za plaćanje onim redom kojim su računi navedeni u osnovi za plaćanje koja se prva izvršava, a ako računi nisu navedeni, nalog daje bankama redom, počevši od banke koja vodi najranije otvoreni račun.

Iz navedenog proizlazi kako F. A., dakle, ne provodi osnovu za plaćanje na način da ona provodi ovršne radnje (zapljena i prijenos), već ona samo daje nalog bankama u kojima ovršenik ima otvorene račune, da zapljene njegove račune i iznos koji je određen u osnovi za plaćanje prenesu na račun ovrhovoditelja.

Dakle, F. A. nije pružatelj platnih usluga, niti raspolaže novčanim sredstvima ovršenika koje može zaplijeniti i prenijeti na račun ovrhovoditelja, pa ona sama niti ne može izvršiti pljenidbu novčanih sredstava i prijenos istih na račun ovrhovoditelja, a slijedom čega ista onda ne može niti odgovarati za propuštene obustave i isplate u smislu članka 201. stavka 1. OZ, kako to pogrešno smatra ovrhovoditelj, odnosno sud prvog stupnja.

Sud u ovršnom postupku može F. A. samo naložiti da postupi po osnovi za plaćanje u okviru njezinih ovlasti za postupanje po toj osnovi, a eventualno neosnovano nepostupanje F. A. po takvoj osnovi (dakle, i zahtjevu za izravnu naplatu) može za posljedicu jedino imati odgovornost F. A. za naknadu štete (članak 213. u vezi s člankom 201. stavkom 4. OZ), a ne, dakle, i obvezu iste da u smislu članka 201. stavka 1. OZ ovrhovoditelju isplati sve iznose koje je propustila obustaviti i isplatiti prema osnovi za plaćanje, kao što takvu obvezu ima poslodavac ovršenika koji nije postupao po rješenju o ovrsi.“

Županijski sud u Splitu, Gž Ovr-803/2020-2 od 13. srpnja 2021.

GRADANSKO PROCESNO PRAVO > STEČAJNI POSTUPAK > PRAVNE POSLJEDICE OTVARANJA STEČAJNOG POSTUPKA > OSNOVNE PRAVNE POSLJEDICE > OGRANIČENJA U ODNOSU NA STEČAJNE VJEROVNIKE > SKUPNA ŠTETA

Stečajni zakon

(NN 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12)

Članak 101. stavak 4.

Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona

(NN 133/12)

Članak 64.

Ako skupština vjerovnika ne bi ovlastila stečajnog upravitelja na preuzimanje i nastavak postupka, taj bi prekinuti postupak, bili ovlašteni nastaviti stečajni vjerovnici u roku od 8 dana od donošenja odluke skupštine vjerovnika, a radi se o prekluzivnom roku.

„Rješenjem prvostupanjskog suda utvrđeno je da je tužitelj odustao od svog prava na vođenje ovog parničnog postupka.

Sud prvog stupnja donio je rješenje kao u izreci, prethodno utvrdivši:

- da je tužitelj 31. listopada 2000. podnio tužbu protiv tuženika, kao članova uprave A. J. B. d.d. S., radi proglašenja članova uprave i dioničara A. J. B. odgovornim za dugove A. J. B.;

- da je zbog nastupa pravnih posljedica otvaranja stečajnog postupka nad A. J. B. postupak prekinut ex lege, što je utvrđeno deklarativnim pravomoćnim rješenjem toga suda P-10307/15 od 12. veljače 2018.;

- da je taj sud rješenjem P-10307/15 od 12. veljače 2018. pozvao stečajnog upravitelja na preuzimanje ovog postupka, odnosno stečajnog dužnika (tužitelja), da se u slučaju ako stečajni upravitelj ne preuzme postupak u zakonskom roku očituje nastavlja li postupak u ovoj pravnoj stvari ili ne te ga je upozorio na posljedice nepostupanja po nalogu suda;

- da iz zapisnika Trgovačkog suda u Splitu 14St-17/2002 od 25. rujna 2018. proizlazi da skupština vjerovnika nije dala stečajnom upravitelju odobrenje za preuzimanje ovog parničnog postupka i da je ovlaštenje za nastavak ove parnice prepušteno tužitelju;

- da je podneskom od 9. listopada 2018. tužitelj izvijestio sud da ne namjerava nastaviti ovaj parnični postupak, odnosno da odustaje od prava na vođenje istog;

- da je time na strani tužitelja nastupila prekluzija; pa je taj sud odlučio kao u izreci pobijanog rješenja, a sukladno odredbi članka 101. stavak 4. Stečajnog zakona ("Narodne novine", broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 82/06, 116/10, 25/12 i 133/12; dalje u tekstu: SZ/96), u svezi s odredbom članka 64. Zakona o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona ("Narodne novine", broj 133/12; dalje u tekstu: ZID SZ/12).

Gore navedeni zaključak prvostupanjskog suda u cijelosti prihvaća i ovaj žalbeni sud.

Prema odredbi članka 101. SZ/96 u svezi s odredbom članka 64. ZID SZ/12 propisano je da zahtjeve stečajnih vjerovnika za naknadu štete koju su zajednički pretrpjeli zbog smanjenja imovine koja ulazi u stečajnu masu prije ili nakon otvaranja stečajnoga postupka (skupna šteta) može, za vrijeme trajanja stečajnoga postupka, ostvarivati samo stečajni

upravitelj. Ako su zahtjevi za naknadu štete upravljani protiv stečajnoga upravitelja, može ih ostvarivati samo novopostavljeni stečajni upravitelj. Ako je na zahtjev stečajnog upravitelja ili jednog ili više stečajnih vjerovnika skupština vjerovnika odbila dati odobrenje za pokretanje parnice, odnosno nastavak već pokrenute parnice radi naknade štete, parnicu su ovlašteni pokrenuti, odnosno nastaviti već pokrenutu parnicu stečajni vjerovnici u svoje ime i za svoj račun u roku od osam dana od donošenja odluke skupštine vjerovnika.

U slučaju iz stavka 2. ovoga članka tuženik se ne može protiviti stupanju stečajnih vjerovnika u parnicu. Ako stečajni vjerovnici ne pokrenu parnicu, odnosno ne predlože nastavak već pokrenute parnice u roku iz stavka 2. ovoga članka, smatrat će se da su odustali od prava na njezino vođenje. Ako stečajni vjerovnici uspiju u parnici na način da se njihove utvrđene tražbine i troškovi parničnog postupka mogu namiriti u punoj visini, dužni su preostali višak prenijeti u stečajnu masu.

Dakle, ako skupština vjerovnika ne bi ovlastila stečajnog upravitelja na preuzimanje i nastavak postupka, taj bi prekinuti postupak, bili ovlašteni nastaviti stečajni vjerovnici u roku od 8 dana od donošenja odluke skupštine vjerovnika (članak 101. stavak 2. SZ/96). Rok od 8 dana za nastavak postupka je prekluzivan, što znači da vjerovnici protekom roka gube samo pravo na vođenje parnice. To je razvidno iz odredbe članka 101. stavka 4. SZ-a koja propisuje da ako se postupak ne nastavi u roku od 8 dana da će se smatrati da su vjerovnici odustali od prava na vođenje parnice.“

Županijski sud u Splitu, Gž-547/2021-7 od 28. travnja 2021.